

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

6^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της την 26^η Μαρτίου 2019 με την εξής σύνθεση: Μαργαρίτα Κανάβα, Πρόεδρος-Εισηγήτρια, Ειρήνη Αψοκάρδου και Απόστολος Σιαπέρας Μέλη.

Για να εξετάσει την από 15.2.2019 Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 201/15.02.2019 του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής «ο προσφεύγων»), που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη, οδός ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του Δήμου(εφεξής ο «αναθέτων φορέας»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα και κατά της υπ' αριθμ. 14/18.1.2019 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής του αναθέτοντος φορέα με την οποία κατά πλειοψηφία εγκρίνεται το 1^ο Πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων Διαγωνισμών και κηρύσσεται ο διαγωνισμός άγονος (εφεξής η «προσβαλλόμενη»).

Με την Προδικαστική Προσφυγή του ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη κατά το μέρος που απορρίφθηκε η τεχνική του προσφορά προς τον σκοπό ανατροπής του λόγου κήρυξης του διαγωνισμού ως άγονου.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Μαργαρίτα Κανάβα

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής του προσφεύγοντος έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 11.357,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό 260080294959, την από 14.2.2019 πληρωμή στην Τράπεζα Πειραιώς και την εκτύπωση από την

Αριθμός απόφασης: 403/2019

σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης), το οποίο και υπολογίζεται με βάση την προϋπολογιζόμενη δαπάνη της σύμβασης, ήτοι 2.271.372,00 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

2. Επειδή με την με αριθμ. πρωτ. 3932/14.06.2018 Διακήρυξη ο αναθέτων φορέας προκήρυξε ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό κάτω των ορίων για το έργο «Αντικατάσταση Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων Δήμου...» (CPV:45252127-4), προϋπολογισμού 2.271.372,00 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και με κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής..

3. Επειδή το πλήρες κείμενο της Διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) με Α.Δ.Α.Μ. 18PROC003264634/2018-06-15, καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, όπου έλαβε συστημικό αριθμό 74198.

4. Επειδή το αντικείμενο της σύμβασης υπάγεται στις δραστηριότητες της παρ.2β του άρθρου 230 του ν. 4412/2016 και ως εκ τούτου, δυνάμει του άρθρου 222 παρ. 2, η διαδικασία ανάθεσης διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου ΙΙ του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός ενόψει του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου ΙV του Ν. 4412/2016.

6. Επειδή, η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή έχει ασκηθεί με χρήση του τυποποιημένου εντύπου, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 8 παρ. 2 του Π.Δ. 39/2017 και έχει κατατεθεί εμπροθέσμως στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις 15.2.2019 σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 361 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 4 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 (περ. α'), δοθέντος ότι η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα μέσω της «επικοινωνίας» στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού στις 5.2.2019.

7. Επειδή την 19.2.2019 ο αναθέτων φορέας προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής προς όλους τους συμμετέχοντες, ήτοι σε κάθε

Αριθμός απόφασης: 403/2019

ενδιαφερόμενο τρίτο, δια μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

8. Επειδή η ιδιότητα του προσφεύγοντος ως συμμετέχοντος στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης ο οποίος αποκλείστηκε από τη συνέχιση της διαγωνιστικής διαδικασίας, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά, θεμελιώνει, το έννομο συμφέρον του για την άσκηση της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής με την οποία αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης, ως προς την απόρριψη της προσφοράς του.

9. Επειδή με την υπ' αριθμ. 249/2019 Πράξη της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής.

10. Επειδή ο αναθέτων φορέας στις 25.02.2019, ήτοι εμπροθέσμως σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. β της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016, ανήρτησε στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού τις απόψεις του επί της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής.

11. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η ως άνω προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017.

12. Επειδή στον υπό κρίση διαγωνισμό έλαβαν μέρος τρεις οικονομικοί φορείς, μεταξύ των οποίων ο προσφεύγων υποβάλλοντας την υπ' αριθμ. 83284 προσφορά του. Ακολούθως, την 5.02.2019 αναρτήθηκε στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού η προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 14/2019 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής με την οποία κατά πλειοψηφία και εκφράζοντας επιφυλάξεις ως προς την κρίση της επιτροπής εγκρίνεται το 1^ο Πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων Διαγωνισμών και κηρύσσεται ο διαγωνισμός άγονος βάσει των όσων αναγράφονται στο 1^ο Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμó. Όπως δε αναφέρεται στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Οικονομική Επιτροπή : *«εγκρίνει το 1ο πρακτικό του Διαγωνισμού με την απόφαση της πλειοψηφίας*

Αριθμός απόφασης: 403/2019

διατηρώντας ισχυρές επιφυλάξεις ως προς την κρίση της επιτροπής, βάσει των παρακάτω δεδομένων:

1. Την αναίτια καθυστέρηση στην εξέταση των προσφορών των διαγωνιζομένων, από την αποσφράγιση των φακέλων των συμμετεχόντων στον διαγωνισμό (18 Ιουλίου 2018) έως την έκδοση του 1ου Πρακτικού του Διαγωνισμού (16 Ιανουαρίου 2019) μεσολάβησαν 6 μήνες, χωρίς ενημέρωση και επαρκή αιτιολόγηση για την κατάληξη αυτή, που σε συνδυασμό με τις υποχρεώσεις του Φορέα υλοποίησης (Δήμος ...) για την τήρηση των διαδικασιών «Διαδικασία ΔΙΙ_1: Παρακολούθηση προόδου υλοποίησης πράξεων του ΣΔΕ ΕΣΠΑ 2014-2020.» και τα όσα ορίζονται στον Ν. 4314/14 (ΦΕΚ 265 Α/23-12-2014) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, όπου προκύπτει ότι «ο χρόνος ανάληψης της κύριας νομικής δέσμευσης δεν μπορεί να υπερβεί τους δέκα οκτώ (18) μήνες από την ημερομηνία της απόφασης ένταξης και σε κάθε περίπτωση όχι αργότερα από έξι (6) μήνες από την προθεσμία αυτή», και την ημερομηνία ένταξης του έργου στο Ε.Π. της Περιφέρειας Α.Μ.Θ. στις 16-6-2017, οδηγούν το έργο «Αντικατάσταση ΕΕΛ Δήμου ... », σε πιθανή απένταξη του από το Ε.Π. Π.Α.Μ.Θ.

2. Την εξαιρετικής σημασίας σκοπιμότητα του έργου καθώς θα συμβάλει τα μέγιστα στην διασφάλιση της Δημόσιας Υγείας και την προστασία του περιβάλλοντος. Ο οικισμός ... ανήκει στους οικισμούς Γ' προτεραιότητας (με πληθυσμό πάνω από 2.000), για τους οποίους υπάρχει υποχρέωση λειτουργίας ΕΕΛ βάσει της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ και μια πιθανή απένταξη του έργου δημιουργεί τον κίνδυνο επιβολής υπέρογκων προστίμων, για τα οποία δεν μπορεί να φέρει ευθύνη ο Δήμος, καθώς ενήργησε χωρίς χρονοτριβή σε ότι αφορούσε την ένταξη και την δημοπράτηση του έργου.

3. Το γεγονός ότι η επιτροπή Διαγωνισμού είχε ετοιμάσει Διαβιβαστικά προς τους συμμετέχοντες ώστε να τους ζητήσει διευκρινήσεις επί των παρατηρήσεων του επισυναπτόμενου πίνακα αξιολόγησης, για την παροχή διευκρινήσεων για την συμπλήρωση των τεχνικών προσφορών τους βάσει του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, με το σκεπτικό ότι τουλάχιστον για τους δύο συμμετέχοντες στον διαγωνισμό, υπήρχε η δυνατότητα της συνέχισης του διαγωνισμού με την συμπλήρωση των τεχνικών τους προσφορών, όπως

Αριθμός απόφασης: 403/2019

διατύπωναν μέλη της επιτροπής προς στελέχη του Δήμου μας, εκφράζοντας την πρόθεση τους.

4. Την μη επαρκή αιτιολόγηση για τους βασικούς και ουσιώδεις όρους της Διακήρυξης που δεν εκπληρώνονται, ώστε να κηρύξουν τον διαγωνισμό άγονο, ακόμα κι έπειτα από προσθήκες που έγιναν μετά την καταγραφή του πρακτικού της μειοψηφίας, που αιτιολογούσε αναλυτικά προς την αντίθετη κατεύθυνση.

5. Την κατά το δοκούν ερμηνεία της γνωμοδότησης της Νομικής Συμβούλου του Δήμου..., καθώς και ότι ζητήθηκε η νομική συμβουλή για διατάξεις που όπως αναφέρεται και στο πρακτικό για το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016, «το πεδίο χρήσης του είναι σαφώς ορισμένο», όλως αντιφατικά, με αποτέλεσμα αυτό να επιφέρει επιπλέον χρονοτριβή και καθυστέρηση».

13. Επειδή, ειδικότερα, σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 1/15.1.2019 Πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης Διαγωνισμών : «Μετά την ολοκλήρωση του σταδίου «Έλεγχος δικαιολογητικών συμμετοχής» στο οποίο διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει κώλυμα αποκλεισμού για κανέναν από του τρεις συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς, άρχισε το επόμενο στάδιο της «Τεχνικής αξιολόγησης» για το οποίο απαιτήθηκαν πολλαπλές και επαναλαμβανόμενες συνεδριάσεις.

Τα ευρήματα του σταδίου αυτού παρουσιάζονται στον επισυναπτόμενο Πίνακα 1 - Αξιολόγηση Τεχνικών Προσφορών του έργου : "Αντικατάσταση εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων Δήμου ...»", στον οποίο όλοι οι βασικοί όροι επί ποινή αποκλεισμού διακρίνονται με υπογράμμιση κειμένου.

Άμεσα μετά την ολοκλήρωση του σταδίου «Έλεγχος δικαιολογητικών συμμετοχής» ο Πρόεδρος της Επιτροπής εκπροσωπώντας όλα τα μέλη της απέστειλε με αριθμ πρωτ. 7365 / 09.11.2018 Ερώτημα προς τον Νομικό σύμβουλο της ΠΕ ...ο οποίος απαντώντας άμεσα με το αριθμ πρωτ. 175391/6380/ 12.11.2018 δήλωσε αναρμόδιος ως μη εκπρόσωπος του Κύριου του έργου. Το ίδιο ερώτημα διαβιβάστηκε την ίδια μέρα προς την Νομική Σύμβουλο του Δήμου ... λαμβάνοντας αριθμ πρωτ. εισερχ. 7656/19.11.2018 η οποία μας απάντησε με την αριθμ. Πρωτ. 7656 / 10.12.2018 Γνωμοδότηση.

Αριθμός απόφασης: 403/2019

Λαμβάνοντας λοιπόν υπόψη η Επιτροπή τα ευρήματα αυτά, σε συνδυασμό με τα αναφερόμενα στην Διακήρυξη και πιο συγκεκριμένα στο «Άρθρο 24 : Περιεχόμενο Φακέλου Προσφοράς», των Διευκρινίσεων (εστίαση στην ερώτηση 5η και 23η) που δόθηκαν με το με αριθμ, πρωτ. 4275 / 06.07.2018 έγγραφο μέσω ΕΣΗΣΗΣ από τον αναθέτοντα φορέα δηλ. τον Δήμο ...προς όλους του υποψήφιους οικονομικούς φορείς και που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της διακήρυξης καθώς και το Παράρτημα II και έχοντας υπόψη την Γνωμοδότηση της Νομικής Συμβούλου του Δήμου ... η Επιτροπή διαγωνισμού διαπιστώνει κατά πλειοψηφία με ψήφους 6 έναντι 1 ότι δεν πληρούνται βασικοί όροι και συνεπαγόμενα κρίνει ως Απορριπτές τις προσφορές των Οικονομικών φορέων : 1.... , με Αριθμός Προσφοράς : 82.808 2.... , με Αριθμός Προσφοράς: 79.798 3., με Αριθμός Προσφοράς : 83.284.

Επισημαίνεται ότι, δεν γίνεται χρήση του άρθρου 102 του ν. 4412 / 2016 «Συμπλήρωση αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών» για την παροχή διευκρινίσεων από τους υποψήφιους οικονομικούς φορείς, γιατί το πεδίο χρήσης του είναι σαφώς καθορισμένο και εστιασμένο σε ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες, πρόδηλα τυπικά σφάλματα, μεταφράσεις ή υπολογιστικά σφάλματα η διόρθωση των οποίων δεν πρέπει να επιφέρει ουσιώδη μεταβολή της προσφοράς. και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα Κατάσταση η οποία δεν υπάρχει στην περίπτωση μας όπου έχουμε μη εκπλήρωση Βασικών και Ουσιωδών όρων (επί ποινή Αποκλεισμού) της διακήρυξης του έργου και η οποία εκ των υστέρων προσπάθεια αποκατάστασης τους έχει ως επακόλουθο τόσο την ουσιώδη μεταβολή της προσφοράς όσο και την δημιουργία αθέμιτου ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.

Προς την κατεύθυνση αυτή δηλαδή της μη χρήσης του άρθρου 102 εν προκειμένου, συνηγορεί και η εκτεταμένη Νομολογία Ελληνική και Ευρωπαϊκή που εμπεριέχεται στην απάντηση της Νομικής συμβούλου του Δ.στο ερώτημα της Επιτροπής διαγωνισμού, αναφέρεται ενδεικτικά (Γνμδ. ΝΣΚ 700/2002 « σε περίπτωση που η ίδια η διακήρυξη χρησιμοποιεί όρους όπως «με ποινή αποκλεισμού..», « οι συμμετέχοντες πρέπει...» ή άλλους παρόμοιους είναι προφανές ότι οι όροι αυτοί θεωρούνται ουσιώδεις και

συνεπώς οποιαδήποτε απόκλιση της προσφοράς από αυτούς οδηγεί σε απόρριψη της » [...]»

14. Επειδή ο προσφεύγων αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης για τους ακόλουθους λόγους: «VIII. Επειδή εξ όσων προκύπτει από την επισκόπηση του πρακτικού, μετά την ολοκλήρωση του σταδίου «Έλεγχος δικαιολογητικών συμμετοχής» και πριν την είσοδο του διαγωνισμού στον έλεγχο των τεχνικών υποφακέλων φαίνεται ο Πρόεδρος της Επιτροπής να απέστειλε με έγγραφό του (αριθμ πρωτ. 7365/09.11.2018) ερώτημα προς τον Νομικό Σύμβουλο της ΠΕ ... και αφού αυτός απάντησε ως αναρμόδιος φαίνεται να απέστειλε το ίδιο ερώτημα προς την Νομική Σύμβουλο του Δήμου(αριθμ πρωτ. 7656/19.11.2018) η οποία απάντησε με την (αριθμ. πρωτ. 7656/10.12.2018 γνωμοδότηση). Σημειωτέον, ότι τα ανωτέρω ερωτήματα δεν μας γνωστοποιήθηκαν. Πάντως, καθ' ερμηνεία όλων των στοιχείων της υπόθεσης, το ερώτημα με βεβαιότητα τέθηκε μετά τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής και πριν την εκκίνηση του σταδίου ελέγχου των τεχνικών προσφορών αφού στο πρακτικό χρησιμοποιείται, και μάλιστα με έμφαση, η εξής φράση «Άμεσα μετά την ολοκλήρωση του σταδίου «Έλεγχος δικαιολογητικών συμμετοχής...». Με εξίσου βεβαιότητα λοιπόν προκύπτει ότι τόσο τα ερωτήματα όσο και η εν λόγω γνωμοδότηση είτε αφορούσαν σε αμιγώς ζητήματα που άπτοντο του ελέγχου των τεχνικών φακέλων των διαγωνιζομένων, είτε σε παρεμπόδιοντα ζητήματα επ' αυτών, σε κάθε πάντως περίπτωση τεχνικής φύσεως. Και τούτο διότι εάν αφορούσε στον έλεγχο δικαιολογητικών συμμετοχής είναι εύλογο να είχε ζητηθεί και να είχε χορηγηθεί η γνωμοδότηση πριν την ολοκλήρωση του ελέγχου των δικαιολογητικών. Επίσης, με βεβαιότητα προκύπτει ότι η Επιτροπή έθεσε το ερώτημα πριν καν εκκινήσει ο έλεγχος της τεχνικής φάσεως. Τούτο προκύπτει και πάλι από την χρήση της φράσης «Άμεσα μετά την ολοκλήρωση του σταδίου «Έλεγχος δικαιολογητικών συμμετοχής...». Εάν η Επιτροπή εκκινούσε τον τεχνικό έλεγχο και εν μέσω αυτής διαπίστωνε δικαιολογημένο λόγο για ζήτηση γνωμοδότησης είναι εύλογο ότι θα σταματούσε προσωρινά το έργο της, όπερ και θα εμφανίετο στο πρακτικό της. Κάτι όμως τέτοιο δεν προκύπτει. Δηλαδή, φαίνεται η Επιτροπή πριν καν ιδρυθεί κάποιος λόγος αμφιβολίας που τυχόν

δικαιολογούσε την υποβολή ερωτήματος να έθεσε αυτό τελείως ανεξήγητα. Ωσάν να δομούσε ένα προπαρασκευαστικό στάδιο ούτως ή άλλως εισήγησης ματαίωσης του διαγωνισμού, άλλως, ωσάν το περιεχόμενο της εισήγησής της να ήτο ήδη προαποφασισμένο και απλά, προσχηματικά, να επιχείρησε να την θεμελιώσει σε ένα άλλο νομιμοποιητικό έρεισμα (βλ. σχετ. σημείο 3 της βαλλομένης όπου «3. Το γεγονός ότι η επιτροπή Διαγωνισμού είχε ετοιμάσει Διαβιβαστικά προς τους συμμετέχοντες ώστε να τους ζητήσει διευκρινήσεις επί των παρατηρήσεων του επισυναπτόμενου πίνακα αξιολόγησης, για την παροχή διευκρινήσεων για την συμπλήρωση των τεχνικών προσφορών τους βάσει του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, με το σκεπτικό ότι τουλάχιστον για τους δύο συμμετέχοντες στον διαγωνισμό, υπήρχε η δυνατότητα της συνέχισης του διαγωνισμού με την συμπλήρωση των τεχνικών τους προσφορών, όπως διατύπωναν μέλη της επιτροπής προς στελέχη του Δήμου μας, εκφράζοντας την πρόθεση τους». Τέλος, με βεβαιότητα προκύπτει ότι το περιεχόμενο της γνωμοδότησης ελήφθη υπόψη της Επιτροπής για το σχηματισμό της εισήγησής της όπερ προκύπτει από την χρήση της φράσης «...και έχοντας υπόψη την Γνωμοδότηση της Νομικής Συμβούλου του Δήμου ... η Επιτροπή διαγωνισμού διαπιστώνει...». Πάντως, κατά τα λοιπά, ούτε εμείς, ούτε οι λοιποί διαγωνιζόμενοι, δεν γνωρίζουμε ούτε το ερώτημα που τέθηκε στη νομική σύμβουλο, ούτε το περιεχόμενο της γνωμοδότησής της, δοθέντος, ότι ουδέποτε γνωστοποιήθηκαν, είτε στην ηλεκτρονική πλατφόρμα, είτε κάπου αλλού. Με άλλα λόγια δεν γνωρίζουμε μέρος της αιτιολογικής βάσης αποκλεισμού μας. Επίσης, αξίζει να σημειωθεί, ότι, ούτε καν στο πρακτικό, αλλά ούτε και στην βαλλόμενη απόφαση ενσωματώνεται η γνωμοδότηση προκειμένου να την λάβουμε υπόψη και να βάλλουμε και κατά αυτής (δια της προσβολής της κυρίας πράξης), παρά το γεγονός ότι και αυτή, συνιστά ένα ουσιώδες, μεταξύ των λοιπών, στοιχείο, που κατέτεινε και αυτό σε συνδυασμό με άλλα καταρχήν στον σχηματισμό της αρνητικής εισήγησης της Επιτροπής και περαιτέρω στην προσωρινή απόρριψη της προσφοράς μας.

ΙΧ. Περαιτέρω, από τον συνδυασμό των διατάξεων 360, 365 και 367 του ν. 4412 προκύπτει ότι, κατά την εξέταση της προδικαστικής προσφυγής που προβλέπεται στα άρθρα 345 επ. η Αρχή σας οφείλει να ελέγξει το σύνολο των

Αριθμός απόφασης: 403/2019

πραγματικών και νομικών ισχυρισμών που προβάλλονται με την προσφυγή αυτή. Αποφαίνεται δε επ' αυτών αιτιολογημένα. Συνάγεται, λοιπόν, ότι συνιστά το κατεξοχήν στάδιο όπου προβάλλονται όλοι οι ισχυρισμοί του εκάστου προσφεύγοντος. Εξ αυτού άλλωστε η Αρχή προβαίνει σε πλήρη έλεγχο νομιμότητας και ουσίας των πράξεων που προσβάλλονται ενώπιον της. Ο έλεγχος τούτος είναι μάλιστα ουσιωδώς ευρύτερος από τον έλεγχο του διοικητικού δικαστή. Εφόσον διαπιστώσει ότι οι βαλλόμενες με την προδικαστική προσφυγή πράξεις είναι παράνομες ή ουσιαστικά εσφαλμένες, τις ακυρώνει, χωρίς να έχει αρμοδιότητα να τις τροποποιήσει. Περαιτέρω, εφόσον εν προκειμένω έγινε επίκληση της επίμαχης γνωμοδότησης ως αιτιολογική βάση αποκλεισμού μας και εφόσον έτι περαιτέρω γίνεται δεκτό ότι η αναθέτουσα αρχή μπορεί, με τις απόψεις της, να παραθέτει «αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία» ακόμη και μετά την προσφυγή, και συνεπώς είναι εξόχως πιθανό να επικαλεσθεί στοιχεία και έγγραφα και ως εκ τούτου και την επίμαχη γνωμοδότηση προκειμένου να επιστηρίξει τις απόψεις της κατά της κρινομένης, οφείλει να έχει καταστήσει το περιεχόμενό των στοιχείων αυτών και δη της γνωμοδότησης ήδη γνωστό στους διαγωνιζομένους προκειμένου αυτοί να λάβουν γνώση της, ιδίως στην περίπτωση που τούτη συνιστά μία εκ των νομιμοποιητικών βάσεων αποκλεισμού τους. Και τούτο, προκειμένου ο αποκλεισθείς να είναι σε θέση να αμυνθεί, είτε κατά της αρχικής αιτιολογίας, είτε κατά της συμπληρωματικής που τυχόν παρατίθεται με τις απόψεις της Α.Α επί της προσφυγής. Συνεπώς, η έλλειψη γνώσης επί κρίσιμων ζητημάτων εκτός του ότι είναι αθεράπευτη άγει σε πλήρη αποστέρηση δυνατότητας προβολής κρίσιμων αιτιάσεων αμφισβήτησης της νομιμότητας αποκλεισμού μας ενώπιον της Αρχής σας. Ως εκ τούτου κρίσιμος χρόνος που θα έπρεπε να περιέλθει πλήρης γνώση μας επί του στοιχείου αυτού είναι ο χρόνος οπωσδήποτε προ της εκκίνησης της προθεσμίας εγέρσεως της προσφυγής μας. Τα παραπάνω επιβάλλονται, πρωτίστως ενόψει του ωφέλιμου αποτελέσματος της προδικαστικής προσφυγής, του γεγονότος ότι η Αρχή σας οφείλει να αποφαίνεται αιτιολογημένα ως προς τους πραγματικούς και νομικούς ισχυρισμούς της προσφυγής και τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής, καθώς και του γεγονότος ότι η προδικαστική προσφυγή αποτελεί

Αριθμός απόφασης: 403/2019

προϋπόθεση άσκησης των ενδίκων βοηθημάτων ενώπιον του ΣΤΕ και των Διοικητικών Εφετείων. Ενδεικτικά και μόνο υπενθυμίζουμε ότι το ωφέλιμο τούτο αποτέλεσμα επιβάλλεται από την οικονομική οδηγία 89/665/ΕΟΚ και μάλιστα υπό την έννοια ότι η προσφεύγουσα πρέπει να λαμβάνει πλήρη γνώση των θέσεων της Α.Α ανεξαρτήτως της ύπαρξης ή μη ρητής πρόβλεψης στο νόμο. Αντίθετη, άλλωστε, ερμηνεία θα κατέληγε στο παράδοξο αποτέλεσμα, επί κρίσιμων αιτιολογιών της αναθέτουσας αρχής ο προσφεύγων να μην είναι τελικώς σε θέση να προβάλλει τους περί του αντιθέτου ισχυρισμούς του. Τυχόν δε κακόπιστη αναθέτουσα αρχή θα μπορούσε να εκδίδει τις πράξεις της, είτε χωρίς καμία απολύτως αιτιολογία, είτε επικαλούμενη αγνώστου περιεχομένου στοιχεία, έγγραφα και γνωμοδοτήσεις, προκειμένου ο προσφεύγων να μην ενημερωθεί ποτέ ως προς την βάση αποκλεισμού του. Εν προκειμένω, είναι απολύτως αληθές ότι η εταιρεία μας – αλλά και οι άλλοι διαγωνιζόμενοι – δεν λάβαμε γνώση της επίμαχης γνωμοδότησης. Σε πολλά δε σημεία τόσο της βαλλόμενης όσο όμως και της εισήγησης, η Α.Α αναφέρεται στην γνωμοδότηση αυτή. Παρέπεται δε να σημειωθεί, ότι εφόσον έγινε δεκτή η εισήγηση η οποία στηρίχθηκε και στην επίμαχη γνωμοδότηση, λογίζεται ότι και η βαλλόμενη στηρίχθηκε μεταξύ άλλων στην ίδια γνωμοδότηση. Παρά λοιπόν τα ως άνω, δυστυχώς μέχρι και σήμερα, η εταιρία μας δεν έχει λάβει γνώση της γνωμοδότησης αυτής και, συνεπώς, αδυνατούμε μέχρι και σήμερα να αντικρούσουμε πλήρως τις όποιες αιτιολογίες υπάρχουν σε αυτήν ή τα ερώτημα στα οποία γνωμοδοτεί. Ενόψει τούτου, η βαλλόμενη πράξη πάσχει, διότι εκδόθηκε χωρίς προηγουμένως να μας δοθεί η δυνατότητα να αμυνθούμε και, μάλιστα, αποτελεσματικά, κατά της απόφασης απόρριψης της προσφοράς μας, η οποία, ενόψει των ανωτέρω, στηρίχθηκε, εξίσου ισότιμα με τα άλλα στοιχεία, και στην επίμαχη γνωμοδότηση. Στο σημείο αυτό αξίζει να τονισθεί ότι το γεγονός πως στο σώμα της εισήγησης και κατ' επέκταση της βαλλόμενης απόφασης καθ' ο μέρος την υιοθέτησε γίνεται αποσπασματική αναφορά στο περιεχόμενο της γνωμοδοτήσεως ουδόλως αποκαθιστά την παραπάνω ουσιώδη πλημμέλεια. Και τούτο, διότι: α) Κατά τα προαναφερθέντα, έπρεπε να λάβουμε γνώση όλου του περιεχομένου της πριν από την έγερση της προδικαστικής προσφυγής

Αριθμός απόφασης: 403/2019

μας, ώστε να είμαστε σε θέση να περιλάβουμε σε αυτήν και τμήματά της τα οποία ενδεχομένως θεωρούμε νόμω ή ουσία εσφαλμένα, β) Η αναφορά στο σώμα της εισήγησης και κατ' επέκταση στο σώμα της βαλλόμενης απόφασης καθ' ο μέρος την υιοθέτησε αποσπάσματος της γνωμοδότησης δεν είναι πλήρης (δεν γίνεται επί λέξει αντιγραφή όλου του κειμένου της) και, πάντως, δεν γίνεται ουδέτερα προς τον σκοπό της ενημέρωσής μας, αλλά γίνεται προς τον σκοπό της αιτιολόγησης της κρίσης της (λ.χ. ενδέχεται στην γνωμοδότηση να υπάρχει ισχυρισμός ο οποίος, καίτοι η Α.Α δεν αξιολόγησε ως σημαντικό, να είναι σημαντικός για τους αποκλεισθέντες ή ισχυρισμός τον οποίον να ερμήνευσε μη νόμιμα η Ε.Δ ενώ επενεργούσε υπέρ των διαγωνιζομένων, βλ. ενδ. στο σημείο τούτο το σημείο 5 της βαλλόμενης όπου αναφέρεται ότι «Την κατά το δοκούν ερμηνεία της γνωμοδότησης της Νομικής Συμβούλου του Δήμου, καθώς και ότι ζητήθηκε η νομική συμβουλή για διατάξεις που όπως αναφέρεται και στο πρακτικό για το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016, «το πεδίο χρήσης του είναι σαφώς ορισμένο», όλως αντιφατικά, με αποτέλεσμα αυτό να επιφέρει επιπλέον χρονοτριβή και καθυστέρηση». Σε κάθε πάντως περίπτωση από το απόσπασμα φαίνεται ότι η γνωμοδότηση επεκτάθηκε σε άκρως σημαντικά ζητήματα νομιμότητας αποκλεισμού των συμμετεχόντων συνεπώς και της εταιρείας μας. Ενόψει λοιπόν των παραπάνω, εφόσον μέχρι και σήμερα δεν μας κοινοποιήθηκε η επίμαχη γνωμοδότηση αλλά ούτε καν τα ερωτήματα επί των οποίων γνωμοδότησε, η βαλλόμενη απόφαση παρίσταται προδήλως μη νόμιμη και ακυρωτέα λόγω μη τήρησης ουσιώδους τύπου της διαδικασίας.

Χ. Επιπρόσθετα, είναι ευρέως γνωστή στην Αρχή σας η πάγια νομολογία των Ανωτάτων Δικαστηρίων (ΕΣ VI Τμήμα: 294/2010, 78/2007, 19/2005, 31/2003, ΣτΕ ΕΑ 53/2011, Δ' Τμήμα 3703/2010) ως προς τον κανονιστικό χαρακτήρα της διακήρυξης, η οποία, ως τέτοια, δεσμεύει με τους όρους της τους συμμετέχοντες στον διαγωνισμό, αλλά και το νομικό πρόσωπο που τον έχει προκηρύξει, το οποίο υποχρεούται από την έναρξη και μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας του διαγωνισμού να εφαρμόζει όσα ορίζονται σ' αυτή (ενδ. 167/2017 απόφαση της Αρχής Σας νομ. σκ. 9). Περαιτέρω, η αρχή της διαφάνειας, προϋποθέτει ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της

Αριθμός απόφασης: 403/2019

διαδικασίας αναθέσεως διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στη Διακήρυξη του Διαγωνισμού ή στη Συγγραφή Υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός έλεγχος του εάν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (ΔΕΕ, Απόφαση της 18.06.2002, Υπόθεση C-92/00, Stadt Wien, σκέψη 45· ΔΕΕ, Απόφαση της 12.12.2002, Υπόθεση C-470/99, Universale-Bau, σκέψη 91· ΔΕΕ, Αριθμός απόφασης: 127/2018 15 Απόφαση της 29.04.2005, Υπόθεση C496/1999, CAS Succhi di Frutta SpA, σκέψη 111 κλπ). Παρακολούθημα της αρχής της διαφάνειας είναι η υποχρέωση διεξαγωγής ενός διαγωνισμού μέσα σε ασφαλές δικαιικό – κανονιστικό πλαίσιο επί σκοπώ αποφυγής αδικαιολόγητων και αιφνίδιων αποκλεισμών. Υπό την έννοια τούτη, ενέργειες που δεν προβλέπονται από το αυστηρό πλαίσιο που η διακήρυξη προβλέπει πρέπει να αποφεύγονται και ιδίως να αποφεύγονται όταν κατατείνουν εις βάρος των διαγωνιζομένων. Διότι διαφορετικά αποκλεισμός κατ' αντίθεση των ανωτέρω παρίσταται μη νόμιμος ως ερειδόμενος επί αιτίας που εκφεύγει του κανονιστικού πλαισίου. Εν προκειμένω η διακήρυξη ήτο σαφής. Στο άρθρο 4 ειδικότερα προέβλεπε «α) Μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, όπως ορίζεται στο άρθρο 18 της παρούσας, και πριν την ηλεκτρονική αποσφράγιση, ο Αναθέτων φορέας κοινοποιεί στους προσφέροντες τον σχετικό κατάλογο συμμετεχόντων, όπως αυτός παράγεται από το Υποσύστημα. β) Στη συνέχεια, η Επιτροπή Διαγωνισμού, κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται στο άρθρο 18 της παρούσας, προβαίνει σε ηλεκτρονική αποσφράγιση του (υπο)φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» και του (υπο)φακέλου “Τεχνική Προσφορά”, χωρίς να παρέχει στους προσφέροντες πρόσβαση στα υποβληθέντα στοιχεία των λοιπών οικονομικών φορέων. γ) Μετά την ως άνω αποσφράγιση, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει στον έλεγχο των υποβληθέντων δικαιολογητικών συμμετοχής, καθώς και στην αξιολόγηση και βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών,

Αριθμός απόφασης: 403/2019

σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14. Ακολούθως, η Επιτροπή Διαγωνισμού συντάσσει πρακτικό, στο οποίο περιλαμβάνονται τα αποτελέσματα του ανωτέρω ελέγχου και αξιολόγησης, και υποβάλλει στον Αναθέτοντα φορέα το σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, ως “εσωτερικό”, μέσω της λειτουργίας “επικοινωνία” του υποσυστήματος, προς έγκριση». Με βάση τις προβλέψεις αυτές το μόνο αναγνωρισμένο όργανο για την αξιολόγηση των προσφορών και συνεπώς για να εισηγηθεί τον αιτιολογημένο αποκλεισμό ή μη των συμμετεχόντων είναι το συλλογικό όργανο της Ε.Δ. Ο νόμος, αλλά και η διακήρυξη δεν αναγνωρίζουν άλλα, και ιδίως μονοπρόσωπα, όργανα, ως όργανα της διαδικασίας, πολλώ δε μάλλον ως όργανα που υποκαθιστούν την Ε.Δ στο έργο της. Στην υπό κρίση περίπτωση η εισήγηση της Ε.Δ δεν αντανακλά ούτε αποτυπώνει τον λόγο της, αφού είναι ξεκάθαρο, ότι σχημάτισε την κρίση της με βάση και το περιεχόμενο της γνωμοδότησης. Με άλλα λόγια, είναι εξόχως πιθανό να επηρεάσθηκε η κρίση της από την γνωμοδότηση ενός οργάνου το οποίο δεν νομιμοποιείται προς τούτο. Είναι επίσης εξόχως πιθανό η Ε.Δ να είχε μορφώσει άλλη άποψη πριν την γνωμοδότηση και να μετέβαλε την άποψή της λόγω της γνωμοδότησης (βλ. ενδ. βαλλόμενη σημ. 3 όπου «3. Το γεγονός ότι η επιτροπή Διαγωνισμού είχε ετοιμάσει Διαβιβαστικά προς τους συμμετέχοντες ώστε να τους ζητήσει διευκρινήσεις επί των παρατηρήσεων του επισυναπτόμενου πίνακα αξιολόγησης, για την παροχή διευκρινήσεων για την συμπλήρωση των τεχνικών προσφορών τους βάσει του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, με το σκεπτικό ότι τουλάχιστον για τους δύο συμμετέχοντες στον διαγωνισμό, υπήρχε η δυνατότητα της συνέχισης του διαγωνισμού με την συμπλήρωση των τεχνικών τους προσφορών, όπως διατύπωναν μέλη της επιτροπής προς στελέχη του Δήμου μας, εκφράζοντας την πρόθεση τους...». Και ναι μεν όταν υπάρχει κάποια βάσιμη αμφιβολία ή έντονη επιφύλαξη ή σοβαρός λόγος μπορεί ίσως να υποστηριχθεί ότι είναι ανεκτή η υποστήριξη της Ε.Δ προς ολοκλήρωση του έργου της, πλην όμως ούτε το στοιχείο αυτό προκύπτει εν προκειμένω. Και τούτο διότι στο πρακτικό της Ε.Δ δεν διαλαμβάνεται απολύτως τίποτα σχετικό με τα ως άνω. Αντιθέτως, ξεκάθαρα προκύπτει ότι η Ε.Δ αμέσως μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου δικαιολογητικών συμμετοχής ζήτησε την γνωμοδότηση, χωρίς από πουθενά

να προκύπτει το ελάχιστο ως προς τον λόγο που την οδήγησε σε αυτό. Τούτων δοθέντων και για τον λόγο αυτόν η βαλλόμενη απόφαση παρίσταται προδήλως μη νόμιμη και ακυρωτέα λόγω μη τήρησης ουσιώδους τύπου της διαδικασίας.

XI. Περαιτέρω, αναφορικά με τα σημεία 1.1, 1.2., 1.3, 4.A, 4B, 4Γ και 4Δ του πίνακα 1 του πρακτικού που αφορούν υπεύθυνες δηλώσεις χρόνου εγγύησης εξοπλισμού και απορροφώμενης ισχύος εξοπλισμού λεκτέα τυγχάνουν τα ακόλουθα. Στον Πίνακα 1 - «Αξιολόγηση Τεχνικών Προσφορών του έργου, ως προς τα πιστοποιητικά προμηθευτών για το χρόνο εγγύησης της προεπεξεργασίας, της βιολογικής επεξεργασίας και του συγκροτήματος αφυδάτωσης ιλύος (ΣΗΜΕΙΑ 1.1, 1.2 & 1.3 – Υπεύθυνες Δηλώσεις) τίθεται η σημείωση «.....?Μετάφραση.....», ως προς το ΣΗΜΕΙΟ 4.A – ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ τίθεται η παρατήρηση «.....Μετάφραση, υπεύθυνων δηλώσεων για Απορροφούμενη Ισχύ (Compact προεπεξεργασίας & Συγκρότημα Αφυδάτωσης).....», ως προς το ΣΗΜΕΙΟ 4.B – ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ τίθεται η παρατήρηση «.....?Μετάφραση Εγγύησης Προμηθευτή για το συγκρότημα προεπεξεργασίας λυμάτων.....», ως προς το ΣΗΜΕΙΟ 4.Γ – ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΗΣ ΙΛΥΟΣ, αναφορικά με τις εγγυήσεις του κατασκευαστή της προσφερόμενης Compact μονάδας Βιολογικής επεξεργασίας και του προμηθευτή του Συστήματος Αφυδάτωσης, τίθεται η παρατήρηση «.....?Μετάφραση.....» και ως προς το ΣΗΜΕΙΟ 4.Δ – ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΧΗΜΙΚΩΝ, τίθεται η παρατήρηση «.....(υπεύθυνη δήλωση προμηθευτή MBMR για χημικά καθαρισμού μεμβρανών στα Αγγλικά).....», παρατηρήσεις οι οποίες ουσιαστικά σημαίνουν ότι τα εν λόγω στοιχεία θα έπρεπε να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική και συνεπώς, εφόσον δεν συνοδεύτηκαν από την μετάφρασή τους στα Ελληνικά, συνιστά τούτη η έλλειψη νόμιμο λόγο αποκλεισμού μας. Εντούτοις, σύμφωνα με την αδιάσπικτη διατύπωση του άρθρου 6.4. «Ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα-εταιρικά ή μη – με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική». Σημειωτέον, πέραν των ήδη εκτεθέντων σχετικά με την σημασία της διακήρυξης, ότι, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά, ο

Αριθμός απόφασης: 403/2019

διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνον τα αξιούμενα από την διακήρυξη και κατά συνέπεια, ανεξαρτήτως παντός άλλου, δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού για δικαιολογητικά μη απαιτούμενα από τη διακήρυξη (ΕΑ του ΣΤΕ 18, 19/2011, 14 3703/2010, 1616, 254/2008). Παρέπεται τέλος να σημειωθεί, ως αυτονόητο, ότι τα ανωτέρω πιστοποιητικά, όντας εταιρικά έντυπα με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο (χρόνο εγγύησης καλής λειτουργίας εξοπλισμού από τον κατασκευαστή, απορροφώμενη ισχύ εξοπλισμού), δύνανται, σύμφωνα με τη Διακήρυξη του έργου, να ενσωματωθούν στην τεχνική προσφορά χωρίς μετάφραση στα ελληνικά, και συνακόλουθα η βαλλόμενη απόφαση παρίσταται προδήλως μη νόμιμη και ακυρωτέα ως ερειδόμενη επί ανύπαρκτης κανονιστικής προϋποθέσεως (βάσεως).

XII. Έτι περαιτέρω, αναφορικά με το σημείο 4.α του πίνακα 1 του πρακτικού που αφορά τον ισχυρισμό περί μη άθροισης των αντλιών καθαρισμού μεμβρανών και δοσομέτρησης χημικών πλύσης στον πίνακα ενεργειακής κατανάλωσης λεκτέα τυγχάνουν τα ακόλουθα. Στον Πίνακα 1 - «Αξιολόγηση Τεχνικών Προσφορών του έργου του Πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού, ως προς το ΣΗΜΕΙΟ 4.Α – ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ, τίθεται η παρατήρηση «.....*δεν αθροίζονται 1. Οι αντλίες καθαρισμού μεμβρανών και 2. Δοσομέτρησης χημικών πλύσης.....». Κατ' αρχήν η παρατήρηση αυτή είναι απολύτως εσφαλμένη καθώς, στη συγκεκριμένη περίπτωση, οι αντλίες καθαρισμού μεμβρανών και οι αντλίες δοσομέτρησης χημικών πλύσης είναι ο ίδιος εξοπλισμός. Όπως σαφώς αναφέρεται στην τεχνική μας προσφορά, ο καθαρισμός των μεμβρανών γίνεται μόνο με δοσομέτρηση χημικών (NaClO και κιτρικού οξέος), με ξεχωριστές αντλίες για κάθε είδος χημικού, και δεν υφίσταται απαίτηση ύπαρξης ξεχωριστών αντλιών καθαρισμού π.χ. αντλίες αντίστροφης πλύσης μεμβρανών, που ενδεχομένως απαιτούν άλλοι τύποι μεμβρανών του εμπορίου. Κατά δεύτερον, στον πίνακα ενεργειακής κατανάλωσης της ΕΕΛ του Παραρτήματος II, απαιτείται να συμπληρωθεί ο πίνακας με τον βασικό εξοπλισμό της μονάδας, εξ' ου και οι εν λόγω αντλίες δεν συμπεριλαμβάνονται ούτε στον εν λόγω πίνακα αλλά ούτε και στον πίνακα ενεργειακής κατανάλωσης που παρατίθεται στο τεύχος Τεχνική Περιγραφή, σελ 65 – 66, των τευχών δημοπράτησης του έργου, όπου παρατίθενται, όπως

Αριθμός απόφασης: 403/2019

αναφέρεται χαρακτηριστικά στη σελ. 64, «.....οι βασικές καταναλώσεις για τη λειτουργία της εγκατάστασης.....». Οι εν λόγω αντλίες αποτελούν δευτερεύοντα από άποψη κατανάλωσης ενέργειας εξοπλισμό, καθώς όπως προκύπτει από την τεχνική μας προσφορά, λειτουργούν περιστασιακά και για ελάχιστο χρόνο προσθέτοντας σχεδόν μη ανιχνεύσιμη ενεργειακή επιβάρυνση στο συνολικό λειτουργικό κόστος κατανάλωσης ενέργειας. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι οι αντλίες δοσομέτρησης NaClO καθαρισμού μεμβρανών, παροχής 40 lt/h και απορ. ισχύος 0.23 kW, απαιτείται να δίνουν παροχή 3 lt/εβδομάδα, που σημαίνει ότι θα λειτουργούν $3/40 = 4.5 \text{ min}$ την εβδομάδα ή 3.9 ώρες / έτος και θα καταναλώνουν ενέργεια $0.23 \times 3.9 = 0.9 \text{ kWh/έτος}$ έκαστη!! Ομοίως και για τις αντλίες κιτρικού οξέος η κατανάλωση δεν αναμένεται να υπερβαίνει τις 3 kWh/έτος έκαστη. Η ενέργεια που θα καταναλώνει ο εν λόγω εξοπλισμός (τρεις αντλίες NaClO και τρεις αντλίες κιτρικού οξέος) προκύπτει ίση με περίπου 12 kWh/έτος, η οποία, σε σχέση με την συνολική ετήσια κατανάλωση ενέργειας ίση με 268.109,40 + 12 = 268.121,40 kWh, προκύπτει ότι είναι περίπου το 0.0045% (!) αυτής, πρακτικά, δηλαδή, αμελητέα. Τα ανωτέρω οδηγούν στο συμπέρασμα ότι το λειτουργικό κόστος από τις αντλίες καθαρισμού των μεμβρανών είναι απειροελάχιστο και αμελητέο και ορθώς δεν έχει συμπεριληφθεί στον πίνακα βασικών καταναλώσεων της εγκατάστασης. Ενόψει αυτών η βαλλόμενη απόφαση παρίσταται προδήλως μη νόμιμη και ακυρωτέα ως αβάσιμη.

XIII. Αναφορικά με το σημείο 4.α του πίνακα 1 του πρακτικού, που αφορά τον ισχυρισμό περί προσφοράς συγκροτήματος προεπεξεργασίας δυναμικότητας 20 lt/s έναντι των 15 lt/s που αναφέρεται στην υπ' αρ. 4275/06.07.2018 διευκρίνιση λεκτέα τυγχάνουν και τα ακόλουθα. Η εν λόγω παρατήρηση τυγχάνει παντελώς αβάσιμη, καθώς η προσφερόμενη μέγιστη δυναμικότητα του συγκροτήματος των 20 lt/s προφανώς εξασφαλίζει την δυνατότητα απρόσκοπτης επεξεργασίας και παροχής ίσης με την απαιτούμενη των 15 lt/s. Το προσφερόμενο συγκρότημα προεπεξεργασίας προφανώς υπερκαλύπτει τις απαιτήσεις των προδιαγραφών, αφού μπορεί να λειτουργήσει και στην μικρότερη παροχή των 15 lt/s, προσφέροντας επιπρόσθετη ασφάλεια στην επεξεργασία και εξασφαλίζοντας μικρότερο πραγματικό χρόνο λειτουργίας και,

Αριθμός απόφασης: 403/2019

επομένως, μικρότερη ενεργειακή κατανάλωση και λειτουργικό κόστος ώστε η βαλλόμενη απόφαση να παρίσταται προδήλως μη νόμιμη και ακυρωτέα ως ουσία αβάσιμη.

XIV. Αναφορικά με το σημείο 4.α του πίνακα 1 του πρακτικού που αφορά στους ισχυρισμούς περί μη λήψης των υποχρεωτικών ωρών λειτουργίας για το σύστημα αφυδάτωσης που αναφέρονται στην υπ' αρ. 4275/06.07.2018 διευκρίνιση λεκτέο, ότι ο εν λόγω ισχυρισμός ερείδεται επί πρόδηλης παρερμηνείας των σχετικών κανονιστικών όρων, η οποία, σε συνδυασμό με την ως άνω διευκρινιστική επιστολή, ουσιαστικά ερμηνεύεται ως μία εκ των υστέρων μονομερή και συνεπώς ανεπίτρεπτη τροποποίηση των όρων του διαγωνισμού. Ειδικότερα, στο Παράρτημα II. Πίνακες Φακέλου Τεχνικής Προσφοράς, αναφέρεται ρητώς και κατηγορηματικώς ότι: «.....Στην Τεχνική προσφορά του διαγωνιζόμενου θα περιλαμβάνονται επί ποινή αποκλεισμού πλήρως συμπληρωμένοι οι πίνακες που ακολουθούν. Η τεκμηρίωση των αναγραφόμενων στους πίνακες θα γίνεται, επί ποινή αποκλεισμού, με τον τρόπο που αναφέρεται στις επεξηγήσεις κάθε πίνακα.....». Παρακάτω, στις επεξηγήσεις του πίνακα ενεργειακής κατανάλωσης, αναφέρεται ρητώς και κατηγορηματικώς ότι: «.....Ο ημερήσιος χρόνος λειτουργίας έχει προκύψει από τα τεύχη Τεχνική Περιγραφή – Τεχνικές προδιαγραφές και είναι σταθερός για όλους τους διαγωνιζόμενους.....». Είναι απολύτως σαφές από τα ανωτέρω ότι ο ημερήσιος χρόνος λειτουργίας των μηχανημάτων είναι μονοσήμαντα καθορισμένος στις επεξηγήσεις του πίνακα και σταθερός για όλους τους διαγωνιζόμενους και ότι η συμπλήρωση του πίνακα θα πρέπει να γίνει, επί ποινή αποκλεισμού, με βάση τις εν λόγω επεξηγήσεις. Εν προκειμένω, ως προς τις ώρες λειτουργίας του συστήματος αφυδάτωσης καθίσταται υποχρεωτική η χρήση στον υπολογισμό από όλους τους διαγωνιζόμενους τιμής ίσης με 6 ώρες ημερησίως. Στην ως άνω διευκρινιστική επιστολή στο ερώτημα σχετικά με τις ώρες λειτουργίας του συστήματος αφυδάτωσης (5Η ΕΡΩΤΗΣΗ): «.....Στην Τεχνική Περιγραφή σελίδα 65 στον πίνακα ενεργειακής κατανάλωσης αναφέρεται πως το σύστημα αφυδάτωσης θα λειτουργεί 5 ημέρες την εβδομάδα και 6 ώρες την ημέρα, ενώ στις Τεχνικές Προδιαγραφές σελίδα 20 αναφέρει 5 ημέρες την εβδομάδα και 12 ώρες την

ημέρα το μέγιστο. Παρακαλώ πολύ όπως μας διευκρινίσετε τι ισχύει.....» η απάντηση που δόθηκε ήταν ότι: «.....Το σύστημα αφυδάτωσης θα πρέπει να λειτουργεί 5ημερο και 8ωρο συμπεριλαμβανομένου του χρόνου προετοιμασίας πολυηλεκτρολύτη.....». Η εν λόγω απάντηση είναι σαφές ότι δεν κάνει καμία αναφορά στον Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης του Παραρτήματος II της Διακήρυξης, και, συνεπώς, δεν τροποποιεί και δεν αναθεωρεί τον τρόπο συμπλήρωσης και τα περιεχόμενά του, τα οποία εξακολουθούν να είναι σε ισχύ και επί ποινή αποκλεισμού ως έχουν, παρά ορίζει τον γενικό τρόπο και φιλοσοφία λειτουργίας του συστήματος. Εάν ο συντάκτης της διευκρίνησης ήθελε να τροποποιήσει και τον τρόπο υπολογισμού της ενεργειακής κατανάλωσης του συγκεκριμένου εξοπλισμού, όφειλε, στη διευκρίνισή του να εκφραστεί ξεκάθαρα και να συμπεριλάβει ρητή αναφορά περί αλλαγής των ωρών λειτουργίας στο συγκεκριμένο σημείο του Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης του Παραρτήματος II ή ορθότερα να παράσχει διορθωμένο το σχετικό τεύχος, δηλ., Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης του Παραρτήματος II, στους διαγωνιζόμενους. Με την ανωτέρω διευκρίνιση δεν αλλάζουν τα στοιχεία του ανωτέρω πίνακα και ειδικότερα οι ώρες λειτουργίας του συστήματος αφυδάτωσης, και εκ των πραγμάτων δεν είναι δυνατόν να ληφθούν διαφορετικές από τις υποχρεωτικές επί ποινή αποκλεισμού αναφερόμενες σε αυτόν, δηλαδή 6 ώρες ημερησίως, καθώς οδηγούν αυτομάτως σε αιφνίδιο αποκλεισμό από τα επόμενα στάδια του διαγωνισμού. Η τεχνική προσφορά της εταιρείας μας είναι η μόνη που εξέλαβε ώρες λειτουργίας του συστήματος αφυδάτωσης σε πλήρη συμφωνία με τις επί ποινή αποκλεισμού απαιτήσεις των τευχών δημοπράτησης και άρα θα πρέπει να είναι και η μόνη που θα προκριθεί στο επόμενο στάδιο του διαγωνισμού ως προς το σημείο αυτό. Περαιτέρω, όπως είναι γνωστό στην Αρχή Σας, οι διευκρινίσεις που δίδει η αναθέτουσα αρχή επί αιτημάτων παροχής διευκρινήσεων συνιστούν πράξεις εκτελεστές (πρβλ. ΣτΕ Ε.Α. 473/2010, 758, 45/2008, 952/2007), καθώς οι εν θέματι διευκρινίσεις δεν επιβεβαιώνουν απλά το περιεχόμενο της διακήρυξης αλλά το αποσαφηνίζουν παρέχοντας κάποιο κρίσιμο νέο στοιχείο που επηρεάζει τη δυνατότητα υποβολής προσφοράς των συμμετεχόντων (πρβλ. Ε.Α. 474/2005, 532/2004). Ειδικότερα, όπως έχει

Αριθμός απόφασης: 403/2019

κριθεί υπό το προϊσχύον νομοθετικό καθεστώς περί διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, η πράξη περί παροχής διευκρινίσεων αποτελεί πράξη εκτελεστή, υποκείμενη σε προσφυγή και εφ' όσον δεν αμφισβητηθεί η νομιμότητά της, οι παρεχόμενες με αυτήν διευκρινίσεις εντάσσονται στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους της διακηρύξεως, στους οποίους αναφέρονται (πρβλ. Ε.Α. ΣΤΕ 190/2015, 108/2015, 55/2015, 44/2015, 92/2014, 254/2012, 45/2008, ΔΕΦΑΘ (αναστ.) 451/2014, 437/2013). Ενόψει αυτών, αφού επί της διευκρινίσεως που δόθηκε δεν επακολούθησε προδικαστική προσφυγή ενδιαφερομένου, αφού δεν αμφισβητήθηκε η νομιμότητά της, αφού δεν επακολούθησε μεταγενέστερη πράξη ανάκλησης ή ακύρωσής της, και αφού στο περιεχόμενό της δεν κάνει καμία αναφορά στον Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης του Παραρτήματος II της Διακήρυξης, και, συνεπώς, δεν τροποποιεί, ούτε αναθεωρεί, ούτε μεταβάλλει τον τρόπο συμπλήρωσης και τα περιεχόμενά του, εντάχθηκε στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού ως είχε, συμπληρώνοντας ή εξειδικεύοντας τους σχετικούς όρους της διακηρύξεως, στους οποίους αναφέρετο. Κατέστη έτσι κανονιστικός όρος τόσο για τους συμμετέχοντες όσο και για την αρχή που επιμελείται τον διαγωνισμό. Συνακόλουθα η βαλλόμενη καθ' ο μέρος απέρριψε την προσφορά για τον επίμαχο λόγο παρίσταται προδήλως μη νόμιμη και ακυρωτέα.

XV. Αναφορικά με το σημείο 4.α του πίνακα 1 του πρακτικού, που αφορά τον ισχυρισμό περί μη συμπλήρωσης της ορθούς απορροφώμενης ισχύος επαγόμασθε ότι το Πρακτικό 1 στο εν λόγω σημείο αναφέρει ότι: «.....ΔΕΝ είναι συμπληρωμένη η Ορθή Απορροφούμενη Ισχύς διότι δεν γίνεται ο πολλαπλασιασμός επί των τεμαχίων εν λειτουργία ανά είδος εξοπλισμού.....». Το εν λόγω σημείο και παρατήρηση που παρατίθεται στο ως άνω Πρακτικό είναι απολύτως ασαφές, δυσνόητο και ατεκμηρίωτο, καθώς δεν προκύπτει σε ποιο είδος εξοπλισμού αναφέρεται, ποια τα τεμάχια του εν λειτουργία εξοπλισμού και ποια η ορθή απορροφώμενη ισχύς. Πιθανολογούμε ότι ο ισχυρισμός αφορά στο συγκρότημα πολυηλεκτρολύτη της μονάδας αφυδάτωσης ιλύος, αν λάβουμε υπόψη και τους ισχυρισμούς και επί των τεχνικών προσφορών των υπολοίπων διαγωνιζομένων, όπου ζητείται να

Αριθμός απόφασης: 403/2019

συμπληρωθούν τα στοιχεία για το «.....Συγκρότημα παρασκευής πολυηλεκτρολύτη μετά των αντλιών.....». Εντούτοις, με μία απλή επισκόπηση της προσφοράς μας μπορεί να διαπιστωθεί εύκολα ότι τα εν λόγω στοιχεία έχουν συμπληρωθεί απολύτως ορθά στον Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης της τεχνικής μας προσφοράς, καθώς ο αριθμός των προσφερόμενων τεμαχίων είναι 1 (αποτελούμενο από ένα (1) συγκρότημα πολυηλεκτρολύτη και μία (1) κύρια αντλία πολυηλεκτρολύτη), η συνολική εγκατεστημένη ισχύς του συγκροτήματος είναι το άθροισμα της ισχύος του συγκροτήματος (ισχύς των τριών αναδευτήρων $3 \times 0.37 \text{ kW}$) και της εγκατεστημένης ισχύος της κύριας αντλίας πολυηλεκτρολύτη (0.55 kW), ίσο με 1.66 kW , όπως προκύπτει από το ηλεκτρονικό αρχείο ΦΑΚΕΛΟΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ_ΜΕΡΟΣ 2, παρ. Δ.4.3. σελ. 385 & 386 και η απορροφώμενη ισχύς του συγκροτήματος είναι, σύμφωνα με την δήλωση του προμηθευτή ίση με 1.65 kW . Όλα τα ανωτέρω στοιχεία έχουν αποτυπωθεί αυτούσια στον πίνακα ενεργειακής κατανάλωσης της τεχνικής προσφοράς μας, είναι απολύτως σαφή και συνεπώς στο σημείο τούτο η βαλλόμενη παρίσταται προδήλως μη νόμιμη και ακυρωτέα ως ουσία αβάσιμη.

XVI. Αναφορικά τέλος με το σημείο 4.δ του πίνακα 1 του πρακτικού, που αφορά τον ισχυρισμό περί μη ύπαρξης κατανάλωσης μεταδιθειώδους νατρίου για την αποχλωρίωση λεκτέο ότι το Πρακτικό στο εν λόγω σημείο αναφέρει ότι: «.....δεν υπάρχει κατανάλωση Μεταδιθειώδους Νατρίου για την αποχλωρίωση.....». Ο εν λόγω ισχυρισμός είναι αβάσιμος και εσφαλμένος, καθώς βάσει του Πίνακα Δ. του Παραρτήματος II, δεν προκύπτει απαίτηση ενσωμάτωσης κατανάλωσης μεταδιθειώδους νατρίου στον πίνακα κατανάλωσης χημικών της τεχνικής προσφοράς. Στον Πίνακα Δ. του Παραρτήματος II αναφέρεται σαφώς ότι: «.....Η ημερήσια κατανάλωση του αντίστοιχου διαλύματος – χημικού προκύπτει από τα δεδομένα της μελέτης όσον αφορά την απολύμανση της εκροής θα συμπληρώνεται στα αντίστοιχα πεδία του παραπάνω πίνακα, ξεχωριστά για χειμώνα και καλοκαίρι. Σημειώνεται ότι οι ποσότητες των χημικών που θα καταναλώνονται για τον καθαρισμό των μεμβρανών προκύπτουν από την συχνότητα και το είδος του χημικού καθαρισμού (για εμφράξεις οργανικών και ανόργανων αντίστοιχα) και

επιβεβαιώνονται από τον προμηθευτή τους σε συνημμένη υπεύθυνη δήλωσή του που θα συνοδεύει τον παραπάνω πίνακα.....». Συνεπώς, είναι ρητή απαίτηση ο εν λόγω πίνακας κατανάλωσης χημικών να συμπληρωθεί βάσει των δεδομένων της μελέτης, τα οποία δεδομένα παρατίθενται συγκεντρωτικά στο Τεύχος 10 Τεχνική Περιγραφή, των τευχών δημοπράτησης του έργου, Τμήμα Γ. Υπολογισμοί – Λειτουργικά Στοιχεία, σελ. 68. Στο εν λόγω σημείο, δεν περιλαμβάνεται κατανάλωση μεταδιθειώδους νατρίου και για το λόγο αυτό δεν συμπεριελήφθη σχετική κατανάλωση ούτε στον πίνακα κατανάλωσης χημικών του παραρτήματος II από τον συντάκτη των τευχών αλλά ούτε και απαιτείται να ενσωματωθεί στις προσφορές των διαγωνιζόμενων. Ομοίως, σε κανένα άλλο συμβατικό τεύχος ή μελέτη δεν παρατίθενται στοιχεία για κατανάλωση διαλύματος μεταδιθειώδους νατρίου. Επιπρόσθετα, για να συμπεριληφθεί η σχετική κατανάλωση θα έπρεπε να εκτελεστούν υπολογισμοί και μελέτη εκ μέρους των διαγωνιζόμενων, γεγονός το οποίο δεν ζητείται από κανένα σημείο των τευχών δημοπράτησης αλλά και επιβεβαιώνεται από τις διευκρινιστικές επιστολές της Δ/νσης Τεχνικών Υπηρεσιών & Περιβάλλοντος του Δήμου, όπου σε σειρά ερωτημάτων των διαγωνιζόμενων επί σχεδιαστικών θεμάτων δίδεται η απάντηση ότι «.....δεν απαιτείται εκπόνηση μελέτης για την κατάθεση προσφοράς από τους διαγωνιζόμενους.....». Συνεπώς και στο σημείο τούτο η βαλλόμενη παρίσταται μη νόμιμη και ακυρωτέα ως ερειδόμενη επί ανύπαρκτης κανονιστικής βάσεως.

XVII. Επικουρικά, αξίζει να σημειωθούν εν προκειμένω και τα εξής στοιχεία. Στην εισήγηση της Ε.Δ η γνώμη της μειοψηφίας δίδεται ως εξής «Το μέλος της Επιτροπής Διαγωνισμού που μειοψήφησε η κα. ... (Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου...), εκπρόσωπος την ΠΕΔ Α.Μ.Θ διατύπωσε την εξής άποψη : « Μειοψηφώ γιατί η θέση μου σαν αιρετός είναι να λειτουργώ με γνώμονα το καλό του Δήμου και κατ' επέκταση των Δημοτών. Ο βιολογικός καθαρισμός είναι ένα έργο που είναι απαραίτητο στο ... και κρίνω ότι οι λόγοι που επικαλούμαστε ώστε να ακυρώσουμε τον διαγωνισμό, μπορούν να προσπεραστούν και δεν είναι ικανοί να σταματήσουν την διαδικασία. Θέλω επίσης να τονίσω ότι κατά την προσωπική μου άποψη, χάθηκε πολύτιμος χρόνος ο οποίος μπορεί και να προβεί μοιραίως στην μετέπειτα πορεία του

Αριθμός απόφασης: 403/2019

έργου με ότι αυτό συνεπάγεται. Κατά τη γνώμη μου, πρέπει όντως οι κάτωθι διαγωνιζόμενοι να αποκλειστούν : λόγω βασικών ελλείψεων από τα ελάχιστα απαιτούμενα του φακέλου προσφοράς. Πιο συγκεκριμένα :.. Ωστόσο, θεωρώ ότι πρέπει να συνεχιστεί ο διαγωνισμός με τους εναπομείναντες διαγωνιζόμενους :.. καιΚαθότι τα αναγραφόμενα αποτελέσματα στον πίνακα αξιολόγησης θεωρούνται μη ουσιώδη (επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα) για τις εταιρείες αυτές, κρίνουμε ότι μπορεί να θεραπευθούν και όπως ορίζεται ξεκάθαρα στο άρθρο του Ν. 4412 / 2016 για την «Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών», θα πρέπει η επιτροπή διαγωνισμού να καλέσει εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία, όπως ορίζεται στο νόμο, το περιεχόμενο της τεχνικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, όπως υπήρχε πρόθεση να γίνει κατά την διάρκεια της αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών. Πιο συγκεκριμένα : 1. Να ζητηθεί από τους διαγωνιζόμενους να διευκρινίσουν από που προκύπτουν υπολογιστικές τιμές και τεχνικά χαρακτηριστικά, καθώς και λεκτικές αποκλίσεις που συμπεριλαμβάνονται στις προσφορές τους και δεν ήταν κατανοητή η προέλευση τους (όπως αναγράφονται στον πίνακα αξιολόγησης), 2. Να διορθωθούν τα υπολογιστικά σφάλματα στον Πίνακα 2Α υπολογισμού της Ειδικής ενεργειακής κατανάλωση Ε.Ε.Λ.: (EEK ΕΕΛπιν) KWh / m³ , 3. Να διευκρινιστούν ή να συμπληρωθούν στοιχεία που αναγράφονται στον πίνακα αξιολόγησης, όπως μεταφράσεις και λοιπά πιστοποιητικά ή βεβαιώσεις. Η χρησιμοποίηση της τιμής για την παροχή compact συστήματος προεπεξεργασίας 20 lit / sec και από τους τρεις διαγωνιζόμενους έναντι των 15 lit / sec που δίνονται στις διευκρινίσεις με το αριθμ. Πρωτ. 4275 / 06.07.2018 θεωρούμε ότι δεν δημιουργεί αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μιας προσφοράς σε σχέση με τις λοιπές. Επιπλέον καλύπτεται η ανάγκη της απαιτούμενης παροχής των 15lit / sec καθώς η χρησιμοποιούμενη είναι μεγαλύτερη. Για τους παραπάνω λόγους κρίνουμε ότι η επιτροπή θα πρέπει έπειτα από τις διευκρινίσεις των διαγωνιζόμενων να προχωρήσει στην βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών και στην συνέχεια στο άνοιγμα των οικονομικών προσφορών και της αξιολόγησης τους ». Συναφώς, στην

βαλλόμενη διαλαμβάνονται τα ακόλουθα «Η γνωμοδότηση της μειοψηφίας είναι υπέρ της συνέχισης του διαγωνισμού με το σκεπτικό «Καθότι τα αναγραφόμενα αποτελέσματα στον πίνακα αξιολόγησης θεωρούνται μη ουσιώδη (επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα) για τις εταιρείες αυτές, κρίνουμε ότι μπορεί να θεραπευθούν και όπως ορίζεται ξεκάθαρα στο άρθρο του Ν. 4412 / 2016 για την –Συμπλήρωση, αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών-, θα πρέπει η επιτροπή διαγωνισμού να καλέσει εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία, όπως ορίζεται στο νόμο, το περιεχόμενο της τεχνικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, όπως υπήρχε πρόθεση να γίνει κατά την διάρκεια της αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών». Κατόπιν των ανωτέρω και αφού λάβετε υπόψη σας:.. 4. Το γεγονός ότι η επιτροπή διαγωνισμού είχε ήδη ετοιμάσει διαβιβαστικά προς τους διαγωνιζόμενους για την παροχή διευκρινήσεων για την συμπλήρωση των τεχνικών προσφορών τους βάσει του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016... Η Οικονομική Επιτροπή αφού έλαβε υπόψη τα παραπάνω εγκρίνει το 1ο πρακτικό του Διαγωνισμού με την απόφαση της πλειοψηφίας διατηρώντας ισχυρές επιφυλάξεις ως προς την κρίση της επιτροπής, βάσει των παρακάτω δεδομένων:.. 3. Το γεγονός ότι η επιτροπή Διαγωνισμού είχε ετοιμάσει Διαβιβαστικά προς τους συμμετέχοντες ώστε να τους ζητήσει διευκρινήσεις επί των παρατηρήσεων του επισυναπτόμενου πίνακα αξιολόγησης, για την παροχή διευκρινήσεων για την συμπλήρωση των τεχνικών προσφορών τους βάσει του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, με το σκεπτικό ότι τουλάχιστον για τους δύο συμμετέχοντες στον διαγωνισμό, υπήρχε η δυνατότητα της συνέχισης του διαγωνισμού με την συμπλήρωση των τεχνικών τους προσφορών, όπως διατύπωναν μέλη της επιτροπής προς στελέχη του Δήμου μας, εκφράζοντας την πρόθεση τους. 4. Την μη επαρκή αιτιολόγηση για τους βασικούς και ουσιώδεις όρους της Διακήρυξης που δεν εκπληρώνονται, ώστε να κηρύξουν τον διαγωνισμό άγονο, ακόμα κι έπειτα από προσθήκες που έγιναν μετά την καταγραφή του πρακτικού της μειοψηφίας, που αιτιολογούσε αναλυτικά προς την αντίθετη κατεύθυνση. 5. Την κατά το δοκούν ερμηνεία της γνωμοδότησης της Νομικής Συμβούλου του Δήμου..., καθώς και ότι ζητήθηκε η νομική συμβουλή για διατάξεις που όπως

αναφέρεται και στο πρακτικό για το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016, «το πεδίο χρήσης του είναι σαφώς ορισμένο», όλως αντιφατικά, με αποτέλεσμα αυτό να επιφέρει επιπλέον χρονοτριβή και καθυστέρηση». Σύμφωνα με το άρθρο 102 «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη. 2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενο τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. 3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης. 4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους

Αριθμός απόφασης: 403/2019

προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή σονος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές. 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς». Κατά τα παγίως κριθέντα, ο τρόπος σύνταξης των προσφορών στα πλαίσια των δημοσίων διαγωνισμών διέπεται από την αρχή της τυπικότητας, η οποία αποσκοπεί στην εξασφάλιση αφενός της τηρήσεως των αρχών του ανταγωνισμού, της διαφάνειας και του ίσου μέτρου κρίσεως αφετέρου της ανάγκης ευχερούς συγκρίσεως των προσφορών μεταξύ τους καθώς και στην αποφυγή του κινδύνου αλλοιώσεως αυτών (ΣΤΕ 127/2015, 1971/2013, 194/2011, 804/2010, 3084/2008, 1895/2007, 3769/2003, ΕΑ 860, 689/2011, 1008/2009, 817/2008). Όπως επίσης προαναφέρθηκε, σκοπός της ενιαίας εφαρμογής των όρων της διακήρυξης και της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, είναι η διαμόρφωση ενός ασφαλούς δικαιικού πλαισίου, εντός του οποίου θα διεξαχθεί ο διαγωνισμός και η αποφυγή αδικαιολόγητων αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Περαιτέρω, οι αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης στους δημόσιους διαγωνισμούς επιτάσσουν στις αναθέτουσες αρχές να διατυπώνουν τους όρους διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης στην προκήρυξη του διαγωνισμού με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία, κατά

Αριθμός απόφασης: 403/2019

τρόπο ώστε αφενός να παρέχουν σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και επιδεικνύοντες τη συνήθη επιμέλεια διαγωνιζομένους τη δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενο των όρων αυτών και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο, αφετέρου, να καθιστούν δυνατό τον αποτελεσματικό έλεγχο του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα τιθέμενα κριτήρια (Ε.Σ Κλ.Ε 157/2017, τμ. νι 2452/2012, 1643/2014, 6869/2015, 261/2017, βλ. ΔΕΚ απόφαση της 18.10.2001, C-19/2000, SIAC Construcion Ltd, σκέψεις 41 έως 44, απόφαση της 29.4.2004, C-496/1999 Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, σκέψη 111, απόφαση της 10.5.2012, C-368/10, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών σκ. 109 επ.). Αντίθετα, ασάφειες ή πλημμέλειες των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορούν να ερμηνεύονται εις βάρος των διαγωνιζομένων, κατά παράβαση των αρχών του ανταγωνισμού και της παροχής ίσων ευκαιριών και θα πρέπει να παρέχεται και σε αυτούς, οι οποίοι βλάπτονται από την ασάφεια ή την πλημμέλεια αυτή, η δυνατότητα να συμπληρώσουν την τυχόν ελαττωματική προσφορά τους (ΕΑ ΣΤΕ 423/2011, 424/2011, 425/2011, 83/19 Αρχής). Τούτο, διότι η ερμηνεία των όρων των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται σε βάρος του καλόπιστου διαγωνιζομένου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί καλύτερα (Εφαθ 1959/70, Εφ.Θεσ. 501/87, ΕΔημ.Εργ. 1990/1, σελ. 84). Επιπλέον, σύμφωνα με τις αρχές της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας των όρων συμμετοχής που διέπουν τη διαδικασία συνάψεως των δημοσίων συμβάσεων, ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνον τα αξιούμενα από τη διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, δικαιολογητικά, συνεπώς, δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού για δικαιολογητικά μη απαιτούμενα από τη διακήρυξη. Τούτων δοθέντων ακόμη και αν υποθεθεί ότι υπήρχαν εν προκειμένω ελλείψεις στην προσφορά μας, η Α.Α όφειλε, ως εκ του επουσιώδους χαρακτήρα τους, προ της απορρίψεως της προσφοράς μας να προσφύγει στην εφαρμογή του άρθρου 102 και να μας ζητήσει διευκρινήσεις ως προς τα ήδη νομίμως υποβληθέντα εκ μέρους μας δικαιολογητικά και έγγραφα και όχι απευθείας, δηλαδή αμέσως να χωρήσει ο αποκλεισμός μας, ώστε και για τον λόγο αυτόν η βαλλόμενη να παρίσταται προδήλως μη νόμιμη και ακυρωτέα ως ερειδόμενη επί στοιχείων ή ελλείψεων

Αριθμός απόφασης: 403/2019

οι οποίες ως εκ του επουσιώδους χαρακτήρα τους ήτο ευχερώς διευκρινίσιμα ή συμπληρώσιμα χωρίς να επέρχεται ουδεμία ουσιώδης μεταβολή στην προσφορά μας και χωρίς να δημιουργείται κανένα αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα».

15. Επειδή ο αναθέτων φορέας στις με αριθμ πρωτ. 1232/25.2.2019 απόψεις του επί της υπό κρίση προδικαστικής προσφυγής αναφέρει αυτολεξεί ότι: «[...]Ο Δήμος ... προκήρυξε, σύμφωνα με το υπ'αριθμ. πρωτ. 3932/14-06-2018 έγγραφο του/περίληψη διακήρυξης με ΑΔΑ: 7Σ3ΒΩΕ3-ΛΩΑ, ανοιχτό δημόσιο ηλεκτρονικό διαγωνισμό κατά τον ν. 4412/2016 για το έργο 6 «Αντικατάσταση Εγκαταστάσεων και Επεξεργασίας Λυμάτων Δήμου... ».

Ο εν λόγω διαγωνισμός αποτελείται από δύο κατ' ουσίαν διακριτά και ανεξάρτητα μεταξύ τους στάδια, καθώς για τη μετάβαση στο επόμενο στάδιο απαιτείται η ολοκλήρωση του αμέσως προηγούμενου, ήτοι σύμφωνα με το άρθρο 4 της διακήρυξης η επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει σε έλεγχο και αξιολόγηση του υποφακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» και του υποφακέλου «Τεχνική Προσφορά» με την σύνταξη σχετικού Πρακτικού που εγκρίνεται από τον Αναθέτοντα Φορέα και κατόπιν η Επιτροπή σε διακριτό στάδιο προβαίνει σε αποσφράγιση των Οικονομικών Προσφορών.

Όταν ζητήθηκε από την Επιτροπή Διαγωνισμού η γνωμοδότηση από την Νομική Σύμβουλο του Δήμου ... ο διαγωνισμός βρισκόταν στο στάδιο του ελέγχου-αξιολόγησης του υποφακέλου «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ», κατόπιν αποσφραγίσεως των Τεχνικών Προσφορών την 18.07.2018. Καίτοι, λοιπόν, ο διαγωνισμός βρισκόταν στο άνω στάδιο το ερώτημα, όπως και προφορικά επιβεβαιώθηκε, αφορούσε σε δυνατότητα της επιτροπής να αποδεχθεί στον διαγωνισμό νέα οικονομική προσφορά κατόπιν ενδεχομένως διόρθωσης συμπλήρωσης της τεχνικής προσφοράς, σύμφωνα με τη νομολογία! Να σημειωθεί, όπως ήδη γνωρίζετε καλύτερα, η γνωμοδότηση αυτού του τύπου αποτελεί απλή γνώμη, μη δεσμευτική για το όργανο που την αιτήθηκε, και σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί εκτελεστή διοικητική Πράξη. Εξάλλου, η Επιτροπή Διαγωνισμού Έργου ρητά ανέγραψε στο Πρακτικό της το τμήμα εκείνο το οποίο και έλαβε υπόψη της και αφορούσε στην Γνμδ. ΝΣΚ 700/2002 σύμφωνα με την οποία « σε περίπτωση που η ίδια η διακήρυξη χρησιμοποιεί

Αριθμός απόφασης: 403/2019

όρους, όπως «με ποινή αποκλεισμού...», «με ποινή απαραδέκτου οι συμμετέχοντες πρέπει...» ή άλλους παρόμοιους, είναι προφανές ότι οι όροι αυτοί θεωρούνται ουσιώδεις και συνεπώς οποιαδήποτε απόκλιση της προσφοράς από αυτούς οδηγεί σε απόρριψη της. Καμία υποχρέωση δεν υπήρχε να κοινοποιηθούν στους διαγωνιζόμενους τα ερωτήματα της Επιτροπής προς τους Νομικούς Συμβούλους, καθώς επρόκειτο για μία εσωτερική διαδικασία και αναφαίρετο δικαίωμα της Επιτροπής προς υποβολή του έργου της. Σε κάθε περίπτωση η Επιτροπή Διαγωνισμού αιτιολόγησε την απόφαση της βάσει της κείμενης νομοθεσίας και των όρων της προκήρυξης και ουδόλως επί τη βάση τη γνωμοδότησης της Νομικής Συμβούλου, η οποία συνεπώς δεν αποτελεί την αιτιολογική βάση του αποκλεισμού της προσφεύγουσας εταιρίας! Είναι πράγματι αξιοσημείωτη η προσπάθεια της προσφεύγουσας να αποπροσανατολίσει άπαντες από την ουσία των λόγων απόρριψης της προσφοράς της ασχολούμενη στο μεγαλύτερο μέρος της προσφυγής της με το καθόλα νόμιμο δικαίωμα των οργάνων του διαγωνισμού να τύχουν νομικής υποστήριξης μέσω μιας εσωτερικής διαδικασίας!!! Η Επιτροπή Διαγωνισμού δύναται και δικαιούται να διαμορφώνει γνώμη πάντα στα πλαίσια της νομιμότητας καθιονδδήποτε τρόπο κρίνει σκόπιμο και πρόσφορο! Τόσο η απόφαση της Επιτροπής Διαγωνισμού όσο και η Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής είναι πλήρως αιτιολογημένες επί τη βάση της κείμενης νομοθεσίας και των όρων της προκήρυξης του διαγωνισμού, οι οποίοι σημειωτέον θα μπορούσαν να προσβληθούν από την προσφεύγουσα σε προγενέστερο στάδιο και όχι να γίνουν πλήρως αποδεκτοί με την συμμετοχή της στον εν λόγω διαγωνισμό. Τέλος, η ως άνω γνωμοδότηση της Νομικής Συμβούλου, η οποία είναι Δικηγόρος του Δήμου ... με σχέση έμμισθης εντολής, δεν ήταν στα ρητώς απαριθμούμενα που λήφθηκαν υπόψη της Οικονομικής Επιτροπής και συνεπώς δεν αποτελεί τμήμα της, πλην, όμως, το περιεχόμενο της έχει ως ακολούθως:

«Ο Δήμος ... προκήρυξε, σύμφωνα με το υπ' αριθμ. πρωτ. 3932/14- 06-2018 έγγραφο του/περίληψη διακήρυξης με ΑΔΑ: 7Σ3ΒΩΕ3-ΛΩΑ, ανοιχτό δημόσιο ηλεκτρονικό διαγωνισμό κατά τον ν. 4412/2016 για το έργο «Αντικατάσταση Εγκαταστάσεων και Επεξεργασίας Λυμάτων Δήμου... ». Με την υπ' αριθμ.

Αριθμός απόφασης: 403/2019

36/2018 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου (ΑΔΑ:Ψ1ΞΓΩΕ3-ΦΣ9) ορίστηκαν ως Επιτροπή Διαγωνισμού οι : ο δε πρώτος εξ αυτών ως Πρόεδρος. Ο εν λόγω διαγωνισμός αποτελείται από δύο κατ'ουσίαν διακριτά και ανεξάρτητα μεταξύ τους στάδια, καθώς για τη μετάβαση στο επόμενο στάδιο απαιτείται η ολοκλήρωση του αμέσως προηγούμενου, ήτοι σύμφωνα με το άρθρο 4 της διακήρυξης η επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει σε έλεγχο και αξιολόγηση του υποφακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» και του υποφακέλου «Τεχνική Προσφορά» με την σύνταξη σχετικού Πρακτικού που εγκρίνεται από τον Αναθέτοντα Φορέα και κατόπιν η Επιτροπή σε διακριτό στάδιο προβαίνει σε αποσφράγιση των Οικονομικών Προσφορών. Επί του παρόντος ο διαγωνισμός βρίσκεται στο στάδιο του ελέγχου-αξιολόγησης του υποφακέλου «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ», κατόπιν αποσφραγίσεως των Τεχνικών Προσφορών την 18.07.2018. Έως τώρα δεν έχει ολοκληρώσει η ως άνω Επιτροπή το στάδιο της αξιολόγησης-ελέγχου των Τεχνικών Προσφορών. Με το ως άνω έγγραφο η Επιτροπή Έργου 74.198 υποβάλλει το ερώτημα «εάν οι προσφορές των διαγωνιζομένων δύναται να θεραπευτούν με τη χρήση εκ των υστέρων του ΟΡΘΟΥ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΟΣ (μερικώς προσυμπληρωμένος πίνακας) ο οποίος είναι αναρτημένος στο υποσύστημα του ΕΣΗΔΗΣ και τη συνεπαγόμενη ΟΡΘΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ του, γεγονός που οδηγεί και στο εκ νέου υπολογισμό του εγγυημένου μεγέθους το οποίο χρησιμοποιείται στο επόμενο στάδιο του διαγωνισμού με την εισαγωγή του στην Οικονομική προσφορά των διαγωνιζόμενων και ειδικότερα στα «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ», δηλ. να μας διαβεβαιώσετε για το αν δύναται με βάση τα αναφερόμενα και την Νομολογία να προκύψει και να γίνει αποδεκτή στο διαγωνισμό ΝΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ των διαγωνιζόμενων ή όχι!». Συνεπώς, καίτοι το ερώτημα που τίθεται από την Επιτροπή είναι χρονικά ανακόλουθο του σταδίου στο οποίο αναφέρεται, και η απάντηση φαίνεται να παρέλκει επί του παρόντος, λεκτέα τα κάτωθι: Αρχικώς, θα πρέπει να αναφερθεί, το ούτως ή άλλως αυτονόητο, ότι η παρούσα αποτελεί «ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ», ήτοι «ΓΝΩΜΗ» και όχι, όπως εσφαλμένα στο άνω ερωτήματα αναγράφεται, «βεβαίωση», μη δεσμευτική για τα όργανα στα οποία απευθύνεται! Στον υπό κρίση διαγωνισμό, ως εκ του αντικειμένου του,

Αριθμός απόφασης: 403/2019

καθώς αυτός αφορά σε έργο σχετικό με κατασκευή εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων (αρθρ. 222 ν. 4412/2016), εφαρμοστέες είναι οι λοιπές διατάξεις του Βιβλίου ΙΙ του Ν. 4412/2016 (άρθρα 222 έως 338) και η διακήρυξη του διαγωνισμού. Επειδή, ο διαγωνισμός διενεργείται ηλεκτρονικά στον διαδικτυακό τόπο του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.), εφαρμογή έχει και η Υπουργική Απόφαση 56902/215/2017- ΦΕΚ 1924/Β/2-6-2017. Σύμφωνα με το άρθρο 14 της διακήρυξης του διαγωνισμού «κριτήριο ανάθεσης της Σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής. Για να προσδιοριστεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής, θα αξιολογηθούν οι Τεχνικές και Οικονομικές προσφορές των προσφερόντων με βάση τα παρακάτω κριτήρια και υποκριτήρια, καθώς και τη σχετική στάθμισή τους. Κ1. Εγγυημένος χρόνος ζωής βασικού εξοπλισμού Κ2. Χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης σύμβασης (χρόνος κατασκευής) Κ3. Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά Κ4. Ειδική εμπειρία ομάδας έργου». Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 14.3. «Οι οικονομικές προσφορές βαθμολογούνται σε εκατονταβάθμια κλίμακα και η βαθμολογία ΥΟΠ της κάθε οικονομικής προσφοράς ΟΠ ισούται με το προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης επί του εκτιμώμενου Κόστους Κύκλου Ζωής %, ως εξής: $ΥΟΠ = 100 * (ΚΚΖ - ΚΚΖ_{πρ}) / ΚΚΖ$ όπου : $ΚΚΖ_{πρ}$ = το άθροισμα του προσφερόμενου Κόστους Κύκλου Ζωής του οικονομικού φορέα σε ευρώ $ΚΚΖ$ = το άθροισμα του εκτιμώμενου από την μελέτη Κόστους Κύκλου Ζωής σε ευρώ Ο υπολογισμός του εκτιμώμενου από την μελέτη Κόστους Κύκλου Ζωής και του προσφερόμενου Κόστους Κύκλου Ζωής του οικονομικού φορέα θα γίνεται σύμφωνα με το Παράρτημα Ι. Ο προκύπτων βαθμός στρογγυλοποιείται στο δεύτερο (2ο) δεκαδικό ψηφίο. Ο συντελεστής βαρύτητας της βαθμολογίας της οικονομικής προσφοράς ορίζεται σε 50%». Ακολούθως, στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι και στο υπό στοιχείο 1 αναφέρεται πως «Το κόστος κύκλου ζωής (εφεξής ΚΚΖ), υπολογίζεται με βάση το άρθρο 312 του ν.4412/2016..... Στην συνέχεια υπολογίζεται το ΚΚΖ με βάση την μελέτη της Αναθέτουσας Αρχής και εξηγείται πως θα υπολογισθεί το Κόστος Κύκλου Ζωής της κάθε προσφοράς (ΚΚΖ_{πρ}) από την Τεχνική Προσφορά των διαγωνιζομένων. 1. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΚΟΣΤΟΣ

Αριθμός απόφασης: 403/2019

ΚΥΚΛΟΥ ΖΩΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ Το εκτιμώμενο κόστος κύκλου ζωής ισούται με το άθροισμα των ακόλουθων κέντρων κόστους:.... β. Κόστος ενεργειακής κατανάλωσης Ε.Ε.Λ., σύμφωνα με το Τεύχος «Τεχνική Περιγραφή – Τεχνικές Προδιαγραφές», για τον προβλεπόμενο κύκλο ζωής των 20 ετών, χωρίς Φ.Π.Α. Το κόστος κύκλου ζωής κάθε οικονομικού φορέα ισούται με το άθροισμα των ακόλουθων κέντρων κόστους: α. Κόστος κατασκευής..... β. Κόστος ενεργειακής κατανάλωσης ΕΕΛ. Για κάθε οικονομικό φορέα, το κόστος ηλεκτρικής κατανάλωσης της Ε.Ε.Λ. προκύπτει ως γινόμενο της ειδικής ηλεκτρικής κατανάλωσης που δηλώνεται στο Έντυπο Οικονομικής Προσφοράς του (ΕΗΚΕΕΛπρ) σε kWh/κμ επεξεργασμένων, επί την ποσότητα των λυμάτων για τον προβλεπόμενο κύκλο ζωής της εγκατάστασης των 20 ετών λειτουργίας (κοινή για όλους τους διαγωνιζόμενους ίση με 3.504.000m³) επί το μοναδιαίο ενεργειακό κόστος 0,15 €/kWh (κοινό για όλους τους οικονομικούς φορείς για λόγους συγκρισιμότητας των προσφορών). Σημειώνεται ότι η (ΕΗΚΕΕΛπρ) κάθε διαγωνιζόμενου, πρέπει να είναι μεγαλύτερη ή ίση της προκύπτουσας από την συμπλήρωση του πίνακα Ηλεκτρικής κατανάλωσης (ΕΗΚΕΕΛπιν) της τεχνικής προσφοράς του. Δεδομένου ότι το κόστος της καταναλισκόμενης ηλεκτρικής ενέργειας καλύπτεται αποκλειστικά από την Αναθέτουσα Αρχή, οι Οικονομικοί φορείς μπορούν να προσφέρουν κατάλληλο πρόσθετο εξοπλισμό της επιλογής τους ώστε να ελαχιστοποιηθεί αυτό το κόστος, συνοδευόμενο από τις κατάλληλες αποδείξεις αξιοπιστίας.....» Σύμφωνα με το άρθρο 24 της διακήρυξης «Η προσφορά των διαγωνιζόμενων περιλαμβάνει τους ακόλουθους ηλεκτρονικούς υποφάκελους: (α) υποφάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» (β) υποφάκελο με την ένδειξη «Τεχνική Προσφορά» γ) υποφάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» σύμφωνα με τα κατωτέρω: 24.2α Ο ηλεκτρονικός υποφάκελος «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού, να περιέχει τα ακόλουθα: - α) το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) - β) την εγγύηση συμμετοχής, του άρθρου 15 της παρούσας. 24.2β Ο ηλεκτρονικός υποφάκελος «Τεχνική Προσφορά» πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού, να περιέχει τα ακόλουθα: 1. Υπεύθυνη δήλωση του διαγωνιζόμενου, η οποία θα

Αριθμός απόφασης: 403/2019

πιστοποιεί τον χρόνο εγγύησης για τα συγκροτήματα, προεπεξεργασίας, βιολογικής επεξεργασίας (M.B.M.R.) και το συγκρότημα αφυδάτωσης της ιλύος ο οποίος δεν μπορεί να είναι μικρότερος από 24 μήνες. Σημειώνεται ότι η εν λόγω δήλωση θα πρέπει υποχρεωτικά να συνοδεύεται από σχετική εγγύηση του αντίστοιχου κατασκευαστή, εφόσον δεν είναι ο ίδιος ο διαγωνιζόμενος και κατασκευαστής. Η εγγύηση θα πρέπει να περιλαμβάνει υποχρέωση επιδιόρθωσης ή αντικατάστασης του συνόλου ή τμήματος του εξοπλισμού. 2. Υπεύθυνη δήλωση του διαγωνιζόμενου για τον χρόνο που δεσμεύεται και αναλαμβάνει την προμήθεια των ανταλλακτικών που δεν μπορεί να είναι μικρότερος των δέκα (10) ετών και για τον τρόπο που προτίθεται να αντιμετωπίζει τις ανάγκες για συντήρηση (service). 3. Χρονοδιάγραμμα κατασκευής που πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής: Α. Τεχνική έκθεση μεθοδολογίας στην οποία θα περιλαμβάνεται: α) Β. Λεπτομερή ανάλυση σε μορφή πίνακα του έργου σε δραστηριότητες ή ομάδες δραστηριοτήτων (αναλυτικό χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης έργου): 4. Συμπληρωμένους τους πίνακες του Παραρτήματος II 5. Τεχνική περιγραφή περιβαλλοντικών αποτελεσμάτων με την αντίστοιχη τεκμηρίωση 24.3 Ο ηλεκτρονικός υποφάκελος «Οικονομική Προσφορά» περιέχει το ψηφιακά υπογεγραμμένο αρχείο pdf, το οποίο παράγεται από το υποσύστημα, αφού συμπληρωθούν καταλλήλως οι σχετικές φόρμες.» Οι θεμελιώδεις αρχές που οφείλουν να τηρούν οι Αναθέτουσες Αρχές στους δημόσιους διαγωνισμούς είναι οι αρχές α) της τυπικότητας της διαδικασίας, β) της διαφάνειας, γ) της ίσης μεταχείρισης και δ) της υποχρεωτικής αιτιολογίας των αποφάσεων. Ειδικά για τις οικονομικές προσφορές οφείλουν να τηρούν τη γενική αρχή της μυστικότητας (Αριθμός Απόφασης Α 105 / 2017 της ΑΕΠΠ-2ο Κλιμάκιο, Διαδικασία Προσωρινής Προστασίας). Οι όροι δε της διακήρυξης είναι κανονιστικού χαρακτήρα και συνεπώς αυτή παράγει δέσμευση ως προς τις απαιτήσεις που θεσπίζει τόσο ως προς την αναθέτουσα αρχή, όσο και ως προς τους μετέχοντες (ΣΤΕ 3703/2010, 53/2011, ΕΣ Πράξεις Τμήματος VI 78/2007, 19/2005, 31/2003 κλπ). Σύμφωνα, λοιπόν, με την αρχή της τυπικότητας των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων (πρβλ. ΣΤΕ 4052/1990, 3760/1992 κλπ), και του κανονιστικού χαρακτήρα της διακήρυξης,

Αριθμός απόφασης: 403/2019

οι προσφορές των διαγωνιζομένων πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης. Η εν λόγω αρχή διέπει μεταξύ άλλων και τη συμπλήρωση των εντύπων και τον τρόπο συντάξεως, εν γένει, των προσφορών στα πλαίσια των διαδικασιών διενέργειας των δημοσίων διαγωνισμών και αποσκοπεί στην ύπαρξη διαφάνειας κατά τη διεξαγωγή αυτών, στην αποφυγή αλλοίωσης των προσφορών και στην ανάγκη ευχερούς συγκρίσεως αυτών μεταξύ τους (ΣΤΕ 279/2008). Η προσκόμιση στο φάκελο της προσφοράς εκάστου διαγωνιζόμενου των οριζόμενων στη διακήρυξη δικαιολογητικών απαιτείται να πραγματοποιείται με τον τρόπο που αυτή επακριβώς καθορίζει, μη επιδεχόμενης άλλης ερμηνείας. Ακολούθως, σύμφωνα με το άρθρο 310 του ν. 4412/2016, που εν προκειμένω εφαρμόζεται, αλλά και του αντίστοιχου 102, προβλέπεται η διαδικασία παροχής διευκρινήσεων και διορθώσεων παρατυπιών και επουσιωδών λαθών και συγκεκριμένα: «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, ο αναθέτων φορέας μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή τα δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή δεν λαμβάνεται υπόψη. 2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο στις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, όπως ιδίως παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελή σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α` 74) και μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από

τα υποδείγματα που θεσπίζονται με το νόμο, τις κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση κατά το πρώτο εδάφιο δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση των όρων της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. 3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση της παραγράφου 1 δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης. 4. Ο αναθέτων φορέας μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόκλησής, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή σσονος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που ο αναθέτων φορέας κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της συγκεκριμένης προσφοράς σε σχέση με τις λοιπές. 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για τον αναθέτοντα φορέα, εάν επίκειται αποκλεισμός του προσφέροντα ή υποψηφίου από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς. Είναι σαφές από τη γραμματική και μόνο ερμηνεία του άνω άρθρου πως οποιεσδήποτε τυχόν διευκρινήσεις επί του περιεχόμενου της τεχνικής και της οικονομικής προσφοράς δύναται να αφορά σε ασάφειες ή σσονος σημασίας, ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα υπολογιστικά σφάλματα και σε καμία περίπτωση η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς! Άλλωστε, οι χρησιμοποιούμενες λέξεις στο άνω άρθρο είναι «διευκρίνιση, συμπλήρωση, διόρθωση» και όχι «αντικατάσταση ή εκ νέου υποβολή». Σύμφωνα δε με την νομολογία (βλ. αποφάσεις του ΔΕΕ της 10.11.2016, Ciclat, C-199/15, EU:C:2016:853, σκ.29,

Αριθμός απόφασης: 403/2019

της 10.10.2013, *Manona*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκ.39-40) έχει κριθεί ότι μολονότι η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητεί τη διόρθωση ή τη συμπλήρωση, ως προς συγκεκριμένα σημεία, των στοιχείων που περιλαμβάνει ορισμένη προσφορά, εντούτοις τέτοιες διορθώσεις ή συμπληρώσεις επιτρέπονται μόνο εφόσον αφορούν στοιχεία τα οποία μπορεί αντικειμενικώς να εξακριβωθεί ότι ανάγονται σε χρόνο προγενέστερο της λήξης προθεσμία για την υποβολή προσφορών και όχι όταν αφορούν πληροφορίες των οποίων η υποβολή είναι υποχρεωτική επί ποινή αποκλεισμού. Επιπλέον, έχει κριθεί (βλ. απόφαση ΔΕΕ, *SAG ELV Slovensko κ.λ.π.*, ό.π., σκ. 40) ότι επιτρέπεται η απλή διευκρίνιση προσφοράς ή διόρθωσης προδήλων εκ παραδρομής λαθών, υπό τον όρο ότι η τροποποίηση αυτή δεν συνεπάγεται στην πράξη υποβολή νέας προσφοράς. Ακολούθως, κρίθηκε (21687/2018 ΣΤΕ) πως «...Η Επιτροπή Αξιολόγησης, προκειμένου να φέρει σε πέρας το έργο της, μπορεί να επικοινωνεί απευθείας με τους Διαγωνιζόμενους, για την παροχή εντός τακτής προθεσμίας που η Επιτροπή θα εκτιμά κατά περίπτωση, αναγκαίων διευκρινίσεων και υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων τεκμηρίωσης σχετικά ... με τα τεχνικά στοιχεία της Προσφοράς, υπό τον όρο ότι οι διευκρινίσεις αυτές δεν αλλοιώνουν τις συγκεκριμένες απαιτήσεις της Διακήρυξης και δεν αποτελούν σε καμία περίπτωση αντιπροσφορά». Σύμφωνα, περαιτέρω, με την απόφαση 4-5/2017 ΔΕΚ C-387/2014 (695858) «.....38 Το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει, ωστόσο, ότι το άρθρο 2 της οδηγίας 2004/18 δεν αποκλείει τη διόρθωση ή τη συμπλήρωση των στοιχείων της προσφοράς ως προς επιμέρους μόνο σημεία, ιδίως όταν αυτά χρήζουν προφανώς απλής διευκρίνισης, ή για να απαλειφθούν πρόδηλα εκ παραδρομής σφάλματα (απόφαση της 7ης Απριλίου 2016, *Partner Apelski Dariusz*, C?324/14, EU:C:2016:214, σκέψη 63 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). 39 Για τον λόγο αυτό, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να διασφαλίσει, ειδικότερα, ότι τυχόν αίτημά της για διευκρίνιση μιας προσφοράς δεν θα καταλήξει στο να υποβάλει, στην πραγματικότητα, ο αντίστοιχος υποψήφιος νέα προσφορά (απόφαση της 7ης Απριλίου 2016, *Partner Apelski Dariusz*, C?324/14, EU:C:2016:214, σκέψη 64 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). 40 Επιπλέον, η αναθέτουσα αρχή, κατά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει όσον αφορά τη δυνατότητα να

ζητήσει από τους υποψηφίους να διευκρινίσουν την προσφορά τους, πρέπει να αντιμετωπίζει τους υποψηφίους ισότιμα και με ειλικρίνεια, ώστε να μην μπορεί να θεωρηθεί, κατά το πέρας της διαδικασίας επιλογής των προσφορών και λαμβανομένου υπόψη του αποτελέσμάτος της, ότι το αίτημα διευκρίνισης είχε αδικαιολόγητα ευνοϊκές ή δυσμενείς συνέπειες για τον υποψήφιο ή τους υποψηφίους τους οποίους αφορούσε (απόφαση της 7ης Απριλίου 2016, *Partner Apelski Dariusz*, C-324/14, EU:C:2016:214, σκέψη 65 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). 41 Εν προκειμένω, η *Konsultant Komputer* υπέβαλε στην αναθέτουσα αρχή, κατόπιν της εκπνοής της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την κατάθεση των υποψηφιοτήτων ως προς τον επίμαχο δημόσιο διαγωνισμό έγγραφα τα οποία δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική της προσφοράς. Πιο συγκεκριμένα, όπως προεκτέθηκε στη σκέψη 27 της παρούσας αποφάσεως, ο εν λόγω οικονομικός φορέας προσκόμισε σύμβαση την οποία είχε εκτελέσει τρίτος, καθώς και γραπτή δέσμευση του τελευταίου ότι θα θέσει στη διάθεση του οικονομικού φορέα τους αναγκαίους πόρους για την εκτέλεση της επίδικης συμβάσεως. 42 Τέτοιες διευκρινίσεις όμως σε καμία περίπτωση δεν αποσαφηνίζουν απλώς επιμέρους σημεία ούτε διορθώνουν πρόδηλα εκ παραδρομής σφάλματα, κατά την έννοια της νομολογίας που υπενθυμίστηκε στη σκέψη 38 της παρούσας αποφάσεως, αλλά αποτελούν, στην πραγματικότητα, ουσιώδη και σημαντική τροποποίηση της αρχικής προσφοράς, η οποία ομοιάζει περισσότερο με υποβολή νέας προσφοράς. Επιπλέον, με την υπ' αριθμ. 8/2018 οριστική απόφαση της ΑΕΠΠ (1ο κλιμάκιο) έγινε δεκτό πως «.....49. Επειδή η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL*, σκ. 25 και C-599/10, *SAG ELV Slovenko κλπ*, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ. C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL*, σκ. 27). 50. Επειδή περαιτέρω, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV*

Αριθμός απόφασης: 403/2019

Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36) οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση κάποιας ασάφειας και όχι την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς ή πολλών δε μάλλον να καταλήξει στο να υποβάλει, στην πραγματικότητα, ο συγκεκριμένος προσφέρων νέα προσφορά (βλ. αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, Archus and Gama, C-131/2016, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36)». Προηγουμένως, με την υπ' αριθμ. 115/2017 απόφαση της ΑΕΠΠ (2ο Κλιμάκιο) κρίθηκε πως «...Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, κατά πάγια νομολογία του Ευρωπαϊκού και των Εθνικών Δικαστηρίων, έχει κριθεί ότι δεν επιτρέπεται στην Αναθέτουσα Αρχή να δέχεται οποιαδήποτε διόρθωση παραλείψεων, οι οποίες, κατά τις ρητές διατάξεις των εγγράφων του διαγωνισμού, συνεπάγονται υποχρεωτικώς τον αποκλεισμό του ενδιαφερόμενου προσφέροντος (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2014, Cartiera dell'Adda, C-42/13, EU:C:2014:2345, σκέψη 46). Πιο αναλυτικά, η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και η υποχρέωση διαφάνειας αντιτίθενται σε κάθε διαπραγμάτευση μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και υποβάλοντος προσφορά στο πλαίσιο διαδικασίας δημόσιου διαγωνισμού, πράγμα που συνεπάγεται ότι, κατ' αρχήν, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε 12 του υποβαλόντος την προσφορά αυτή. Επομένως, η αναθέτουσα αρχή δεν δύναται να ζητήσει διευκρινίσεις από υποβάλλοντα προσφορά, του οποίου την προσφορά θεωρεί αόριστη ή μη σύμφωνη με τις τεχνικές προδιαγραφές, της συγγραφής υποχρεώσεων (βλ., στο ίδιο πνεύμα, απόφαση της 29ης Μαρτίου 2012, C-599/10, SAG ELV Slovensko κ.λπ., σκέψεις 36 και 37). Παρά ταύτα, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι το άρθρο 2 της προϊσχύσασας οδηγίας 2004/18 δεν αντιτίθεται στη διόρθωση ή τη συμπλήρωση, σε

Αριθμός απόφασης: 403/2019

επιμέρους σημεία, των δεδομένων που αφορούν την προσφορά, ιδίως όταν χρήζουν προφανώς μιας απλής διευκρίνισης, ή για να απαλειφθούν πρόδηλα εκ παραδρομής σφάλματα (προαναφερθείσα απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., σκέψη 40) και εφόσον η αναθέτουσα αρχή έλαβε γνώση του συνόλου των προσφορών, αφού απευθυνθεί επί ίσοις όροις σε όλους τους διαγωνιζόμενους που βρίσκονται στην ίδια κατάσταση (βλ., στο ίδιο πνεύμα, προαναφερθείσα απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., σκέψεις 42 και 43), να αφορά όλα τα σημεία της προσφοράς που χρήζουν διευκρίνισης (βλ., στο ίδιο πνεύμα, προαναφερθείσα απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., σκέψη 44), να μην δύναται να καταλήξει στο να υποβάλει, στην πραγματικότητα, ο συγκεκριμένος υποψήφιος νέα προσφορά (βλ., στο ίδιο πνεύμα, προαναφερθείσα απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., σκέψη 40), η αναθέτουσα αρχή να μεταχειριστεί τους υποψήφιους με ισότιμο και ειλικρινή τρόπο, έτσι ώστε μια αίτηση διευκρίνισης να μη δύναται, κατά το πέρας της διαδικασίας επιλογής των προσφορών και λαμβανομένου υπόψη του 11 αποτελέσματός της, να έχει αδικαιολόγητα περιαγάγει σε ευμενή ή δυσμενή θέση τον υποψήφιο ή τους υποψήφιους που αποτέλεσαν το αντικείμενο της αιτήσεως αυτής (προαναφερθείσα απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., σκέψη 41). Παρά ταύτα, πρέπει να διευκρινιστεί ότι τα πράγματα θα ήσαν διαφορετικά αν τα έγγραφα της δημόσιας συμβάσεως επέβαλλαν επί ποινή αποκλεισμού από τη διαδικασία την κοινοποίηση του εγγράφου ή της πληροφορίας που λείπει. Πράγματι, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να ελέγχει αυστηρώς αν τηρήθηκαν τα κριτήρια που η ίδια έχει καθορίσει (βλ., στο ίδιο πνεύμα, απόφαση της 29ης Απριλίου 2004, C-496/99 P, Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, Συλλογή 2004, σ. I-3801, σκέψη 115). Σε κάθε περίπτωση και, ανεξαρτήτως, του ότι η Αναθέτουσα Αρχή έχει, κατά τις παρατεθείσες διατάξεις της διακηρύξεως, σε συνδυασμό προς τα οριζόμενα στο άρθρο 310 του Ν. 4412/2016 διακριτική ευχέρεια και όχι δέσμια αρμοδιότητα να ζητήσει διευκρινίσεις επί των στοιχείων τεκμηριώσεως της προσφοράς του αναδόχου, πάντως η άσκηση της ευχέρειας αυτής αναφέρεται στη διευκρίνιση νομίμως κατ' αρχήν υποβληθέντων δικαιολογητικών και όχι σε υποβολή τους το πρώτον μετά την κατάθεση της προσφοράς, ούτε σε αναπλήρωση μη νομίμων

Αριθμός απόφασης: 403/2019

κατά περιεχόμενο δικαιολογητικών, όπως στην προκειμένη περίπτωση (βλ. Ε.Α. ΣτΕ 1190/2009, 1072/2009, 1282/2008, 1319/2007 κ.ά.). Εξάλλου, σε περίπτωση που η ίδια η διακήρυξη χρησιμοποιεί όρους, όπως «με ποινή αποκλεισμού...», «με ποινή απαραδέκτου οι συμμετέχοντες πρέπει...» ή άλλους παρόμοιους, είναι προφανές ότι οι όροι αυτοί θεωρούνται ουσιώδεις και συνεπώς οποιαδήποτε απόκλιση της προσφοράς από αυτούς οδηγεί σε απόρριψη της (βλ. Γνμδ ΝΣΚ 70/2002).» Ακόμα, με την υπ' αριθμ. 191/2017 απόφαση της ΑΕΠΠ (1 ο Κλιμάκιο) έγινε δεκτό ότι «.....Επειδή σε συνέχεια των ως άνω σύμφωνα με το Ελεγκτικό Συνέδριο λόγω της εφαρμοζόμενης στους δημόσιους διαγωνισμούς αρχή της τυπικότητας, όλες οι διατάξεις της Διακήρυξης καθιερώνουν ουσιώδεις όρους με εξαίρεση εκείνες για τις οποίες προκύπτει το αντίθετο, με συνέπεια, ελλείψει αντίθετης ρητής διάταξης, τυχόν παραβίαση διατάξεων που αφορούν τον τρόπο υποβολής των προσφορών των διαγωνιζομένων συνεπάγεται το απαραδέκτο αυτών (Ελ. Συν. VI Τμήμα, Αποφ. 24995, 1949/2009. Πρ. 115, 10/2008, 222/2005, Ζ' Κλιμάκιο, Πρ. 116/2012, 1177/2009, Α.Κ. ΚΑΦΤΑΝΗ, «Η αρχή της τυπικότητας στους δημόσιους διαγωνισμούς, Ακραιφνής τυπολατρία ή αναγκαίος όρος της ισότητας και της διαφάνειας»; Διδικ, τ. 24, 2012, σελ 546, 547). Αντιστοίχως, το ΔΕΚ έχει αποφανθεί με σειρά αποφάσεών του ότι η απαίτηση διαφάνειας της διαγωνιστικής διαδικασίας και αναφοράς των όρων του διαγωνισμού στην Διακήρυξη δεν ικανοποιείται με τυχόν παραπομπή της Διακήρυξης σε διατάξεις νόμων, αλλά μόνο με την ειδική και σαφή αναφορά των όρων επιλογής και απόρριψης των προσφορών στην ίδια την Διακήρυξη (C421/01, Traunfeller, σκέψεις 27 επ.). Δεν είναι, περαιτέρω, κατ' αρχήν νόμιμος ο αποκλεισμός διαγωνιζομένου για το λόγο ότι δεν προσκόμισε δικαιολογητικά συμμετοχής 13 διαφορετικά ή πρόσθετα από τα ρητώς αξιούμενα, και μάλιστα δικαιολογητικά, που απαιτούνται από διατάξεις, στις οποίες η Διακήρυξη δεν παραπέμπει ειδικώς ως εφαρμοστέο στον διαγωνισμό δίκαιο (ΣτΕ 3703/2010, 1329/1616, 1619/2008, Α.Κ. ΚΑΦΤΑΝΗ, «Η αρχή της τυπικότητας στους δημόσιους διαγωνισμούς, Ακραιφνής τυπολατρία ή αναγκαίος όρος της ισότητας και της διαφάνειας»; Διδικ, τ. 24, 2012, σελ. 559). 44. Επειδή περαιτέρω, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν

Αριθμός απόφασης: 403/2019

πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36) οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση κάποιας ασάφειας και όχι την τροποποίηση της εν θέματι οικονομικής προσφοράς ή πολλώ δε μάλλον να καταλήξει στο να υποβάλει, πραγματικότητα, ο συγκεκριμένος προσφέρων νέα προσφορά (βλ. αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, Archus and Gama, C-131/2016, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36).....51. Επειδή, η παρεμβαίνουσα επί του συγκεκριμένου λόγου αναφέρει μεταξύ άλλων ότι η Διακήρυξη ζητούσε να συμπληρωθεί το ακριβές ποσό του φόρου, με τον οποίο θα επιβαρυνθεί το ασφάλιστρο (όχι το κατά νόμο ποσοστό φορολόγησης των ασφαλιστρών) όπερ και εγένετο, οπότε δεν τίθεται ζήτημα ασάφειας ή αοριστίας..... 56. Επειδή, επομένως, η παρέμβαση επί της οικονομικής προσφοράς αλλάζοντας τη βάση υπολογισμού του φόρου, ήτοι το καθαρό ασφάλιστρο με σκοπό να προκύπτει το αυτό (με την ισχύουσα προσφορά) πληρωτέο μικτό ασφάλιστρο, δεν εμπίπτει στις ρητώς προβλεπόμενες ως θεμιτές διευκρινίσεις των άρθρων 310 (κατ' αντιστοιχία με το άρθρο 102) - τις οποίες μπορεί να ζητήσει η αναθέτουσα αρχή και να παράσχει ο υποψήφιος αίροντας ασάφειες και ήσσοнос σημασίας πλημμέλειες κατά σύννομο τρόπο, που δεν επηρεάζει την παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης και συνακόλουθα της νομιμότητας της διαδικασίας - αλλά συνιστά εκ των υστέρων τροποποίηση άλλως αντικατάστασή της (βλ. Απόφαση της 11ης Μαΐου 2017, Archus and Gama, C-131/2016). Ομοίως, η στον παρόν στάδιο ενδεχόμενη αναπροσαρμογή της οικονομικής προσφοράς με βάση τις ρηθείσες ερμηνείες αυτής περί απορρόφησης του φόρου συνιστά ανεπίτρεπτη τροποποίησή της (βλ. σχετικώς σκεπτ. 42-44). Τέλος, οι υπ' αριθμ. 145κ177/2018 αποφάσεις της

Αριθμός απόφασης: 403/2019

ΑΕΠΠ (6ο κλιμάκιο) αναφέρουν ρητά πως «.....Επειδή, περαιτέρω (βλ. Απόφαση ΑΕΠΠ 60/2018), μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής, είτε του προσφέροντος (ΔΕΕ, Απόφαση της 29.03.2012, Υπόθεση C-599/10, SAG ELV Slovensko κ.λ.π., σκέψη 36· ΔΕΕ, Απόφαση της 10.10.2013, Υπόθεση C- 336/12, Manona, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (ΔΕΕ, Απόφαση της 29.03.2012, Υπόθεση C-599/10, SAG ELV Slovensko κ.λ.π., σκέψη 40· ΔΕΕ, Απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2013, Υπόθεση C-336/12, Manona, σκέψη 36), οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση κατ' άρ. 102 Ν. 4412/2016, μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση κάποιας ασάφειας και όχι την τροποποίηση της οικονομικής προσφοράς ή πολλώ δε μάλλον, να καταλήξει στο να υποβάλει, στην πραγματικότητα, ο συγκεκριμένος προσφέρων νέα προσφορά (ΔΕΕ, Απόφαση της 11.05.2017, Υπόθεση C-131/2016, Archus and Gama, Αριθμός Αποφάσεων: 145 και 177/2018 33 σκέψη 31). Πολλώ δε μάλλον τα ως άνω ισχύουν, όταν (βλ. Αποφάσεις ΑΕΠΠ 174-175/2018) οι οικείοι όροι είχαν τεθεί ρητά και απερίφραστα επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, σελ. 25-26, όπου επανειλημμένα αναφέρθηκε ότι η ανάλυση των στοιχείων της οικονομικής προσφοράς πρέπει επί ποινή αποκλεισμού να λάβει χώρα ορθά και επιμελώς και ότι αποκλείονται ως απαράδεκτες οι προσφορές στις οποίες δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή, ιδίως δε εν προκειμένω, που το άθροισμα του επιμέρους δηλούμενου από τον προσωρινό ανάδοχο κόστος υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της διακήρυξης. Εξάλλου, εν προκειμένω και δεδομένης της πλήρους και καθολικής αοριστίας της οικονομικής προσφοράς του, η όποια εκ μέρους του περαιτέρω διευκρίνιση θα επέτρεπε, κατά παράβαση των αρχών της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας, της τυπικότητας, της αποφυγής ευνοϊκών διακρίσεων και του υγιούς ανταγωνισμού και των 14 οριζομένων στο άρ. 102 παρ. 3 Ν. 4412/2016 που θέτει και το άκρο όριο στη δυνατότητα διευκρινίσεων, αυτός, όχι απλώς να διορθώσει κάποια επιμέρους ασάφεια, αλλά να επανακαταρτίσει εν όλω την ανάλυση οικονομικής προσφοράς, να μεταβάλει ολοκληρωτικά όλα τα επιμέρους ποσά και εν τοις πράγμασι να επανυπολογίσει κάθε ένα από αυτά ώστε να αθροίζονται όσο και η συνολική

Αριθμός απόφασης: 403/2019

οικονομική του προσφορά, δηλαδή, όχι μόνο να υποβάλει νέα οικονομική προσφορά, αλλά και να καθοδηγηθεί, κατ' αποτέλεσμα, πως να την καταρτίσει ορθά ώστε να καταστεί ανάδοχος, κατάσταση που υπερβαίνει κάθε απώτατο όριο του άρ. 102 Ν. 4412/2016. Τούτο επιπλέον του ότι η πλήρης αοριστία της προσφοράς του καθιστά αδύνατο τον έλεγχο περί του αν τηρεί το ελάχιστο νόμιμο εργατικό κόστος και δύναται αυτή να επιτρέψει την εκπλήρωση των εργοδοτικών του υποχρεώσεων και συγχρόνως να εκτελέσει ομαλά τη σύμβαση, όπως με σαφήνεια επιβάλλει η διακήρυξη επί ποινή αποκλεισμού. Ως εκ τούτου πρέπει να γίνει δεκτός ο πρώτος λόγος της πρώτης προσφυγής, βάσει του οποίου η οικονομική προσφορά του νυν προσωρινού αναδόχου ήταν άνευ ετέρου αποκλειστέα. Ο δε δεύτερος λόγος της πρώτης προσφυγής δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί, δεδομένου ότι η όλη οικονομική προσφορά του νυν προσωρινού αναδόχου είναι αόριστη και συνεπώς δεν είναι δυνατό νομικά και λογικά να απομονωθεί το, αγνώστου τρόπου εξαγωγής του, ποσό των κρατήσεων που αυτός υπολόγισε ώστε να κριθεί αν αποκλίνει ή όχι από το νόμιμο. Τούτο διότι προαπαιτούμενο για έναν τέτοιο υπολογισμό είναι η γνώση του αριθμού βάσης, δηλαδή του συνολικού ποσού προσφοράς επί των οποίων θα εφαρμοστούν οι συντελεστές εξαγωγής του ποσού των κρατήσεων. Όμως, εν προκειμένω, είναι όλως αόριστος ο ίδιος αυτός ο αριθμός βάσης, αφού δεν μπορεί να προκύψει με βεβαιότητα ούτε το ίδιο το ποσό συνολικής προσφοράς ούτε το κόστος αποδοχών και εισφορών τα οποία ελήφθησαν υπόψη για τον υπολογισμό αυτού....» Επειδή οι όροι της διακήρυξης είναι κανονιστικού χαρακτήρα και ως εκ τούτου δεσμευτικοί για τα μέρη. Επειδή με το βάσει το 310 του ν.4412/2016, και το αντίστοιχο 102, μπορούν να ζητηθούν διευκρινήσεις και να γίνουν διορθώσεις επί εποριστιωδών πλημμελειών και πρόδηλων τυπικών σφαλμάτων των προσφορών και των εγγράφων των μετεχόντων. Επειδή προφανείς λόγοι δημοσίου συμφέροντος επιτάσσουν την τήρηση της νομιμότητας, κατά τη διαδικασία των διαγωνισμών για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων, ώστε να γίνεται η ανάθεση σε νομίμως επιλεγέντα ανάδοχο (ΕΑ ΣτΕ 840/2008). Επειδή όσο πιο προχωρημένο είναι το στάδιο του διαγωνισμού, τόσο τεκμαίρεται ότι το δημόσιο συμφέρον εξυπηρετείται βέλτιστα με την εξασφάλιση της ολοκλήρωσης μιας νομότυπης διαδικασίας και

της σύναψης μιας καθόλα έγκυρης σύμβασης. ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΑΝΩΤΕΡΩ ΛΟΓΟΥΣ όσον αφορά στο ερώτημα που ετέθη για το αν δύναται με βάση τη νομολογία να προκύψει και να γίνει αποδεκτή στο διαγωνισμό ΝΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ, καίτοι τίθεται χρονικά ανακόλουθα και είναι υποθετικό, γνωμοδοτώ πώς συμφώνως με την άνω αναφερόμενη νομολογία τόσο των Ευρωπαϊκών όσο και των Εθνικών Δικαστηρίων και Αρχών δεν είναι δυνατόν να υπάρξει νέα προσφορά ή αντιπροσφορά, παρά μόνο είναι επιτρεπτή η απλή διευκρίνιση προσφοράς ή διόρθωση προδήλων εκ παραδρομής λαθών, ήτοι στοιχείων ήσσονος σημασίας, που δεν την μεταβάλλουν ουσιωδώς. Δέον, πλέον, να σημειωθεί πως λόγω του χρόνου που τίθεται το ερώτημα, ήτοι πριν τη ολοκλήρωση του σταδίου της αξιολόγησης και του ελέγχου των τεχνικών προσφορών, είναι αβέβαιο, και δη στην περίπτωση που η Επιτροπή αποφασίσει νομίμως και παραδεκτως να συμπληρώσει ή διορθώσει μεγέθη της τεχνικής προσφοράς, το αν και ποιες οικονομικές προσφορές χρήζουν ή θα χρήζουν στο μέλλον διόρθωσης, διευκρίνισης ή συμπλήρωσης βάσει του άρθρου 310 ή του αντίστοιχου 102 του ν. 4412/2016, λαμβανομένου υπόψη, ως άνω αναφέρω, του σχετικού υπό στοιχείο 1 β όρου του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Ι, αφορών στη δυνατότητα κάθε διαγωνιζομένου να χρησιμοποιήσει ΕΗΚΕΕΛπρ μεγαλύτερη ή ίση της προκύπτουσας από την συμπλήρωση του πίνακα Ηλεκτρικής κατανάλωσης (ΕΗΚΕΕΛπιν) της τεχνικής προσφοράς. Τα δε ανωτέρω λεκτέα με ρητή επιφύλαξη ιδίως λόγω του γεγονότος ότι το παρόν ερώτημα δεν στηρίζεται στο σύνολό του σε πραγματικά περιστατικά, αλλά μάλλον υποθετικά και αβέβαια».

Σύμφωνα με το Πρακτικό της Επιτροπής, το οποίο και επικυρώθηκε από την Οικονομική Επιτροπή του Δήμου ... τα σφάλματα της εν λόγω προσφέρουσας-προσφεύγουσας ήταν: 1. «Δεν αθροίζονται 1.0ι αντλίες καθαρισμού μεμβρανών και 2. Δοσομέτρησης χημικών πλύσης», 2. «Χρησιμοποιείται παροχή compact συστήματος προεπεξεργασίας 20 lt/sec έναντι των 15 lt/sec που δίνονται στις διευκρινήσεις με το αριθμ. πρωτ. 4275/6-7-2018» 3. «Δεν λαμβάνει υπόψη τις υποχρεωτικές ώρες λειτουργίας για το σύστημα αφυδάτωσης όπως δόθηκαν με το αριθμ. πρωτ. 4275/6-7-2018, δηλ. 8 ώρες έναντι του αναγραφόμενου 6 με συνέπεια λάθος γινόμενο»

Αριθμός απόφασης: 403/2019

4. «δεν είναι συμπληρωμένη η ορθή απορροφούμενη ισχύς διότι δεν γίνεται ο πολλαπλασιασμός επί των τεμαχίων εν λειτουργία ανά είδος εξοπλισμού», 5. «Δεν υπάρχει κατανάλωση μεταδιθειώδους νατρίου για την αποχλωρίωση»

Σύμφωνα με το άρθρο 2 της προκήρυξης «2.1. Τα έγγραφα της σύμβασης κατά την έννοια της περιπτ. 14 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 για τον παρόντα διαγωνισμό είναι τα ακόλουθα: α) η με αρ. πρωτ.: 3932/14-06-2018 προκήρυξη σύμβασης όπως δημοσιεύθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ.β) η παρούσα διακήρυξη με το παράρτημα Ι, γ) το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ) δ) το έντυπο οικονομικής προσφοράς όπως παράγεται από την ειδική ηλεκτρονική φόρμα του υποσυστήματος ε) ο προϋπολογισμός δημοπράτησης, στ) το τιμολόγιο δημοπράτησης, ζ) η ειδική συγγραφή υποχρεώσεων, η) Τεχνικές προδιαγραφές θ) Παράρτημα ΙΙ - πίνακες προς συμπλήρωση ι) το τεύχος τεχνικής περιγραφής ια) η τεχνική μελέτη ιβ) τυχόν συμπληρωματικές πληροφορίες και διευκρινίσεις που θα παρασχεθούν από τον Α.Φ. επί όλων των ανωτέρω.» Συνεπώς, οι όροι του τεύχους της τεχνικής περιγραφής υπερισχύουν της τεχνικής μελέτης και άρα ορθώς δόθηκαν οι 4275/6-7-2018 διευκρινήσεις ότι «Το compact συγκρότημα προεπεξεργασίας θα είναι δυναμικότητας 15l/sec, όπως προδιαγράφεται στην τεχνική περιγραφή του έργου». Εφόσον, λοιπόν οι άνω διευκρινήσεις ουδέποτε προσβλήθηκαν ή αμφισβητήθηκαν έγινε υποχρεωτικές για τους συμμετέχοντες!

Η Επιτροπή Διαγωνισμού δεν είχε διακριτική ευχέρεια να δεχτεί ή όχι τον συμπληρωμένο πίνακα της εταιρείας, αλλά υποχρέωση να τον απορρίψει καθώς, σύμφωνα με τον όρο της διακήρυξης 24.2β Ο ηλεκτρονικός υποφάκελος «Τεχνική Προσφορά» πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού, να περιέχει..... 4. Συμπληρωμένους τους πίνακες του Παραρτήματος ΙΙ.....». Στο δε Παράρτημα ΙΙ ρητά αναφέρεται πως «Η τεκμηρίωση των αναγραφομένων στους πίνακες θα γίνεται, επί ποινή αποκλεισμού, με τον τρόπο που αναφέρεται στις επεξηγήσεις κάθε πίνακα». Εν προκειμένω, δεν βρίσκει εφαρμογή η παρ. 5 του άρθρου 310 του ν. 4412/2016, καθώς είναι υποχρεωτική για τον αναθέτοντα φορέα η παροχή δυνατότητας διευκρινήσεων στον προσφέροντα μόνο και εφόσον αυτές (οι διευκρινήσεις) πληρούν τις

Αριθμός απόφασης: 403/2019

προϋποθέσεις των παρ. 1-4 του άνω άρθρου, ήτοι δεν επιφέρουν ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και αφορούν επουσιώδεις διορθώσεις και απλές ασάφειες (βλ. Ε.Α. ΣτΕ 1190/2009, 1072/2009, 1282/2008, 1319/2007 κ.ά.). Η μη λήψη υπόψη υποχρεωτικών μεγεθών και εξ αιτίας αυτού ένα λάθος γινόμενο δεν αποτελεί σαφώς απλό υπολογιστικό λάθος! Άλλωστε, έχει κριθεί και νομολογιακά πως όρος της προκήρυξης που τίθεται επί ποινή αποκλεισμού δεν μπορεί να είναι επουσιώδης!

Η Επιτροπή Διαγωνισμού στην περίπτωση που θεώρησε πως επρόκειτο για επουσιώδες λάθος από παραδρομή, όπως η μη προσκόμιση μετάφρασης στις υπεύθυνες δηλώσεις δεν το θεώρησε λόγω αποκλεισμού, όπως προκύπτει και το Πρακτικό της.

Άλλωστε, το αν η λανθασμένη τιμή της εγγυημένης ειδικής κατανάλωσης, όπως προέκυψε από την χρήση του λάθος πίνακα στην τεχνική προσφορά και έπρεπε στη συνέχεια να περαστεί και στην Οικονομική Προσφορά του διαγωνιζόμενου, ήταν προς όφελος του ή όχι, ήταν κάτι που δεν μπορούσε και δεν όφειλε να γνωρίζει η Επιτροπή Διαγωνισμού (αλίμονο σε αντίθετη περίπτωση), καθώς βρισκόμασταν στο στάδιο των Τεχνικών Προσφορών χωρίς γνώση για το περιεχόμενο των Οικονομικών Προσφορών.

Επιπλέον, στις 06-07-2018 δόθηκαν διευκρινήσεις από την αναθέτουσα αρχή, οι οποίες και έχουν κανονιστικό περιεχόμενο, ήτοι είναι υποχρεωτικές για τους προσφέροντες, και εντούτοις η όπως προκύπτει από τις αιτιολογίες απόρριψης της στο Πρακτικό της Επιτροπής δεν τις έλαβε υπόψη και συνεπώς δεν τήρησε ουσιώδεις όρους τις προκήρυξης. Το γεγονός ότι ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι με την προσφορά του για χρήση παροχής compact συστήματος προεπεξεργασίας 20lit/sec προσφέρει εξοπλισμό ικανό να επεξεργαστεί παροχή λυμάτων επιπλέον της κατ' ελάχιστο απαιτούμενης ουδόλως όφειλε να επηρεάσει την κρίση της επιτροπής, καθώς ξεκάθαρα αυτό δεν πληρούσε τους όρους της διακήρυξης. Εξάλλου, σαφής ένδειξη περί της προσβολής της αρχής του υγιούς ανταγωνισμού, της διαφάνειας και της τυπικότητας αποτελεί και το γεγονός των επαναλαμβανόμενων σφαλμάτων που φαίνεται να είναι σε βάρος του διαγωνιζόμενου χωρίς εύλογη αιτία.

Τα τεχνικά φυλλάδια εξοπλισμού, καμπύλες λειτουργίας, υπεύθυνες

δηλώσεις, κλπ. θα συνοδεύουν τον πίνακα ενεργειακής κατανάλωσης ΕΕΛ του αντίστοιχου διαγωνιζόμενου σύμφωνα με την υποσημείωση του πίνακα του παραρτήματος ΙΙ και συνεπώς η προσκόμιση των ανωτέρω από μόνη της και χωρίς την ορθή συμπλήρωση του πίνακα δεν πληρεί τους όρους του διαγωνισμού, πολλώ δε μάλλον δεν νομιμοποιεί την Επιτροπή Διαγωνισμού να επέμβει στις προσφορές των διαγωνιζομένων. Εξάλλου, είναι σαφής ο όρος του Παραρτήματος ΙΙ πως «Η τεκμηρίωση των αναγραφόμενων στους πίνακες θα γίνεται, επί ποινή αποκλεισμού, με τον τρόπο που αναφέρεται στις επεξηγήσεις κάθε πίνακα».

Επί του ισχυρισμού της προσφεύγουσας πως πουθενά στην προκήρυξη δεν παρατίθενται στοιχεία για κατανάλωση διαλύματος μεταδιθειώδους νατρίου λεκτέο πως με το άρθρο 2 της προκήρυξης «2.1. Τα έγγραφα της σύμβασης κατά την έννοια της περιπτ. 14 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 για τον παρόντα διαγωνισμό είναι τα ακόλουθα:..... 1) το τεύχος τεχνικής περιγραφής...». Στο υπό στοιχείο 4.10 Απολύμανση Εκροής και στη σελίδα 42 αναφέρεται ρητά η χρήση της άνω ουσίας «Για την προσθήκη του δ/τος μεταδιθειώδους νατρίου επιλέγεται μία (1) δοσομετρική αντλία τύπου διαφράγματος, δυναμικότητας 0,0060 – 0,6 L/h. Η παροχής της αντλίας θα ρυθμίζεται μέσω εξωτερικού αναλογικού σήματος 4-20 mA. Η αντλία αποχλωρίωσης εγκαθίσταται στο κτίριο των χημικών της Ε.Ε.Λ. Για την αποθήκευση και την απαιτούμενη 10ήμερη επάρκεια του αντιδραστηρίου αποχλωρίωσης επιλέγεται μία (1) κατακόρυφη κυλινδρική δεξαμενή από γραμμικό πολυαιθυλένιο, ωφέλιμου όγκου 100 L. Για τη διάλυση του μεταδιθειώδους νατρίου εγκαθίσταται στο φρεάτιο αποχλωρίωσης ένας (1) κατακόρυφος αναδευτήρας χαμηλής περιστροφικής ταχύτητας».

Γενικότερα, στην επίμαχη προσφορά υπήρχαν πολλές ανακρίβειες και λάθος υπολογισμοί, οι οποίοι ακόμα και αν θεωρούνταν από την Επιτροπή Διαγωνισμού ως δεκτικοί αποσαφηνίσεων και διορθώσεων λόγω του πλήθους τους θα αποτελούσαν εν τέλει τροποποίηση της προσφοράς και θα έρχονταν σε αντίθεση με τις αρχές της διαφάνειας, της τυπικότητας και τους υγιούς ανταγωνισμού.

Επειδή έχει κριθεί (βλ. απόφαση ΔΕΕ, SAG ELV Slovensko κ.λ.π.,

Αριθμός απόφασης: 403/2019

ό.π., σκ. 40) ότι επιτρέπεται η απλή διευκρίνιση προσφοράς ή διόρθωσης προδηλών εκ παραδρομής λαθών, υπό τον όρο ότι η τροποποίηση αυτή δεν συνεπάγεται στην πράξη υποβολή νέας προσφοράς. Επειδή, όπως έχει ήδη κριθεί νομολογιακά, η 18 διόρθωση πολλαπλών υπολογιστών λαθών αποτελεί στην ουσία υποβολή νέας οικονομικής προσφοράς.

Επειδή, επιπλέον, με την υπ' αριθμ. 8/2018 οριστική απόφαση της ΑΕΠΠ (1ο κλιμάκιο) έγινε δεκτό πως «.....49. Επειδή η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκ. 25 και C-599/10, SAG ELV Slovenko κλπ, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ. C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκ. 27). 50. Επειδή περαιτέρω, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36) οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση κάποιας ασάφειας και όχι την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς ή πολλώ δε μάλλον να καταλήξει στο να υποβάλει, στην πραγματικότητα, ο συγκεκριμένος προσφέρων νέα προσφορά (βλ. αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, Archus and Gama, C-131/2016, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C- 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36)».

16. Επειδή, στο άρθρο 253 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτοντες φορείς αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας των

Αριθμός απόφασης: 403/2019

δικαιωμάτων των ιδιωτών, της προστασίας του ανταγωνισμού, της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης και λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων».

17. Επειδή στο άρθρο 281 του νόμου 4412/2016 ορίζεται ότι : «1. Οι όροι που περιέχονται στα έγγραφα της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. Τα έγγραφα της σύμβασης, ...περιέχουν ιδίως: ...β) την προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών από την αρμόδια υπηρεσία και τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να αποσταλούν, ...δ) τα αρμόδια όργανα για την αποσφράγιση των προσφορών, την ημερομηνία, την ώρα και λοιπές πληροφορίες που σχετίζονται με την αποσφράγιση (επί παραδείγματι τόπος αποσφράγισης), καθώς και τα πρόσωπα που δικαιούνται να συμμετέχουν στη διαδικασία, ε) ακριβή περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της σύμβασης, ...ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης, ιβ) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων, ... ιε) το κριτήριο ανάθεσης, τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών ιζ) τους απαραίτους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται απόρριψη της προσφοράς, ...κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (υπεύθυνες δηλώσεις, δικαιολογητικά κ.λπ.), [...]».

18. Επειδή στο άρθρο 283 του νόμου 4412/2016 ορίζεται ότι : «1. Οι τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στην περίπτωση 1 του Παραρτήματος VIII του Προσαρτήματος Β', παρατίθενται στα έγγραφα της σύμβασης και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών. Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορεί επίσης να αναφέρονται σε συγκεκριμένη διαδικασία ή μέθοδο παραγωγής ή παροχής των ζητούμενων

έργων, αγαθών ή υπηρεσιών ή σε συγκεκριμένη διαδικασία άλλου σταδίου του κύκλου ζωής τους, ακόμη και αν οι παράγοντες αυτοί δεν αποτελούν μέρος της υλικής τους υπόστασης, υπό την προϋπόθεση ότι συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης και είναι ανάλογα με την αξία και τους σκοπούς της.[...]2. Οι τεχνικές προδιαγραφές εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία σύναψης σύμβασης και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στο άνοιγμα των συμβάσεων στον ανταγωνισμό. 3. Οι τεχνικές προδιαγραφές διατυπώνονται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους: α) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, υπό την προϋπόθεση ότι οι παράμετροι είναι επαρκώς ακριβείς ώστε να επιτρέπουν στους προσφέροντες να προσδιορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης και στους αναθέτοντες φορείς να αναθέτουν τη σύμβαση, β) με παραπομπή σε τεχνικές προδιαγραφές και, με σειρά προτεραιότητας, σε εθνικά πρότυπα που αποτελούν μεταφορά ευρωπαϊκών πρότυπων, σε ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές, σε διεθνή πρότυπα, σε άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που έχουν θεσπιστεί από ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης ή —όταν αυτά δεν υπάρχουν— σε εθνικά πρότυπα, σε εθνικές τεχνικές εγκρίσεις ή σε εθνικές τεχνικές προδιαγραφές στον τομέα του σχεδιασμού, του υπολογισμού και της εκτέλεσης των έργων και της χρησιμοποίησης των αγαθών · κάθε παραπομπή συνοδεύεται από τους όρους «ή ισοδύναμο», γ) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση α΄, με παραπομπή, ως τεκμήριο συμβατότητας προς τις εν λόγω επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β, δ) με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β΄ για ορισμένα χαρακτηριστικά και με παραπομπή στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στην περίπτωση α΄ για άλλα χαρακτηριστικά. 4. Οι τεχνικές προδιαγραφές, εκτός εάν δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, δεν περιέχουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαίτερης μεθόδου κατασκευής που να χαρακτηρίζει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που παρέχονται από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα ούτε

εμπορικού σήματος, διπλώματος ευρεσιτεχνίας, τύπων ή συγκεκριμένης καταγωγής ή παραγωγής που θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα. Η εν λόγω μνεία επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, όταν δεν είναι δυνατόν να γίνει επαρκώς ακριβής και κατανοητή περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης κατ' εφαρμογή της παραγράφου 3. Η εν λόγω μνεία συνοδεύεται από τους όρους «ή ισοδύναμο».

5. Όταν ο αναθέτων φορέας χρησιμοποιεί τη δυνατότητα παραπομπής στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην περίπτωση β' της παρ. 3, δεν απορρίπτει προσφορά με την αιτιολογία ότι τα προσφερόμενα έργα, αγαθά ή οι υπηρεσίες δεν πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές στις οποίες έχει παραπέμψει, εφόσον ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων των αποδεικτικών μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 284, ότι οι λύσεις που προτείνει πληρούν κατά ισοδύναμο τρόπο τις απαιτήσεις που καθορίζονται από τις τεχνικές προδιαγραφές. 6. Όταν ο αναθέτων φορέας χρησιμοποιεί τη δυνατότητα που αναφέρεται στην περίπτωση α' της παρ. 3 για τη διατύπωση των τεχνικών προδιαγραφών με αναφορά στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις, δεν απορρίπτει προσφορά έργων, αγαθών ή υπηρεσιών που πληρούν ένα εθνικό πρότυπο το οποίο αποτελεί μεταφορά ευρωπαϊκού προτύπου, μία ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση, μία κοινή τεχνική προδιαγραφή, ένα διεθνές πρότυπο ή ένα τεχνικό πλαίσιο αναφοράς που έχει εκπονηθεί από έναν ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης, εφόσον οι εν λόγω προδιαγραφές καλύπτουν τις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που ορίζει. Ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 284, ότι τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που πληρούν το πρότυπο ανταποκρίνονται στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις που ορίζει ο αναθέτων φορέας. 7. Οι τεχνικές προδιαγραφές καθορίζονται και εγκρίνονται πριν την έναρξη διαδικασίας σύναψης της σύμβασης κατά το άρθρο 290».

19. Επειδή στο άρθρο 301 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: « [...] 4. Οι αναθέτοντες φορείς επαληθεύουν τη συμβατότητα των προσφορών που έχουν υποβάλει οι επιλεγμένοι προσφέροντες προς τους κανόνες και τις απαιτήσεις

Αριθμός απόφασης: 403/2019

που ισχύουν για τις προσφορές και αναθέτουν τη σύμβαση βάσει των κριτηρίων που προβλέπονται στα άρθρα 311 και 313, λαμβάνοντας υπ' όψιν το άρθρο 286».

20. Επειδή στο άρθρο 310 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, ο αναθέτων φορέας μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή τα δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή δεν λαμβάνεται υπόψη. 2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο στις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, όπως ιδίως παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελή σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74) και μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα που θεσπίζονται με το νόμο, τις κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση κατά το πρώτο εδάφιο δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση των όρων της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. 3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση της παραγράφου 1 δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης. 4. Ο αναθέτων φορέας μπορεί να

Αριθμός απόφασης: 403/2019

καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή σονος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που ο αναθέτων φορέας κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της συγκεκριμένης προσφοράς σε σχέση με τις λοιπές. 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για τον αναθέτοντα φορέα, εάν επίκειται αποκλεισμός του προσφέροντα ή υποψηφίου από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς».

21. Επειδή στο άρθρο 311 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «Με την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων νόμου ή διοικητικών πράξεων σχετικά με την τιμή ορισμένων αγαθών ή την αμοιβή ορισμένων υπηρεσιών, οι αναθέτοντες φορείς βασίζονται στην ανάθεση των συμβάσεων στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. 2. Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά κατά την κρίση του αναθέτοντος φορέα προσδιορίζεται βάσει της τιμής ή του κόστους, με χρήση μίας μεθόδου προσέγγισης κόστους-αποτελεσματικότητας, όπως της κοστολόγησης του κύκλου ζωής, σύμφωνα με το άρθρο 312 και μπορεί να περιλαμβάνει τη βέλτιστη σχέση ποιότητας-τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, ποιοτικών, περιβαλλοντικών και/ή κοινωνικών χαρακτηριστικών που συνδέονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης σύμβασης. Στα κριτήρια αυτά μπορούν να περιλαμβάνονται, για παράδειγμα: α) η ποιότητα, περιλαμβανομένης της τεχνικής αξίας, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, η προσβασιμότητα, ο σχεδιασμός για όλους τους χρήστες, τα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και καινοτόμα χαρακτηριστικά και η εμπορία και οι σχετικοί όροι, β) η οργάνωση, τα προσόντα και η πείρα του προσωπικού στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση της σύμβασης, αν η ποιότητα

Αριθμός απόφασης: 403/2019

του διατεθέντος προσωπικού μπορεί να έχει σημαντική επίδραση στο επίπεδο εκτέλεσης της σύμβασης ή γ) η εξυπηρέτηση μετά την πώληση και η τεχνική υποστήριξη, οι όροι παράδοσης, όπως η ημερομηνία παράδοσης, η διαδικασία και η προθεσμία παράδοσης ή η προθεσμία ολοκλήρωσης. Το στοιχείο του κόστους μπορεί επίσης να λαμβάνει τη μορφή σταθερής τιμής ή κόστους, βάσει του οποίου οι οικονομικοί φορείς θα ανταγωνίζονται αποκλειστικά και μόνο βάσει ποιοτικών κριτηρίων. 3. Τα κριτήρια ανάθεσης θεωρούνται ότι συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης, εφόσον συνδέονται με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που θα παρασχεθούν στο πλαίσιο της σύμβασης σε σχέση με οποιαδήποτε πτυχή της και σε οποιοδήποτε από τα στάδια του κύκλου ζωής της, περιλαμβανομένων και των παραγόντων που εμπλέκονται: α) στη συγκεκριμένη διαδικασία παραγωγής, διάθεσης ή εμπορίας των εν λόγω έργων, αγαθών ή υπηρεσιών· ή β) στη συγκεκριμένη διαδικασία άλλου σταδίου του κύκλου ζωής της, έστω και αν οι εν λόγω παράγοντες δεν αποτελούν μέρος της υλικής υπόστασής της. 4. Τα κριτήρια ανάθεσης δεν έχουν ως αποτέλεσμα την παροχή απεριόριστης ελευθερίας επιλογής στους αναθέτοντες φορείς. Διασφαλίζουν τη δυνατότητα αποτελεσματικού ανταγωνισμού και συνοδεύονται από προδιαγραφές που επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών που παρέχονται από τους προσφέροντες, προκειμένου να αξιολογείται ο βαθμός συμμόρφωσής τους προς τα κριτήρια ανάθεσης. Σε περίπτωση αμφιβολίας, οι αναθέτοντες φορείς επαληθεύουν αποτελεσματικά την ακρίβεια των πληροφοριών και αποδείξεων τις οποίες παρέχουν οι προσφέροντες. 5. Το κριτήριο ανάθεσης καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. Ο αναθέτων φορέας διευκρινίζει στα έγγραφα της σύμβασης τη σχετική στάθμιση που προσδίδει σε καθένα από τα κριτήρια που έχουν επιλεγεί για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, εκτός εάν αυτό καθορίζεται μόνο βάσει της τιμής. Η στάθμιση αυτή μπορεί να εκφράζεται με την πρόβλεψη περιθωρίου διακύμανσης με το κατάλληλο μέγιστο εύρος. Εάν δεν είναι δυνατή η στάθμιση για αντικειμενικούς λόγους, ο αναθέτων φορέας επισημαίνει τα κριτήρια με φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας. Η βαθμολόγηση των κριτηρίων πρέπει να είναι πλήρως και ειδικά

αιτιολογημένη και να περιλαμβάνει υποχρεωτικά, εκτός από τη βαθμολογία, και τη λεκτική διατύπωση της κρίσης ανά κριτήριο [...]».

22. Επειδή στο άρθρο 315 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «*Η διεξαγωγή της διαδικασίας σύναψης σύμβασης (διαδικασία υποβολής, αποσφράγισης, αξιολόγησης προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, επιλογής συμμετεχόντων, υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης και σύμβασης, καθορισμού προθεσμιών ολοκλήρωσης του συνόλου ή των επιμέρους διαδικασιών) πραγματοποιείται κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 92 έως 100, 103 και 104, αναλόγως εφαρμοζόμενα*».

23. Επειδή στο άρθρο 317 του Ν.4412/2016 ορίζεται ότι: «*1. Ο αναθέτων φορέας με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή του, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, ματαιώνει τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης:*
α) εφόσον η διαδικασία απέβη άγονη είτε λόγω μη υποβολής προσφοράς είτε λόγω απόρριψης όλων των προσφορών ή αιτήσεων ή αποκλεισμού όλων των προσφερόντων ή συμμετεχόντων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Βιβλίου και τα έγγραφα της σύμβασης ή β) στην περίπτωση του τελευταίου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 316. 2. Ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης μπορεί να λάβει χώρα με ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση του αναθέτοντος φορέα, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
α) λόγω παράτυπης διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης, β) αν οι οικονομικές και τεχνικές παράμετροι που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης άλλαξαν ουσιωδώς και η εκτέλεση του συμβατικού αντικείμενου δεν ενδιαφέρει πλέον τον αναθέτοντα φορέα ή τον φορέα για τον οποίο προορίζεται το υπό ανάθεση αντικείμενο, γ) αν λόγω ανωτέρας βίας, δεν είναι δυνατή η κανονική εκτέλεση της σύμβασης, δ) αν η προσφορά κριθεί ως μη συμφέρουσα από οικονομική άποψη, ε) στην περίπτωση της παρ. 4 του άρθρου 97, στ) για τους αναθέτοντες φορείς που είναι αναθέτουσες αρχές, για άλλους λόγους δημοσίου συμφέροντος. 3. Αν διαπιστωθούν σφάλματα ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, ο αναθέτων φορέας μπορεί, μετά από γνώμη του αρμόδιου οργάνου, να ακυρώσει μερικά τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμα της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που εμφιλοχώρησε το σφάλμα ή η

παράλειψη. 4. Όταν συντρέχουν οι λόγοι για τη ματαίωση της διαδικασίας που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, ο αναθέτων φορέας ακυρώνει τη διαδικασία σύναψης σύμβασης για ολόκληρο το αντικείμενο της σύμβασης ή, εφόσον οι λόγοι αυτοί συνδέονται με τμήμα της σύμβασης, για το εν λόγω τμήμα, εφόσον επιτρέπεται η κατάθεση τέτοιων προσφορών. [...]».

24. Επειδή, στην παρ. 1 του άρθρου 360 «Δικαίωμα άσκησης προσφυγής» του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».

25. Επειδή στους όρους της διακήρυξης προβλέπεται ότι:

«3.2 Στον ηλεκτρονικό φάκελο προσφοράς περιέχονται:

α) Ένας (υπο)φάκελος με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» στον οποίο περιλαμβάνονται τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα.

(β) Ένας (υπο)φάκελος με την ένδειξη «Τεχνική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνονται τα τεχνικά στοιχεία της προσφοράς του οικονομικού φορέα.

(γ) Ένας (υπο)φάκελος με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα.[...]

Άρθρο 6: Γλώσσα διαδικασίας

6.1. Τα έγγραφα της σύμβασης συντάσσονται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα και προαιρετικά και σε άλλες γλώσσες, συνολικά ή μερικά. Σε περίπτωση ασυμφωνίας μεταξύ των τμημάτων των εγγράφων της σύμβασης που έχουν συνταχθεί σε περισσότερες γλώσσες, επικρατεί η ελληνική έκδοση. Τυχόν ενστάσεις υποβάλλονται στην ελληνική γλώσσα.

6.2. Οι προσφορές και τα περιλαμβανόμενα σε αυτές στοιχεία, καθώς και τα αποδεικτικά έγγραφα συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα ή συνοδεύονται από επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα.

6.3. Ειδικά τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα μπορούν να συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί έγγραφο. Επίσης, γίνονται υποχρεωτικά αποδεκτά ευκρινή φωτοαντίγραφα εγγράφων που έχουν εκδοθεί από αλλοδαπές αρχές και έχουν επικυρωθεί από δικηγόρο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 2 περ. β του άρθρου 11 του ν. 2690/1999 “Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας”, αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 παρ.2 του ν.4250/2014. 6.4. Ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα-εταιρικά ή μη – με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική. [...]

Άρθρο 9: Συμπλήρωση – αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών
Ο Αναθέτων φορέας μπορεί, κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών, να καλέσει τους οικονομικούς φορείς, μέσω της λειτουργικότητας της “Επικοινωνίας” του υποσυστήματος να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, συμπεριλαμβανομένης και της οικονομικής τους προσφοράς, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 310 και 103 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 13 της υπ' αρ. 117384/26-10-2017 Κ.Υ.Α. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από τον αναθέτοντα φορέα, δεν λαμβάνεται υπόψη.[...]

Άρθρο 13: Διαδικασία σύναψης σύμβασης - Όροι υποβολής προσφορών
13.1 Η επιλογή του Αναδόχου, θα γίνει σύμφωνα με την «ανοικτή διαδικασία» του άρθρου 264 του ν. 4412/2016 και υπό τις προϋποθέσεις του νόμου αυτού.

13.2 Η οικονομική προσφορά των διαγωνιζομένων, θα συνταχθεί και υποβληθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 95 παρ. 2.(α) του ν. 4412/2016.

Αριθμός απόφασης: 403/2019

13.3 Κάθε προσφέρων μπορεί να υποβάλει μόνο μία προσφορά.

13.4 Δεν επιτρέπεται η υποβολή εναλλακτικών προσφορών.

13.5 Δε γίνονται δεκτές προσφορές για μέρος του αντικειμένου της σύμβασης.

Άρθρο 14: Κριτήριο Ανάθεσης

14.1 Κριτήριο ανάθεσης της Σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής. Για να προσδιοριστεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής, θα αξιολογηθούν οι Τεχνικές και Οικονομικές προσφορές των προσφερόντων με βάση τα παρακάτω κριτήρια και υποκριτήρια, καθώς και τη σχετική στάθμισή τους.

Κ1. Εγγυημένος χρόνος ζωής βασικού εξοπλισμού

Κ2. Χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης σύμβασης (χρόνος κατασκευής)

Κ3. Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά

Κ4. Ειδική εμπειρία ομάδας έργου

Κριτήριο Κ1: Χρόνος εγγύησης βασικού εξοπλισμού Η βαθμολογία έκαστου οικονομικού φορέα θα προκύπτει με βάση τον ακόλουθο πίνακα:

Περιγραφή εξοπλισμού	Ποσοστό βαρύτητας	Χρόνος εγγύησης (έτη)	Γινόμενο βαρύτητας χρ.εγγύησης *
Συγκρότημα προεπεξεργασίας	10%	X1	Ψ1
Συγκρότημα βιολογικής επεξεργασίας	70%	X2	Ψ2
Συγκρότημα αφυδάτωσης ιλύος	20%	X3	Ψ3
Σύνολο	100%	K1 =	Ψ1+Ψ2+Ψ3

Ο οικονομικός φορέας με το μέγιστο προσφερόμενο χρόνο εγγύησης βασικού εξοπλισμού θα βαθμολογείται με 100 , ενώ προσφερόμενος χρόνος εγγύησης βασικού εξοπλισμού για 2 έτη (ελάχιστη απαίτηση προδιαγραφών) θα βαθμολογείται με 50. Οικονομικοί φορείς που δεν θα καλύπτουν την ελάχιστη απαίτηση για 2 έτη εγγύησης δεν θα

Αριθμός απόφασης: 403/2019

βαθμολογούνται αλλά θα απορρίπτονται. Οι βαθμολογίες των λοιπών οικονομικών φορέων θα προκύπτουν με γραμμική παρεμβολή μεταξύ 50 και του μέγιστου προσφερόμενου. Οι χρόνοι εγγύησης βασικού εξοπλισμού για κάθε οικονομικό φορέα θα προκύπτουν από την τεχνική του προσφορά με και θα πρέπει να συνοδεύεται επί ποινή αποκλεισμού από εγγυήσεις των αντιστοίχων κατασκευαστικών οίκων του εξοπλισμού.

Κριτήριο Κ2: Χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης σύμβασης (Χρόνος κατασκευής έργου) Η βαθμολογία έκαστου οικονομικού φορέα θα προκύπτει ως εξής: Ο οικονομικός φορέας με τον ελάχιστο χρόνο κατασκευής έργου θα βαθμολογείται με 100. Ο μέγιστος χρόνος κατασκευής έργου είναι δώδεκα (12) μήνες και θα βαθμολογείται με 50. Οι βαθμολογίες των λοιπών οικονομικών φορέων θα προκύπτουν αναλογικά. Ο χρόνος κατασκευής του έργου για κάθε οικονομικό φορέα θα προκύπτει από κατάλληλα συνταγμένο χρονοδιάγραμμα που θα συνοδεύει την τεχνική του προσφορά (άρθρο 24 παρούσας).

Κριτήριο Κ3: Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά Οι οικονομικοί φορείς ενθαρρύνονται να ενσωματώσουν στην προσφορά τους μεθόδους και συστήματα που θα έχουν αποδεδειγμένα περιβαλλοντικά αποτελέσματα στην λειτουργία της μονάδας και γενικότερα. Ο Οικονομικός φορέας που θα προσφέρει τα σημαντικότερα συστήματα ή μεθόδους θα βαθμολογηθεί με 100 και αυτός με τα λιγότερα ή καθόλου με 50. Οι λοιποί θα βαθμολογηθούν με ενδιάμεσες τιμές. Οι μέθοδοι-συστήματα περιβαλλοντικής προστασίας που τυχόν θα προσφερθούν θα πρέπει να περιγραφούν στην τεχνική προσφορά και να έχουν μετρήσιμα αποτελέσματα.

Κριτήριο Κ4: Ειδική Εμπειρία ομάδας έργου Βαθμολογείται η ειδική εμπειρία σε κατασκευή και λειτουργία βιολογικών καθαρισμών με βάση τον σχετικό πίνακα του παραρτήματος II. Η βαθμολογία έκαστου οικονομικού φορέα θα προκύπτει με βάση τους ακόλουθους πίνακες:

Ειδικότητα	Έτη εμπειρίας	Μόρια
Υπεύθυνος εργοταξίου		

Αριθμός απόφασης: 403/2019

Υπεύθυνος λειτουργίας		
Υπεύθυνος συντήρησης		
ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΡΙΩΝ		

Έτη εμπειρίας	Μόρια
0-3	0
3-5	5
5-7	10
>7	15

Ο οικονομικός φορέας με τον ελάχιστο αριθμό μορίων θα βαθμολογείται με 50, ενώ ο οικονομικός φορέας με το μέγιστο αριθμό μορίων θα βαθμολογείται με 100. Οι βαθμολογίες των λοιπών οικονομικών φορέων θα προκύπτουν με γραμμική παρεμβολή. Η εμπειρία της ομάδας έργου για κάθε οικονομικό φορέα θα προκύπτει από την τεχνική του προσφορά και με βάση τα αντίστοιχα βιογραφικά και απαραίτητα από βεβαιώσεις εμπειρίας των μελών της ομάδας έργου από αναθέτουσες αρχές.

14.2 Βαθμολόγηση Τεχνικής Προσφοράς Το άθροισμα των σχετικών συντελεστών βαρύτητας των κριτηρίων (και υποκριτηρίων) αξιολόγησης ανέρχεται σε κάθε περίπτωση σε 100. Η βαθμολόγηση και κατάταξη των προσφορών γίνεται σύμφωνα με τον τύπο:

$$UTΠ = 50\% * K1 + 10\% * K2 + 30\% * K3 + 10\% * K4$$

UTΠ = Συνολική Βαθμολογία

K1 = Βαθμολογία εγγυημένου χρόνου ζωής βασικού εξοπλισμού

K2= Βαθμολογία χρονοδιαγράμματος εκτέλεσης της σύμβασης (χρόνου κατασκευής)

K3= Βαθμολογία περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών

K4= Βαθμολογία εμπειρίας ομάδας έργου

Ο προκύπτων βαθμός στρογγυλοποιείται στο δεύτερο (2ο) δεκαδικό ψηφίο. Ο συντελεστής βαρύτητας της βαθμολογίας της Τεχνικής Προσφοράς ορίζεται σε 50%. Η τεχνική προσφορά που δεν πληροί την ελάχιστη επιμέρους βαθμολογία των κριτηρίων του άρθρου 14.1 απορρίπτεται και ο προσφέρων αποκλείεται της περαιτέρω διαδικασίας. Η σταθμισμένη

Αριθμός απόφασης: 403/2019

βαθμολογία του κάθε κριτηρίου θα προκύπτει από το γινόμενο του επιμέρους συντελεστή βαρύτητας επί τη βαθμολογία του, η δε συνολική βαθμολογία της τεχνικής προσφοράς θα προκύπτει από το άθροισμα των σταθμισμένων βαθμολογιών όλων των κριτηρίων.

14.3. Βαθμολόγηση Οικονομικής Προσφοράς Οι οικονομικές προσφορές βαθμολογούνται σε εκατονταβάθμια κλίμακα και η βαθμολογία U_{OP} της κάθε οικονομικής προσφοράς OP ισούται με το προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης επί του εκτιμώμενου Κόστους Κύκλου Ζωής %, ως εξής:

$$U_{OP} = 100 * (KKZ - KKZ_{πρ}) / KKZ$$

όπου :

$KKZ_{πρ}$ = το άθροισμα του προσφερόμενου Κόστους Κύκλου Ζωής του οικονομικού φορέα σε ευρώ

KKZ = το άθροισμα του εκτιμώμενου από την μελέτη Κόστους Κύκλου Ζωής σε ευρώ

Ο υπολογισμός του εκτιμώμενου από την μελέτη Κόστους Κύκλου Ζωής και του προσφερόμενου Κόστους Κύκλου Ζωής του οικονομικού φορέα θα γίνεται σύμφωνα με το Παράρτημα Ι.

Ο προκύπτων βαθμός στρογγυλοποιείται στο δεύτερο (2ο) δεκαδικό ψηφίο. Ο συντελεστής βαρύτητας της βαθμολογίας της οικονομικής προσφοράς ορίζεται σε 50%

14.4 Προσδιορισμός της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, βάσει της βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής

Η συνολική βαθμολογία κάθε προσφοράς U προκύπτει από το άθροισμα:
 $U = U_{TP} * 50\% + U_{OP} * 50\%$

Ο προκύπτων βαθμός στρογγυλοποιείται στο δεύτερο (2ο) δεκαδικό ψηφίο. Προσωρινός ανάδοχος αναδεικνύεται εκείνος του οποίου η προσφορά έχει συγκεντρώσει τον μεγαλύτερο αριθμό στο $U1$. [...]

Άρθρο 24 : Περιεχόμενο Φακέλου Προσφοράς

24.1 Η προσφορά των διαγωνιζομένων περιλαμβάνει τους ακόλουθους ηλεκτρονικούς υποφακέλους: (α) υποφάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» (β) υποφάκελο με την ένδειξη «Τεχνική Προσφορά» γ) υποφάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά»

Αριθμός απόφασης: 403/2019

σύμφωνα με τα κατωτέρω:

24.2α Ο ηλεκτρονικός υποφάκελος «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού, να περιέχει τα ακόλουθα: - α) το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) - β) την εγγύηση συμμετοχής, του άρθρου 15 της παρούσας.

24.2β Ο ηλεκτρονικός υποφάκελος «Τεχνική Προσφορά» πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού, να περιέχει τα ακόλουθα:

1. Υπεύθυνη δήλωση του διαγωνιζόμενου, η οποία θα πιστοποιεί τον χρόνο εγγύησης για τα συγκροτήματα, προεπεξεργασίας, βιολογικής επεξεργασίας (M.B.M.R.) και το συγκρότημα αφυδάτωσης της ιλύος ο οποίος δεν μπορεί να είναι μικρότερος από 24 μήνες. Σημειώνεται ότι η εν λόγω δήλωση θα πρέπει υποχρεωτικά να συνοδεύεται από σχετική εγγύηση του αντίστοιχου κατασκευαστή, εφόσον δεν είναι ο ίδιος ο διαγωνιζόμενος και κατασκευαστής. Η εγγύηση θα πρέπει να περιλαμβάνει υποχρέωση επιδιόρθωσης ή αντικατάστασης του συνόλου ή τμήματος του εξοπλισμού.

2. Υπεύθυνη δήλωση του διαγωνιζόμενου για τον χρόνο που δεσμεύεται και αναλαμβάνει την προμήθεια των ανταλλακτικών που δεν μπορεί να είναι μικρότερος των δέκα (10) ετών και για τον τρόπο που προτίθεται να αντιμετωπίζει τις ανάγκες για συντήρηση (service).

3. Χρονοδιάγραμμα κατασκευής που πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής: Α. Τεχνική έκθεση μεθοδολογίας στην οποία θα περιλαμβάνεται: α) η περιγραφή της μεθοδολογίας πραγματοποίησης του έργου σε συσχέτισμό με την τεχνική περιγραφή, τις τεχνικές προδιαγραφές και τα λοιπά συμβατικά τεύχη του έργου. β) η περιγραφή των εργοταξίων και του δυναμικού του αναδόχου (μηχανικός εξοπλισμός, ανθρώπινο δυναμικό, κ.λ.π.) και η περιγραφή της οργάνωσης του έργου σε μέτωπα εργασιών. γ) η λεπτομερής περιγραφή όλων των φάσεων κατασκευής του έργου συμπεριλαμβανομένων και των προσωρινών έργων αυτού (π.χ. έργα παράκαμψης κυκλοφορίας ή επιφανειακών υδάτων, δίκτυα Ο.Κ.Ω., έργα αντιστήριξης, προετοιμασία εργοταξίων ή μετώπων εργασίας, κ.λ.π.). δ) η λεπτομερής αναφορά των επιπτώσεων στο έργο από πιθανά εμπόδια

Αριθμός απόφασης: 403/2019

πάσης φύσης (Ο.Κ.Ω., τοπική αυτοδιοίκηση, απαλλοτριώσεις, κ.λ.π.), ο τρόπος αντιμετώπισής τους με την απαιτούμενη τεκμηρίωση και η κατάλληλη προσαρμογή ανάλογα με τις εκάστοτε συνθήκες του έργου και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα λοιπά συμβατικά τεύχη. ε) η λεπτομερής τεκμηρίωση των δραστηριοτήτων και των χρόνων που αναφέρονται στο χρονοδιάγραμμα. στ) η περιγραφή κάθε δραστηριότητας σε συσχέτισμό με το τιμολόγιο του έργου και την κατανομή των προβλεπόμενων μέσων, καθώς και της διαδικασίας και του τρόπου παρακολούθησης του έργου κατά την πραγματοποίησή του. Β. Λεπτομερή ανάλυση σε μορφή πίνακα του έργου σε δραστηριότητες ή ομάδες δραστηριοτήτων (αναλυτικό χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης έργου): Σε επίπεδο ημερήσιας παρακολούθησης της πραγματοποίησης του έργου. Οι δραστηριότητες αυτές πρέπει να διακρίνονται σαφώς μεταξύ τους να κατατάσσονται κατά κατηγορία εργασιών, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα τεύχη δημοπράτησης και κατά την επιλογή τους να λαμβάνεται υπόψη ότι η επόμενη δραστηριότητα θα αρχίσει μετά από την δημιουργία ικανού μετώπου εργασίας. Για τις δραστηριότητες αυτές εκτιμάται ο χρόνος πραγματοποίησής τους. Επισημαίνεται ότι η διάρκεια κάθε δραστηριότητας ή τμήματος αυτής (με αναφορά σε χιλιομετρικές θέσεις ή άλλα διακριτά στοιχεία) να μην υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες. Για τα μικρά διακεκριμένα / αυτοτελή τεχνικά έργα που η κατασκευή τους δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες θα αναγράφεται στο χρονοδιάγραμμα η έναρξη και η περάτωση του καθενός, με τις δραστηριότητες (μελέτες, εκσκαφές, θεμέλια, φορέας, ανωδομές, κ.λ.π.) και τη δαπάνη ανά μήνα. Τονίζεται ότι στις δραστηριότητες θα φαίνονται αναλυτικά οι τυχόν απαιτούμενες μελέτες, οι χρόνοι εκπόνησής και υποβολής τους, καθώς και οι αντίστοιχοι χρόνοι εκπόνησης και υποβολής των Σ.Α.Υ., Φ.Α.Υ. και του Π.Π.Ε. σε συσχέτισμό με τις καθοριζόμενες τμηματικές προθεσμίες του έργου. Στο χρονοδιάγραμμα περιλαμβάνονται υποχρεωτικά, ενδεικτικές τμηματικές προθεσμίες για το σύνολο του συμβατικού χρόνου, ανά χρονικά διαστήματα, τα οποία αντιστοιχούν σε διακριτά τμήματα του έργου.

4. Συμπληρωμένους τους πίνακες του Παραρτήματος II

5. *Τεχνική περιγραφή περιβαλλοντικών αποτελεσμάτων με την αντίστοιχη τεκμηρίωση [...]».*

26. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007). Εξάλλου, σε περίπτωση που η ίδια η διακήρυξη χρησιμοποιεί όρους, όπως «με ποινή αποκλεισμού...», «με ποινή απαραδέκτου οι συμμετέχοντες πρέπει...» ή άλλους παρόμοιους, είναι προφανές ότι οι όροι αυτοί θεωρούνται ουσιώδεις και συνεπώς οποιαδήποτε απόκλιση της προσφοράς από αυτούς οδηγεί σε απόρριψη της (βλ. Γνμδ ΝΣΚ 70/2002).

27. Επειδή, η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 25 και απόφαση *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 27).

28. Επειδή, περαιτέρω επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

29. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, *Επιτροπή κατά Δανίας*, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, *SIAC Construction*, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, *Μηχανική*, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, *MT Højgaard και Züblin*, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, *Universale-Bau*, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

30. Επειδή η αρχή της τυπικότητας διέπει τη διαδικασία της αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, 111/2006, 597/2007 κ.ά.) και δεν επιτρέπει να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

31. Επειδή η αναθέτουσα αρχή θεσπίζοντας τους όρους της διακήρυξης αυτοδεσμεύεται και είναι υποχρεωμένη να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις, η δε παράβαση των όρων αυτής οδηγεί σε ακυρότητας των

Αριθμός απόφασης: 403/2019

εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού. Παρομοίως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς.

32. Επειδή, εξάλλου, σε περίπτωση που η ίδια η διακήρυξη χρησιμοποιεί όρους, όπως «*με ποινή αποκλεισμού...*», «*με ποινή απαραδέκτου...*», «*οι συμμετέχοντες πρέπει...*» ή άλλους παρόμοιους, είναι προφανές ότι οι όροι αυτοί θεωρούνται ουσιώδεις και συνεπώς οποιαδήποτε απόκλιση της προσφοράς από αυτούς οδηγεί σε απόρριψη της (βλ. Γνμδ ΝΣΚ 70/2002). Περαιτέρω, όπου η πλήρωση των όρων της διακήρυξης επισημαίνεται ως απαίτηση, καθίσταται σαφές ότι οι τεχνικές προδιαγραφές συνιστούν απαραίτους όρους της διακήρυξης (βλ. για τη δεσμευτικότητα των τεχνικών προδιαγραφών απόφαση ΔΕΕ της 5ης Δεκεμβρίου 2013, C-561/12 *Nordecon AS, Ramboll Eesti AS κατά Rahandusministeerium*).

33. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (βλ. ΣΤΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

34. Επειδή, τυχόν ασάφειες ή πλημμέλειες των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορούν να ερμηνεύονται εις βάρος των διαγωνιζομένων, κατά παράβαση των αρχών του ανταγωνισμού και της παροχής ίσων ευκαιριών και θα πρέπει να παρέχεται και σε αυτούς, οι οποίοι βλάπτονται από την ασάφεια ή την πλημμέλεια αυτή, η δυνατότητα να συμπληρώσουν την τυχόν ελαττωματική, προσφορά τους (Ε.Α. ΣΤΕ 423/2011, 424/2011, 425/2011). Τούτο, διότι η ερμηνεία των όρων των εγγράφων της σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται εις βάρος του καλόπιστου διαγωνιζομένου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (ΕφΑθ 1959/1970

Αριθμός απόφασης: 403/2019

Αρμ. 1970 σελ. 1111, ΕφΘεσ 501/1987 *ΕΔημΕργ* 1990/1, σελ. 84, Α. Τάχος, *Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο*, εκδ. θ', σελ. 776). Επομένως, η παραβίαση αμφίσημων όρων της διακήρυξης δεν οδηγεί αναγκαστικά στον αποκλεισμό διαγωνιζομένου, αν δεν ευθύνεται ο ίδιος για την παρερμηνεία των υποχρεώσεών του.

35. Επειδή, όπως παγίως έχει κριθεί από τη νομολογία, βάσει των αρχών της ισότητας, της τυπικότητας και της διαφάνειας που διέπουν τη διαδικασία συνάψεως των δημοσίων συμβάσεων, ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνον τα αξιούμενα από την διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, και κατά συνέπεια, ανεξαρτήτως παντός άλλου, δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού για δικαιολογητικά μη απαιτούμενα από τη διακήρυξη (ΕΑ ΣτΕ 18, 19/2011, 3703/2010, 1616, 254/2008, 318/2013 ΔΕφΑΘ (ΑΣΦ)).

36. Επειδή, η αιτιολογία είναι, γενικά, η αναφορά των κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν την έκδοση της διοικητικής πράξης και της ερμηνείας τους, της διαπίστωσης ότι συντρέχουν οι πραγματικές και νομικές καταστάσεις ενόψει των οποίων επιβάλλεται ή επιτρέπεται η έκδοση της πράξης κατ' εφαρμογή των κανόνων αυτών, τη διαπίστωση της συνδρομής και την εκτίμηση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, καθώς και των σκέψεων του διοικητικού οργάνου που οδήγησαν στην έκδοση ή την άρνηση της έκδοσης της διοικητικής πράξης. Σύμφωνα δε με το άρθρο 17 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, το οποίο συμπυκνώνει στη διατύπωσή του την προϋπάρχουσα, μακρά νομολογιακή παράδοση σχετικά με το ζήτημα, η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου. Η αιτιολογία είναι σαφής όταν καταγράφονται με διαυγή τρόπο οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου, με τη χρήση των κατάλληλων διατυπώσεων επί τη βάσει των κανόνων της νεοελληνικής γλώσσας σε επίπεδο γραμματικής και συντακτικού (λεκτική λειτουργία). Στη διοικητική πράξη πρέπει να γίνεται μνεία συγκεκριμένων στοιχείων που στηρίζουν το συμπέρασμά της (ορισμένος χαρακτήρα της αιτιολογίας, ΣτΕ 3692/2001, 4223/2000). Δεν πρέπει να περιορίζεται στην επανάληψη στερεότυπων εκφράσεων που προέρχονται από τον νόμο που διέπει την υπόθεση (ΣτΕ

2584/2001) ούτε να στηρίζεται σε αντιφατικά στοιχεία (ΣΤΕ 941/1989, Ολ 3158/1976). Η αιτιολογία είναι ειδική όταν δεν είναι γενική και αόριστη, όταν, δηλαδή, όλα τα στοιχεία της αναφέρονται στη συγκεκριμένη περίπτωση που ρυθμίζεται με την πράξη. Πρόσθετα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ειδικότητας σε σχέση με τη σαφήνεια εντοπίζονται όταν ανακύπτει η ανάγκη να διατυπώσει το διοικητικό όργανο πρόσθετες σκέψεις. Επομένως, στοιχεία της αιτιολογίας αποτελούν το νόμιμο έρεισμα της πράξης, δηλαδή, η αναφορά των απρόσωπων κανόνων δικαίου που προβλέπουν την έκδοσή της, η τυχόν ερμηνεία τους, οι νόμιμες προϋποθέσεις που έχουν διαπιστωθεί, η ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών καταστάσεων, ο τυχόν απαιτούμενος νομικός χαρακτηρισμός τους καθώς και τα κριτήρια και οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου σχετικά με την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας. Μόνο στην περίπτωση διαπίστωσης έλλειψης των ως άνω στοιχείων, η προσβαλλόμενη απόφαση θα ήταν ανααιτιολόγητη ή δεν θα είχε νόμιμη αιτιολογία (βλ. Ε. Σπηλιωτόπουλο, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Τόμ. 2, 13η έκδ., αριθμ. 516-518).

37. Επειδή, όπως έχει κριθεί, δεν προκύπτει νόμιμη υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να κοινοποιεί στους άλλους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό τις παρεχόμενες από διαγωνιζόμενο διευκρινίσεις ή να τις ενσωματώνει στα πρακτικά της Επιτροπής διαγωνισμού (*ad hoc* Δ.Εφ. Αθηνών 32/2019).

38. Επειδή έχει κριθεί από τη νομολογία ότι στις δημόσιες συμβάσεις ισχύει ο κανόνας της, κατά στάδια, προβολής των λόγων, ήτοι λόγοι που αφορούν σε προγενέστερο στάδιο δεν μπορούν να προβληθούν σε μεταγενέστερο, αλλά θα πρέπει να προβάλλονται επικαίρως (ΕΑ ΣΤΕ 207/2002, 295/2003, 602/2003, 884/2003, 69/2005, 1032/2005, 245/2011 κ.ά.). Η αρχή αυτή, της επίκαιρης και αυτοτελούς προσβολής των βλαπτικών πράξεων όλων των οργάνων του διαγωνισμού εντάσσεται στους αρνητικούς όρους του εννόμου συμφέροντος, αποκλείοντας τον παρεμπόπτοντα έλεγχο της νομιμότητας των λόγων αυτών με την ευκαιρία της προσβολής των μεταγενέστερων πράξεων ή παραλείψεων της διαγωνιστικής διαδικασίας με την προδικαστική προσφυγή (ΕΑ ΣΤΕ 305/2011, 65/2012). Ειδικότερα, λόγοι

Αριθμός απόφασης: 403/2019

που αφορούν τους όρους της διακήρυξης του διαγωνισμού προβάλλονται ανεπιδικά στο παρόν στάδιο κι επομένως απαραδέκτως (βλ. ΣΤΕ 2770/2013, 5690/1996, 964/1998 Ολομ., 966/1998 Ολομ., 1415/2000 Ολομ., 3602/2005 επταμ., 702/2008, 1794/2008, 1667/2011 Ολομ., 3952/2011, 2137/2012, πρβλ. και ΔΕΚ, απόφαση της 12.2.2002, *Universale-Bau AG*, C-470/99, σκέψεις 65 έως 79, καθώς και απόφαση της 27.2.2003, *Santex SpA*, C-327/00, σκέψεις 32 έως 66).

39. Επειδή η προσέγγιση της προβληματικής της δυνατότητας διόρθωσης, συμπλήρωσης, διευκρίνισης, κλπ. των προσφορών διέπεται από μια περιπτώσιολογική νομολογία του ΔΕΕ, η οποία χαρακτηρίζεται από την προσπάθεια του τελευταίου να ισορροπήσει ανάμεσα στην τήρηση των θεμελιωδών αρχών της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας, από τη μια μεριά, και της σκοπιμότητας να δοθεί στις αναθέτουσες αρχές η δυνατότητα να πετύχουν, τη βέλτιστη λύση για την ικανοποίηση των δημοσίων αναγκών σε αγαθά και υπηρεσίες, από την άλλη (Δημήτριος Γ. Ράικος, Ευαγγελία Γ. Βλάχου, Ευανθία Κ. Σαββίδη, *Δημόσιες Συμβάσεις Ν. 4412/2016 Ερμηνεία κατ' άρθρο. Σχετικές διατάξεις – Νομολογία*, σελ. 953, Ε. Βλάχου). Εν προκειμένω, από τη νομολογία του ΔΕΕ προκύπτει η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να τροποποιήσει, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αναθέσεως, το περιεχόμενο των βασικών όρων του διαγωνισμού, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται οι τεχνικές προδιαγραφές καθώς και τα κριτήρια αναθέσεως, και στους οποίους έχουν καλόπιστα στηριχθεί οι ενδιαφερόμενοι επιχειρηματίες για να αποφασίσουν εάν θα υποβάλουν προσφορά ή εάν, αντιθέτως, δεν θα λάβουν μέρος στη διαδικασία συνάψεως της σχετικής συμβάσεως (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 10ης Μαΐου 2012, *Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών*, C-368/10, EU:C:2012:284, σκέψη 55, και της 16ης Απριλίου 2015, *Enterprise Focused Solutions*, C-278/14, EU:C:2015:228, σκέψεις 27 έως 29). Πάντως, από τα ανωτέρω δεν συνάγεται ότι οποιαδήποτε τροποποίηση της συγγραφής υποχρεώσεων μετά τη δημοσίευση της προκήρυξης του διαγωνισμού θα ήταν, καταρχήν και σε κάθε περίπτωση, μη επιτρεπόμενη. Ως εκ τούτου, η αναθέτουσα αρχή έχει, κατ' εξαίρεση, τη δυνατότητα διορθώσεως ή συμπληρώσεως των δεδομένων

Αριθμός απόφασης: 403/2019

της συγγραφής υποχρεώσεων των οποίων απαιτείται η απλή διευκρίνισή τους ή προς τον σκοπό της διορθώσεως πρόδηλων εκ παραδρομής λαθών, υπό την επιφύλαξη ότι ενημερώνει σχετικά το σύνολο των προσφερόντων (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 29ης Μαρτίου 2012, *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40).

40. Επειδή, επομένως, κατά γενική αρχή του δικαίου που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς, δεν επιτρέπεται η μετά τη διενέργεια (ή κατά τη διάρκεια) διαγωνισμού τροποποίηση των όρων της διακηρύξεως που αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο που τον διέπει και η βάσει των νέων όρων αξιολόγηση ή αποκλεισμός των προσφορών που ήδη υποβλήθηκαν (πρβλ σχετ. Ε.Α. 179/2009 σκ.5). Αποκλεισμός τεχνικής προσφοράς προβλέπεται μόνο στην περίπτωση απόκλισης από τους απαραίτους όρους της διακήρυξης, ως τέτοιοι δε θεωρούνται στο σύνολό τους οι τεχνικές προδιαγραφές (ΣΤΕ 1968/2013, ΣΤΕ 82/2014, Ε.Α. ΣΤΕ 1740/2004, 93,316,563/2006) εκτός εάν ορισμένες είναι σύμφωνα με τη διακήρυξη προαιρετικές (ΣΤΕ ΕΑ 192/2012, 291/2011, ΕΣ Τμ. Μείζ.-Επταμ. 2446/2012, Γνωμ. ΝΣΚ 521/2011). Περαιτέρω, ουσιώδης θεωρείται όχι μόνον η απόκλιση υποβληθείσας προσφοράς από όρους της προκηρύξεως που χαρακτηρίζονται ρητώς από αυτήν ως απαραίτατοι, αλλά και η έλλειψη ιδιότητας του προσφερομένου, προς προμήθεια, είδους, η οποία του στερεί την καταλληλότητα που απαιτείται για χρήση σύμφωνη με τον προορισμό του, καταλληλότητα, και αποτελεί εξυπακουόμενη, ουσιώδη απαίτηση της εκάστοτε προκηρύξεως (πρβλ. ΣΤΕ 395/2004, 557/2005, 720,725/2006, 1052/2008).

42. Επειδή, ο διαχωρισμός μεταξύ ουσιώδους και επουσιώδους έλλειψης ως και μεταξύ τυπικού και ουσιώδους σφάλματος θα πρέπει να ερμηνεύεται μέσω του πρίσματος του άρ. 102 παρ. 3 και του άρ. 18 Ν. 4412/2016 και των αρχών που αυτά καθιερώνουν, το πρώτο στην ειδική περίπτωση της συμπλήρωσης και το δεύτερο γενικά επί των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και αμφότερα με τη σειρά τους πρέπει να ερμηνεύονται στο πλαίσιο του αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Το κριτήριο δε του παραπάνω διαχωρισμού, συνίσταται στο ότι η επιτρεπτή συμπλήρωση δεν πρέπει να είναι τέτοιας έκτασης ώστε να επιτρέπει τις εναλλακτικές

Αριθμός απόφασης: 403/2019

προσφορές, να προσδίδει πλεονέκτημα στον υπέρ ου οικονομικό φορέα έναντι των ανταγωνιστών του εισάγοντας ευμενή υπέρ αυτού διάκριση, να μην επιτρέπει τη μεταβολή προσφορών, να μην του παρέχει εμμέσως ευκαιρία πλήρωσης αποδεικτικής ή ουσιαστικής προϋπόθεσης η κατοχή της οποίας κατά τον χρόνο υποβολής προσφοράς δεν είναι αντικειμενικώς τεκμαιρόμενη ως βεβαία ή να του παρέχει δυνατότητα για την το πρώτον επίκληση προσόντων, δυνατοτήτων, ικανοτήτων και νομικών και πραγματικών δεδομένων, τα οποία ανεξαρτήτως αν υφίσταντο ή όχι κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς του, αυτός δεν τα επικαλέστηκε καίτοι η διακήρυξη τα απαιτούσε ή για την το πρώτον τήρηση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας που αυτός δεν τήρησε. Αντίστροφα, είναι παραδεκτή η συμπλήρωση και η διόρθωση, όταν από το ίδιο το περιεχόμενο και αντικείμενο του σφάλματος προκύπτει ότι αυτό είναι ιδιαίτερα έλασσον σε σχέση με το αποδεικτικό αντικείμενο της διακήρυξης, σύνηθες και ιδιαίτερα ευχερές να λάβει χώρα κατά τη σύνταξη της προσφοράς και κατά τα διδάγματα της κοινής λογικής και πείρας, ενώ το σφάλμα πρέπει να είναι τέτοιου είδους, ώστε η αναγωγή του σε απλή, εύλογη και συνήθη, άρα και συγγνωστή, παραδρομή θα πρέπει να είναι αντικειμενικά προφανής στην κρίση κάθε ευλόγως σκεπτόμενου τρίτου και δη των οργάνων αξιολόγησης, τα οποία ακριβώς για αυτόν τον λόγο έχουν την ευχέρεια κατά την ακριβώς παραπάνω κρίση τους και συνεπεία αυτής να καλέσουν κατ' άρ. 102 παρ. 1 τον οικονομικό φορέα για διευκρινίσεις. Περαιτέρω, κρίσιμο κριτήριο για την κρίση περί του συγγνωστού, άρα και συμπληρώσιμου/διορθώσιμου ενός σφάλματος/έλλειψης, αποτελεί η τυχόν ασάφεια και ελλειπτικότητα των οικείων όρων της διακήρυξης (βλ και απόφαση με αρ. 253/2017 ΑΕΠΠ).

43. Επειδή περαιτέρω, η αρχή της ίσης μεταχείρισης και η υποχρέωση διαφάνειας αντιτίθενται επίσης σε κάθε διαπραγμάτευση μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και ενός προσφέροντος στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, πράγμα που συνεπάγεται ότι, καταρχήν, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C

Αριθμός απόφασης: 403/2019

-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31). Συγκεκριμένα, αν γινόταν δεκτό ότι η αναθέτουσα αρχή έχει την εξουσία να ζητεί διευκρινίσεις από συγκεκριμένο υποψήφιο την προσφορά του οποίου κρίνει ανακριβή ή μη σύμφωνη με τις τεχνικές προδιαγραφές της συγγραφής υποχρεώσεων, η εν λόγω αρχή θα κινδύνευε να θεωρηθεί ύποπτη, σε περίπτωση που τελικώς επέλεγε την επίμαχη προσφορά, ότι διεξήγαγε μυστικές διαπραγματεύσεις με τον οικείο υποψήφιο, εις βάρος των λοιπών υποψηφίων και κατά παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης (απόφαση της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 37). Εντούτοις, το Δικαστήριο έχει κρίνει επίσης ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης δεν απαγορεύει τη διόρθωση ή κατά περίπτωση συμπλήρωση της προσφοράς, μεταξύ άλλων, επειδή απαιτείται προφανώς η απλή διευκρίνισή της ή η διόρθωση πρόδηλων εκ παραδρομής σφαλμάτων, υπό τον όρο ωστόσο ότι θα τηρηθούν ορισμένες προϋποθέσεις [βλ., συναφώς, στο πλαίσιο διαδικασιών προκήρυξης κλειστού διαγωνισμού εμπιπτουσών στην οδηγία 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ 2004, L 134, σ. 114), αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψεις 35 έως 45, όσον αφορά το στάδιο αξιολόγησης των προσφορών, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψεις 30 έως 39, όσον αφορά το στάδιο προεπιλογής των προσφερόντων]. Επιπλέον, η αίτηση διευκρίνισης δεν δύναται να καταλήξει στο να υποβάλει, στην πραγματικότητα, ο συγκεκριμένος προσφέρων νέα προσφορά (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36). Τέλος, και γενικά, κατά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει όσον αφορά τη δυνατότητα να ζητήσει από τους υποψήφιους να διευκρινίσουν την προσφορά τους, η αναθέτουσα αρχή πρέπει να μεταχειριστεί τους υποψήφιους με ισότιμο και ειλικρινή τρόπο, έτσι ώστε μια αίτηση διευκρίνισης να μη δύναται, κατά το

Αριθμός απόφασης: 403/2019

πέρας της διαδικασίας επιλογής των προσφορών και λαμβανομένου υπόψη του αποτελέσματός της, να έχει περιαγάγει αδικαιολόγητα σε ευμενή ή δυσμενή θέση τον υποψήφιο ή τους υποψήφιους που αποτέλεσαν το αντικείμενο της αίτησης αυτής (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 41, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 37).

44. Επειδή, ο προσφεύγων με τον πρώτο λόγο της προσφυγής του ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει ακυρότητας λόγω έλλειψης αιτιολογίας διότι καταρχήν στο εγκριθέν με αυτήν υπ' αριθμ. 1 Πρακτικό δεν αναφέρεται το περιεχόμενο αφενός μεν των γνωμοδοτήσεων του εξωτερικού νομικού συμβούλου του αναθέτοντος φορέα που ελήφθησαν υπόψη από την Επιτροπή κατά την αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών, αφετέρου δε των διευκρινήσεων που αιτήθηκε η Επιτροπή από τους διαγωνιζόμενους.

45. Επειδή, στην προκειμένη, όπως ειδικότερα αναφέρεται στο υπ' αριθμ. 1 Πρακτικό, η Επιτροπή Διαγωνισμού, «Μετά την ολοκλήρωση του σταδίου «Έλεγχος δικαιολογητικών συμμετοχής» στο οποίο διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει κώλυμα αποκλεισμού για κανέναν από του τρεις συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς, άρχισε το επόμενο στάδιο της «Τεχνικής αξιολόγησης» για το οποίο απαιτήθηκαν πολλαπλές και επαναλαμβανόμενες συνεδριάσεις. Τα ευρήματα του σταδίου αυτού παρουσιάζονται στον επισυναπτόμενο Πίνακα 1 - Αξιολόγηση Τεχνικών Προσφορών του έργου : "Αντικατάσταση εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων Δήμου ...»", στον οποίο όλοι οι βασικοί όροι επί ποινή αποκλεισμού διακρίνονται με υπογράμμιση κειμένου. Άμεσα μετά την ολοκλήρωση του σταδίου «Έλεγχος δικαιολογητικών συμμετοχής» ο Πρόεδρος της Επιτροπής εκπροσωπώντας όλα τα μέλη της απέστειλε με αριθμ πρωτ. 7365 / 09.11.2018 Ερώτημα προς τον Νομικό σύμβουλο της ΠΕ ... ο οποίος απαντώντας άμεσα με το αριθμ πρωτ. 175391/6380/12.11.2018 δήλωσε αναρμόδιος ως μη εκπρόσωπος του Κύριου του έργου. Το ίδιο ερώτημα διαβιβάστηκε την ίδια μέρα προς την Νομική Σύμβουλο του Δήμου λαμβάνοντας αριθμ πρωτ. εισερχ. 7656/19.11.2018 η οποία μας απάντησε με την αριθμ. Πρωτ. 7656 / 10.12.2018 Γνωμοδότηση».

Αριθμός απόφασης: 403/2019

Εκ των ανωτέρω ρητώς συνάγεται ότι η Επιτροπή αφού ολοκλήρωσε τη διαδικασία αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών και διαπίστωσε την ύπαρξη ασαφειών και σφαλμάτων για το σύνολο των τεχνικών προσφορών απέστειλε ερώτημα προς το νομικό σύμβουλο του αναθέτοντος φορέα προκειμένου να αποσαφηνιστεί η συνέχιση της διαδικασίας. Εκ παραδρομής δε αναφέρεται στο πρακτικό ότι η γνώμη του νομικού συμβούλου ζητήθηκε «αμέσως μετά την ολοκλήρωση του σταδίου ελέγχου δικαιολογητικών συμμετοχής», παρά τα αντιθέτου προσβαλλόμενα από τον προσφεύγοντα, όπως προκύπτει σαφώς από τα διαλαμβανόμενα σε αυτό.

46. Επειδή, περαιτέρω, όπως ρητώς αναφέρεται στο υπ' αριθμ.1 Πρακτικό η Επιτροπή διαγωνισμού έλαβε υπόψη της την με αριθμ. πρωτ. 7656/10.12.2018 γνωμοδότηση του νομικού συμβούλου. Ως εκ τούτου, η εν λόγω γνώμη αποτελεί τμήμα της αιτιολογίας της προσβαλλόμενης απόφασης και άρα σύμφωνα με τα εκτεθέντα υπό σκέψη 36, ουδόλως προκύπτει ότι υφίσταται υποχρέωση αναγραφής του συνολικού περιεχομένου της γνωμοδότησης στο σώμα του Πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού καθώς η αιτιολογία της διοικητικής πράξης δύναται να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου. Θα πρέπει δε να επισημανθεί ότι κατόπιν επισκόπησης του ηλεκτρονικού φακέλου του διαγωνισμού δεν προκύπτει ότι ο προσφεύγων έχει υποβάλει αίτημα προς τον αναθέτοντα φορέα ώστε να λάβει γνώση της γνωμοδότησης του νομικού συμβούλου, παρά το γεγονός ότι από το σώμα της προσβαλλόμενης απόφασης προκύπτει σαφώς η λήψη της επίμαχης γνωμοδότησης. Επομένως, και βάσει των εκτεθέντων υπό σκέψη 38, δεν αποτελεί παράβαση των κανόνων της διοικητικής διαδικασίας η μη κοινοποίηση της γνωμοδότησης του νομικού συμβούλου στους διαγωνιζόμενους και άρα ο πρώτος λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος

47. Επειδή, ο προσφεύγων με το δεύτερο λόγο της προσφυγής ισχυρίζεται ότι κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας η κρίση της Επιτροπής Διαγωνισμού περί απόρριψης των προσφορών διαμορφώθηκε από τη γνωμοδότηση του νομικού συμβούλου, καθώς δεν προβλέπεται στους

Αριθμός απόφασης: 403/2019

όρους του διαγωνισμού η αξιολόγηση των προσφορών από το νομικό σύμβουλο.

48. Επειδή, εκ της διατύπωσης του υπ' αριθμ. 1 Πρακτικού δεν προκύπτει ότι η κρίση της Επιτροπής Διαγωνισμού περί της αποδοχής ή απόρριψης των τεχνικών προσφορών δεν αποτελεί προϊόν ίδιας εκτίμησης των μελών της Επιτροπής (βλ. ΣτΕ 22/2018). Τουναντίον από το περιεχόμενο της γνωμοδότησης προκύπτει με σαφήνεια ότι αυτή περιορίζεται στην ερμηνεία νομοθετικών διατάξεων προκειμένου η Επιτροπή να είναι σε θέση να τις εφαρμόσει προσηκόντως κατά το στάδιο αξιολόγησης των προσφορών. Συνεπώς, αορίστως και αβασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων ότι η Επιτροπή υποκαταστάθηκε κατά την αξιολόγηση των τεχνικών από το νομικό της σύμβουλο. Εξάλλου όπως παγίως έχει κριθεί, το αρμόδιο αποφασίζον όργανο, αν και ελλείπει κάθε σχετική νομοθετική ή κανονιστική πρόβλεψη, μπορεί να απευθυνθεί σε ένα γνωμοδοτικό όργανο, το οποίο είτε ήδη υπάρχει είτε συνίσταται ειδικώς για τη συγκεκριμένη περίπτωση, προκειμένου να λάβει μία γνώμη, την οποία θεωρεί χρήσιμη για τη διαφώτιση του και την καλύτερη γνώση των πραγματικών ή νομικών συνιστωσών της απόφασής του (ΣτΕ 2215/67, 3076, 4789/77, 3896/82, 3569/83, 3043/84, όπως αυτή παρατίθεται σε Γ. Σιούτη, 2. Η οικειοθελής γνωμοδοτική διαδικασία, σε: *Διοικητικό Δίκαιο*, εκδ. Σάκκουλα, 3^η έκδ., 2015, σ. 213). Επίσης, έχει κριθεί (βλ. ΔΕΦΘεσ. 2335/2014) ότι ο λόγος ακύρωσης, με τον οποίο πλήττεται η νομιμότητα της διαδικασίας, γιατί το αποφασίζον όργανο ζήτησε τη γνώμη δικηγόρου- Ειδικού Συμβούλου, δηλαδή, οργάνου που δεν προβλέπεται στη σχετική διαδικασία, χωρίς να προβάλλεται ότι το πρόσωπο αυτό παρέμεινε και κατά τη σχετική ψηφοφορία για τη λήψη της απόφασης, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι, κατά γενική αρχή του δικαίου, το αποφασίζον όργανο μπορεί να ζητεί από άλλο, ως οικειοθελή τύπο, να εκφράσει τη γνώμη του (Ε.Α. ΣτΕ 61/2011 πρβλ. Ε.Α. ΣτΕ 1140/2010, 1010/2008, 939/2004). Επί τη βάση των ανωτέρω, ο δεύτερος λόγος της προσφυγής περί παράβασης ουσιώδους τύπου της διαδικασίας πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

49. Επειδή ο προσφεύγων με τον τρίτο λόγο της προσφυγής του ισχυρίζεται ότι τα υποβληθέντα με την τεχνική του προσφορά πιστοποιητικά

Αριθμός απόφασης: 403/2019

των προμηθευτών για το χρόνο εγγύησης της προεπεξεργασίας, της βιολογικής επεξεργασίας, του συγκροτήματος αφυδάτωσης ιλύος, οι υπεύθυνες δηλώσεις για απορροφούμενη ισχύ (compact προεπεξεργασίας και συγκρότημα αφυδάτωσης) και του προμηθευτή MBMR για χημικά καθαρισμού μεμβρανών καθώς και οι εγγυήσεις του κατασκευαστή της προσφερόμενης compact μονάδας βιολογικής επεξεργασίας και του προμηθευτή του συστήματος αφυδάτωσης αποτελούν εταιρικά έντυπα με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο και ως τέτοια δύνανται να υποβληθούν χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική γλώσσα .

50. Επειδή στον όρο 6.3 της διακήρυξης, ο οποίος επαναλαμβάνει αυτούσιο το κανονιστικό περιεχόμενο του άρθρου 92 παρ. 4 του ν. 4412/2016, το οποίο εφαρμόζεται στον υπό κρίση διαγωνισμό δυνάμει του άρθρου 315 του ν.4412/2016, προβλέπεται ρητώς ότι τα αλλοδαπά ιδιωτικά έγγραφα συνοδεύονται από μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα επικυρωμένη, είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας, είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο. Συνεπώς, με βάση τον προαναφερθέντα όρο της διακήρυξης η επίσημη μετάφραση των αλλοδαπών ιδιωτικών εγγράφων είναι υποχρεωτική, προκειμένου να γίνουν αυτά αποδεκτά από τον αναθέτοντα φορέα. Η δε δυνατότητα υποβολής ιδιωτικών εγγράφων σε άλλη γλώσσα, χωρίς τη συνοδεία μετάφρασης στην ελληνική γλώσσα που προβλέπεται στον όρο 6.4 της διακήρυξης περιορίζεται μόνον σε ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια καθώς και άλλα έντυπα - εταιρικά ή μη - με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο. Θα πρέπει ωστόσο να επισημανθεί ότι δεν προβλέπεται ρητώς ως λόγος αποκλεισμού η μη υποβολή επικυρωμένων μεταφράσεων των εγγράφων της προσφοράς, ο δε σχετικός λόγος απόρριψης προσφοράς του άρθρου 91 παρ. 1 περ. α΄ του ν. 4412/2016 δεν εφαρμόζεται στον επίμαχο διαγωνισμό.

51. Επειδή, όπως ρητώς ορίζεται στον όρο 24.2 β.1 οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να υποβάλλουν, επί ποινή αποκλεισμού, υπεύθυνη δήλωση η οποία θα πιστοποιεί τον χρόνο εγγύησης για τα συγκροτήματα προεπεξεργασίας, βιολογικής επεξεργασίας (M.B.M.R.) και το συγκρότημα

αφυδάτωσης της ιλύος, συνοδευόμενη από σχετική εγγύηση του αντίστοιχου κατασκευαστή, εφόσον δεν είναι ο ίδιος ο διαγωνιζόμενος και κατασκευαστής. Συνεπώς, εκ του περιεχομένου της η εν λόγω εγγύηση του κατασκευαστή δεν δύναται να θεωρηθεί ενημερωτικό/τεχνικό φυλλάδιο ή εταιρικό έντυπο. Περαιτέρω, στο Παράρτημα II της διακήρυξης προβλέπεται ότι η τεκμηρίωση των αναγραφόμενων στους πίνακες του εν λόγω Παραρτήματος θα γίνεται επί ποινή αποκλεισμού με τον τρόπο που αναφέρεται στις επεξηγήσεις κάθε πίνακα. Συγκεκριμένα ως προς τον Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης ΕΕΛ του Παραρτήματος II της διακήρυξης ορίζεται ότι η απορροφούμενη ισχύς αποδεικνύεται, μεταξύ άλλων, από σχετική υπεύθυνη δήλωση κατασκευαστή. Επίσης, για τον Πίνακα Παραγόμενης Ιλύος σημειώνεται ότι *«η παραγωγή στερεών για το χειμώνα και το θέρος θα προκύπτουν από εγγύηση του κατασκευαστή της προσφερόμενης contract μονάδας βιολογικής επεξεργασίας»* καθώς και ότι *«Η περιεκτικότητα σε στερεά της αφυδατωμένης ιλύος προς διάθεση θα προκύπτει από την εγγύηση του προμηθευτή του συστήματος αφυδάτωσης»*. Αναφορικά με τον Πίνακα Κατανάλωσης δηλώνεται ότι *«οι ποσότητες των χημικών που θα καταναλώνονται για τον καθαρισμό των μεμβρανών θα προκύπτουν από την συχνότητα και το είδος του χημικού καθαρισμού (για εμφράξεις οργανικών και ανόργανων αντίστοιχα) και θα επιβεβαιώνονται από τον προμηθευτή τους σε σχετική υπεύθυνη δήλωσή του που θα συνοδεύει τον παραπάνω πίνακα. Για οποιοδήποτε επιπλέον υλικό, η αντίστοιχη κατανάλωση θα προκύπτει από σχετική βεβαίωση του προμηθευτή του»*. Όπως δε αναφέρεται για τον Πίνακα Εγγύησης Χρόνου Ζωής Βασικού Εξοπλισμού *«θα συνοδεύεται επί ποινή αποκλεισμού από υπεύθυνες δηλώσεις των διαγωνιζομένων και εγγυήσεις των κατασκευαστικών οίκων του εξοπλισμού αυτού, με τις οποίες θα βεβαιώνεται ο προσφερόμενος χρόνος εγγύησης καλής λειτουργίας»*. Επομένως, εκ των ανωτέρω όρων συνάγεται ότι οι προβλεπόμενες στο Παράρτημα II υπεύθυνες δηλώσεις, πιστοποιήσεις και εγγυήσεις προμηθευτών και κατασκευαστών αποτελούν έγγραφα που υποβάλλονται προς απόδειξη των δηλούμενων στους προαναφερθέντες πίνακες και ως τέτοια αποδεικτικά μέσα δεν δύναται να θεωρηθούν τεχνικά

φυλλάδια ή έντυπα με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο. Ως εκ τούτου ο σχετικός ισχυρισμός του προσφεύγοντος θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

52. Επειδή, κατόπιν επισκόπησης της τεχνικής προσφοράς του προσφεύγοντος προκύπτει ότι υπέβαλε τα προβλεπόμενα στον όρο 24.2β.1 πιστοποιητικά προμηθευτών για το χρόνο εγγύησης της προεπεξεργασίας, της βιολογικής επεξεργασίας και του συγκροτήματος αφυδάτωσης ιλύος μόνον στην αγγλική γλώσσα. Επίσης, υπέβαλε τους Πίνακες του Παραρτήματος II συνοδευόμενους από υπεύθυνες δηλώσεις για απορροφούμενη ισχύ (compact προεπεξεργασίας και συγκρότημα αφυδάτωσης) και για χημικά καθαρισμού μεμβρανών καθώς και εγγυήσεις του κατασκευαστή της προσφερόμενης compact μονάδας βιολογικής επεξεργασίας και του προμηθευτή του συστήματος αφυδάτωσης χωρίς ωστόσο τα προαναφερθέντα έγγραφα να συνοδεύονται από επίσημη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα. Η έλλειψη αυτή επισημαίνεται στον Πίνακα 1 που επισυνάπτεται στο υπ' αριθμ. 1 Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, στον οποίο καταγράφονται τα ευρήματα του σταδίου αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών, ωστόσο δεν ελήφθη υπόψη από την Επιτροπή προκειμένου να κριθεί απορριπτέα η προσφορά του προσφεύγοντος, όπως βασίμως ισχυρίζεται ο αναθέτων φορέας. Και τούτο διότι, όπως ρητώς επισημαίνεται στο επίμαχο Πρακτικό, οι επί ποινή αποκλεισμού βασικοί όροι που δεν τήρησε η τεχνική προσφορά του προσφεύγοντος διακρίνονται με υπογράμμιση κειμένου, τα δε ευρήματα αναφορικά με την μη προσκόμιση μεταφράσεων των υπεύθυνων δηλώσεων/εγγυήσεων δεν φέρουν υπογράμμιση. Ως εκ τούτου, ο τρίτος λόγος της προσφυγής ερείδεται επί της εσφαλμένης προϋπόθεσης ότι η μη προσκόμιση μεταφράσεων αποτέλεσε λόγο αποκλεισμού του προσφεύγοντος και κρίνεται απορριπτέος ως αβάσιμος.

53. Επειδή ο προσφεύγων με τον τέταρτο λόγο της προσφυγής του ισχυρίζεται ότι ο Πίνακας Ενεργειακής Κατανάλωσης του Παραρτήματος II – Πίνακες Φακέλου Τεχνικής Προσφοράς απαιτείται να συμπληρωθεί μόνον με τον βασικό εξοπλισμό και άρα μη νομίμως αναφέρεται στον Πίνακα 1 του υπ' αριθμ. 1 Πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού ως λόγος απόρριψης της

Αριθμός απόφασης: 403/2019

προσφοράς του ότι δεν αθροίζεται η ενεργειακή κατανάλωση για τις αντλίες καθαρισμού μεμβρανών και για δοσομέτρηση χημικών πλύσης, καθώς αυτά αποτελούν δευτερεύοντα εξοπλισμό.

54. Επειδή, στον όρο 24.2.β.4 της διακήρυξης ρητώς ορίζεται ότι η τεχνική προσφορά θα πρέπει να περιλαμβάνει επί ποινή αποκλεισμού τους πίνακες του Παραρτήματος II της διακήρυξης πλήρως συμπληρωμένους και άρα η μη συμπλήρωση καθώς και η πλημμελής συμπλήρωση αυτού. Ειδικότερα, αναφορικά με τον Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης στο Παράρτημα II της διακήρυξης ρητώς ορίζεται ότι θα συμπληρωθεί με τον βασικό εξοπλισμό της μονάδας, στη δε στήλη του εν λόγω Πίνακα υπό τίτλο «περιγραφή εξοπλισμού» δεν αναφέρονται ως εξοπλισμός οι αντλίες καθαρισμού μεμβρανών και δοσομέτρησης χημικών πλύσης. Η δε αναφορά στο τέλος του Πίνακα σε λοιπό εξοπλισμό ουδόλως μπορεί να θεωρηθεί ότι απαιτεί την καταγραφή και δευτερεύοντος εξοπλισμού, αλλά αφορά τυχόν βασικό εξοπλισμό που προσφέρει ο συμμετέχων και δεν περιλαμβάνεται στον ήδη αναφερόμενο στον εν λόγω Πίνακα. Περαιτέρω, στην Τεχνική Περιγραφή (σελ. 64) προβλέπεται ότι *«Για τον υπολογισμό της ενεργειακής κατανάλωσης λαμβάνονται υπόψη οι βασικές καταναλώσεις για τη λειτουργία της εγκατάστασης, σύμφωνα με την κάτωθι λίστα καταναλωτών»*, στη δε λίστα καταναλωτών που αναγράφονται στον Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης που παρατίθεται στην Τεχνική Περιγραφή (σελ 65) δεν περιλαμβάνονται οι αντλίες καθαρισμού μεμβρανών και δοσομέτρησης χημικών πλύσης. Επομένως, εκ της μη συμπερίληψης στους προαναφερθέντες όρους της διακήρυξης περί βασικού εξοπλισμού οιασδήποτε μνείας για αντλίες καθαρισμού μεμβρανών και δοσομέτρησης χημικών πλύσης συνάγεται ότι εν λόγω εξοπλισμός δεν αποτελεί κατά τη διακήρυξη βασικό εξοπλισμό της μονάδας και, ως εκ τούτου, δεν απαιτείται να συμπληρωθεί η κατανάλωση των εν λόγω στοιχείων στον Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης του Παραρτήματος II της διακήρυξης, όπως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων.

55. Επειδή από τον έλεγχο της τεχνικής προσφοράς του προσφεύγοντος προκύπτει ότι προσφέρει ως εξοπλισμό στο συγκρότημα

Αριθμός απόφασης: 403/2019

(container) βιολογικής επεξεργασίας MBMR, μεταξύ άλλων, αντλίες δοσομέτρησης NaCl καθαρισμού μεμβρανών και αντλίες δοσομέτρησης κιτρικού οξέος καθαρισμού μεμβρανών. Στον δε υποβληθέντα με την τεχνική προσφορά Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης δεν περιλαμβάνεται αναφορά του εν λόγω εξοπλισμού, όπως παραδέχεται και ο προσφεύγων. Εφόσον όμως οι αντλίες δοσομέτρησης NaCl καθαρισμού μεμβρανών και οι αντλίες δοσομέτρησης κιτρικού οξέος καθαρισμού μεμβρανών δεν αποτελούν σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτεθέντα βασικό εξοπλισμό, ο προσφεύγων δεν όφειλε να καταγράψει στον προαναφερθέντα πίνακα τη σχετική ενεργειακή κατανάλωση. Σημειώνεται ότι, εκ των στοιχείων που παρατίθενται στην τεχνική προσφορά αναφορικά με την παροχή και την απορροφούμενη ισχύ για τις αντλίες δοσομέτρησης NaCl καθαρισμού μεμβρανών και τις αντλίες δοσομέτρησης κιτρικού οξέος καθαρισμού μεμβρανών, συνάγεται, όπως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, ότι ο συγκεκριμένος εξοπλισμός έχει ελάχιστη ενεργειακή κατανάλωση. Επομένως, η μη άθροιση στον Πίνακα της ενεργειακής κατανάλωσης των αντλιών καθαρισμού και δοσομέτρησης χημικών πλύσης δεν αποτελεί πλημμελή συμπλήρωση του εν λόγω Πίνακα και άρα νόμιμο λόγο απόρριψης της προσφοράς του προσφεύγοντος, ο δε σχετικός λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

56. Επειδή με τον πέμπτο λόγο της προσφυγής του ο προσφεύγων προβάλλει ότι το προσφερόμενο από αυτόν συγκρότημα προεπεξεργασίας παροχής 20l/sec εξασφαλίζει και τη δυνατότητα παροχής 15l/sec που απαιτείται εκ της με αριθμ. πρωτ. 4275/6.07.2018 διευκρίνισης και άρα η προσφορά του υπερκαλύπτει τις απαιτήσεις του διαγωνισμού.

57. Επειδή, στην Τεχνική Περιγραφή (σελ. 65) προβλέπεται ότι θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι βασικές καταναλώσεις των καταναλωτών που παρατίθενται στον Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης μεταξύ των οποίων αναφέρεται και το compact σύστημα προεπεξεργασίας παροχής 15 l/s. Εντούτοις, στο Κεφάλαιο 5.1 της Έκθεσης Μελέτης και ειδικότερα στον Πίνακα Παραδοτέων που περιλαμβάνει τον εξοπλισμό που πρέπει να παραδοθεί αναφέρεται «*Compact σύστημα προεπεξεργασίας λυμάτων INOX 304 για παροχή 20 l/s, με εσάρωση, εξάμωση, απολίπανση, παρακαμπτήρια*

Αριθμός απόφασης: 403/2019

εσχάρα, κοχλίες και κάδοι άμμου-εσχαρισμάτων, κλπ». Ενόψει αυτής της διάστασης ως προς την προδιαγραφή της παροχής του συστήματος προεπεξεργασίας και κατόπιν υποβολής σχετικού ερωτήματος προς άρση αυτής, ο αναθέτων φορέας με το με αριθμ. πρωτ. 4275/6.07.2018 έγγραφο (23^η ερώτηση) διευκρίνισε ότι «*το compact συγκρότημα προεπεξεργασίας θα είναι δυναμικότητας 15l/sec, όπως προδιαγράφεται στην τεχνική περιγραφή του έργου*». Επομένως εκ της ανωτέρω διευκρίνισης συνάγεται εναργώς ότι οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να προσφέρουν compact σύστημα προεπεξεργασίας παροχής 15l/s και όχι έτερο. Τυχόν δε αντίθετη ερμηνεία προσκρούει στο ρητό γράμμα της προαναφερθείσας διευκρίνισης περί απαίτησης συστήματος παροχής μόνον 15l/s, καθώς αν ο αναθέτων φορέας θεωρούσε αποδεκτή τη δυνατότητα προσφοράς και compact συστήματος προεπεξεργασίας παροχής 20l/s θα το είχε δηλώσει ρητώς. Ως εκ τούτου, όλοι οι επιμελείς υποψήφιοι είχαν την δυνατότητα να κατανοήσουν το ακριβές περιεχόμενο των όρων της Διακήρυξης ενώ σε ουδέν σημείο αναφέρεται ότι η εν λόγω απαίτηση ήταν προαιρετική ή ότι υφίστατο δυνατότητα υποβολής εναλλακτικής προσφοράς. Θα πρέπει δε να επισημανθεί ότι η νομιμότητα της εν λόγω διευκρίνισης δεν αμφισβητήθηκε από τους διαγωνιζόμενους και, ως εκ τούτου, σύμφωνα με τα εκτεθέντα υπό σκέψη 37, εντάχθηκε στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού.

58. Επειδή όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου ο προσφεύγων προσφέρει compact σύστημα προεπεξεργασίας παροχής 20l/s, γεγονός το οποίο αποδέχεται και ο ίδιος στην προσφυγή του. Συνεπώς, ο προσφεύγων δεν πληροί την αιτούμενη εκ της διακήρυξης απαίτηση περί προσφοράς compact συστήματος προεπεξεργασίας παροχής 15l/s, όπως ορθώς αναγράφεται στον Πίνακα 1 του υπ' αριθμ. 1 Πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού. Επομένως, αβασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων ότι πληροί την επίμαχη προδιαγραφή και κατά δεσμία αρμοδιότητα ο αναθέτων φορέας απέρριψε την προσφορά του, οι δε ισχυρισμοί του περί υπερκάλυψης των απαιτήσεων προβάλλονται επίσης αβασίμως καθώς η εν λόγω προδιαγραφή δεν προβλέπεται υπό τη μορφή τουλάχιστον 15l/s αλλά

Αριθμός απόφασης: 403/2019

15l/s ακριβώς και ο σχετικός λόγος προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

59. Επειδή ο προσφεύγων με τον έκτο λόγο της προσφυγής του ισχυρίζεται ότι μη νομίμως απορρίφθηκε η προσφορά του διότι στον υποβληθέντα Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης δεν λαμβάνει υπόψη οκτώ (8) ώρες υποχρεωτικής λειτουργίας ως προς το σύστημα αφυδάτωσης όπως απαιτείται με τις με αριθμ. πρωτ. 4275/6.07.2018 διευκρινίσεις του αναθέτοντος φορέα αλλά έξι (6) ώρες, καθώς με τις εν λόγω διευκρινίσεις δεν τροποποιήθηκε το περιεχόμενο του εν λόγω πίνακα του Παραρτήματος II που αναφέρεται σε έξι (6) ώρες υποχρεωτικής λειτουργίας του συστήματος αφυδάτωσης.

60. Επειδή, στον Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης που παρατίθεται στην Τεχνική Περιγραφή (σελίδα 65) αναφέρεται ότι το σύστημα αφυδάτωσης θα λειτουργεί υποχρεωτικώς έξι (6) ώρες την ημέρα. Οι ίδιες ώρες λειτουργίας, ήτοι έξι αναγράφονται και στον ημερήσιο χρόνο λειτουργίας του συστήματος αφυδάτωσης που καταγράφεται στον Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης του Παραρτήματος II-Πίνακες Φακέλου Τεχνικής Προσφοράς. Εντούτοις, στην παρ. 7- Μηχανική Αφυδάτωση των Τεχνικών Προδιαγραφών (σελ. 20) προβλέπεται πενθήμερη εβδομαδιαία λειτουργία και κατά μέγιστο 12 ώρες ανά εργάσιμη ημέρα. Δεδομένης της εν λόγω διαφοροποίησης, ο αναθέτων φορέας διευκρίνισε με το με αριθμ. πρωτ. 4275/6.07.2018 έγγραφο (5^η ερώτηση) ότι *«Το σύστημα αφυδάτωσης θα πρέπει να λειτουργεί 5ημερο και 8ωρο συμπεριλαμβανομένου του χρόνου προετοιμασίας πολυηλεκτρολύτη»*. Σημειώνεται ότι η εν λόγω διευκρίνιση δεν προσβλήθηκε από κανέναν διαγωνιζόμενο και, ως εκ τούτου, κατέστη όρος του κανονιστικού πλαισίου του διαγωνισμού. Επομένως, η εν λόγω διευκρίνιση τροποποίησε το τεύχος των Τεχνικών Προδιαγραφών ως προς τις ώρες υποχρεωτικής λειτουργίας του συστήματος αφυδάτωσης που αναγράφονται σε αυτό. Δεδομένου δε ότι ταυτόσημη πρόβλεψη σχετικά με τις ώρες υποχρεωτικής λειτουργίας του συστήματος αφυδάτωσης περιλαμβάνεται στον Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης του Παραρτήματος II-Πίνακες Φακέλου Τεχνικής Προσφοράς συνάγεται εναργώς ότι η επίμαχη

Αριθμός απόφασης: 403/2019

διευκρίνιση τροποποίησε και τον αντίστοιχο όρο του Παραρτήματος II, μολονότι δεν αναφέρεται ρητώς σε αυτό. Τυχόν δε αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή, όπως υποστηρίζει ο προσφεύγων, οδηγεί στο παράλογο αποτέλεσμα, να ισχύουν ταυτόχρονα για τις ώρες λειτουργίας του συστήματος αφυδάτωσης δυο διαφορετικές προδιαγραφές. Επομένως ο προσφεύγων όφειλε, ως επιμελής διαγωνιζόμενος, να υποβάλει τεχνική προσφορά με τροποποιημένο τον Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης του Παραρτήματος II ώστε να ανταποκρίνεται στην τεθείσα με τη διευκρίνιση απαίτηση για 8ωρη λειτουργία του συστήματος αφυδάτωσης. Δεδομένου δε ότι ο αναθέτων φορέας είχε αναρτήσει στο διαδικτυακό τόπο του διαγωνισμού το Παράρτημα II σε επεξεργάσιμη μορφή, συνεπάγεται ότι οι διαγωνιζόμενοι εδύναντο ευχερώς να προβούν στην εν λόγω προσαρμογή και άρα ουδόλως υφίσταται υποχρέωση του αναθέτοντος φορέα να αναρτήσει νέο Παράρτημα II με ενσωματωμένη την τροποποίηση ως προς τις ώρες λειτουργίας του συστήματος αφυδάτωσης, όπως αβασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων.

61. Επειδή από τον έλεγχο της τεχνικής προσφοράς του προσφεύγοντος προκύπτει ότι στον υποβληθέντα Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης του Παραρτήματος II αναγράφεται εσφαλμένως ο αριθμός έξι (6) ως προς τον ημερήσιο χρόνο λειτουργίας του συστήματος αφυδάτωσης, με αποτέλεσμα το σφάλμα αυτό να οδηγεί σε εσφαλμένο υπολογισμό της ετήσιας κατανάλωσης σε kWh και άρα σε εσφαλμένη τιμή της Ειδικής Ενεργειακής Κατανάλωσης Ε.Ε.Λ., σύμφωνα με τον τύπο που παρατίθεται στο Παράρτημα II. Συνεπώς, η εσφαλμένη αναγραφή των ωρών λειτουργίας του συστήματος αφυδάτωσης συνιστά ουσιώδες σφάλμα το οποίο, όπως βασίμως ισχυρίζεται ο αναθέτων φορέας και σύμφωνα με τα εκτεθέντα υπό σκέψεις 41-43, δεν μπορούσε να διορθωθεί με την κατ' άρθρον 310 διαδικασία παροχής διευκρινίσεων, καθώς συνεπάγεται την αλλοίωση της προσφοράς του προσφεύγοντος και εν τέλει καταλήγει στην υποβολή άλλης προσφοράς. Επί τη βάσει των ανωτέρω, νομίμως κρίθηκε η προσφορά του απορριπτέα λόγω μη νόμιμης συμπλήρωσης του εν λόγω Πίνακα ως προς

τον υπολογισμό της οκτάωρης λειτουργίας του συστήματος αφυδάτωσης, ο δε σχετικός λόγος προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

62. Επειδή με τον έβδομο λόγο της προσφυγής του ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι μη νομίμως αποκλείστηκε η προσφορά του με την αιτιολογία περί μη ορθής συμπλήρωσης στον Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης της απορροφούμενης ισχύος, καθώς η αιτιολογία αυτή δεν διευκρινίζει σε ποιο είδος εξοπλισμού αναφέρεται, ποια είναι τα τεμάχια του εν λειτουργία εξοπλισμού και ποια η ορθή απορροφούμενη ισχύς.

63. Επειδή, κατόπιν επισκόπησης της τεχνικής προσφοράς του προσφεύγοντος προκύπτει ότι υπέβαλε τον Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης του Παραρτήματος II πλήρως συμπληρωμένο ανά είδος εξοπλισμού ως προς τον αριθμό των τεμαχίων και την απορροφούμενη ισχύ. Ωστόσο, στον Πίνακα 1- Αξιολόγηση τεχνικών προσφορών που επισυνάπτεται στο υπ' αριθμ.1 Πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, αναφορικά με τον Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης του προσφεύγοντος σημειώνεται ότι *«ΔΕΝ είναι συμπληρωμένη η Ορθή Απορροφούμενη Ισχύς διότι δεν γίνεται ο πολλαπλασιασμός επί των τεμαχίων εν λειτουργία ανά είδος εξοπλισμού»*. Δεδομένου όμως ότι ο προσφεύγων περιλαμβάνει στον Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης δεκαοκτώ (18) είδη εξοπλισμού, η ως άνω αιτιολογία, σύμφωνα και με τα εκτεθέντα υπό σκέψη 36, είναι γενική και αόριστη καθώς δεν εξειδικεύει το είδος ή τα είδη του εξοπλισμού στα οποία αναφέρεται, προκειμένου να αποδεικνύεται ότι πράγματι ο προσφεύγων δεν προέβη στον πολλαπλασιασμό επί των δηλωθέντων τεμαχίων. Ως εκ τούτου, η αιτιολογία απόρριψης της προσφοράς του προσφεύγοντος ερειδόμενη στην μη ορθή συμπλήρωση της απορροφούμενης ισχύος στον Πίνακα Ενεργειακής Κατανάλωσης είναι πλημμελής, κρίνεται δε αποδεκτός ο σχετικός λόγος προσφυγής.

64. Επειδή ο προσφεύγων με τον όγδοο λόγο της προσφυγής του προβάλλει ότι εσφαλμένως απορρίφθηκε η τεχνική του προσφορά λόγω μη αναφοράς κατανάλωσης μεταδιθειώδους νατρίου για την αποχλωρίωση στον υποβληθέντα πίνακα κατανάλωσης χημικών, καθώς βάσει του Πίνακα Δ του

Αριθμός απόφασης: 403/2019

Παραρτήματος II δεν προκύπτει απαίτηση ενσωμάτωσης κατανάλωσης μεταδιθειώδους νατρίου.

65. Επειδή, στον Πίνακα Κατανάλωσης Χημικών του Παραρτήματος II δεν περιλαμβάνεται στη στήλη Χημικό-αναλώσιμο αναφορά σε χρήση μεταδιθειώδους νατρίου. Τονίζεται όμως σαφώς ότι: *«Η ημερήσια κατανάλωση του αντίστοιχου διαλύματος – χημικού προκύπτει από τα δεδομένα της μελέτης όσον αφορά την απολύμανση της εκροής»*. Συνεπώς, για τη συμπλήρωση του Πίνακα Κατανάλωσης Χημικών του Παραρτήματος II οι διαγωνιζόμενοι θα πρέπει να λάβουν υπόψη τα δεδομένα της μελέτης του έργου. Περαιτέρω, στο κεφάλαιο 4.10 Απολύμανση Εκροής του τεύχους υπό τίτλο Μελέτη (σελ.45) αναφέρεται ότι *«Για την προσθήκη του δ/τος μεταδιθειώδους νατρίου επιλέγεται μία (1) δοσομετρική αντλία τύπου διαφράγματος, δυναμικότητας 0,0060 – 0,6 L/h. Η παροχής της αντλίας θα ρυθμίζεται μέσω εξωτερικού αναλογικού σήματος 4-20 mA. Η αντλία αποχλωρίωσης εγκαθίσταται στο κτίριο των χημικών της Ε.Ε.Λ. Για την αποθήκευση και την απαιτούμενη 10ήμερη επάρκεια του αντιδραστηρίου αποχλωρίωσης επιλέγεται μία (1) κατακόρυφη κυλινδρική δεξαμενή από γραμμικό πολυαιθυλένιο, ωφέλιμου όγκου 100 L. Για τη διάλυση του μεταδιθειώδους νατρίου εγκαθίσταται στο φρεάτιο αποχλωρίωσης ένας (1) κατακόρυφος αναδευτήρας χαμηλής περιστροφικής ταχύτητας»*. Εκ των ανωτέρω συνάγεται εμφανώς ότι η μελέτη του διαγωνισμού περιλαμβάνει ειδική αναφορά στη χρήση μεταδιθειώδους νατρίου, παρά τα αντιθέτου προβαλλόμενα από τον προσφεύγοντα. Συνεπώς, οι διαγωνιζόμενοι όφειλαν να συμπληρώσουν τον Πίνακα Κατανάλωσης Χημικών του Παραρτήματος II και με την κατανάλωση από τη χρήση μεταδιθειώδους νατρίου. Επισημαίνεται ότι ταυτόσημη απαίτηση περί χρήσης μεταδιθειώδους νατρίου περιλαμβάνεται και στην παρ. 4.10 του τεύχους της Τεχνικής Περιγραφής (σελ.42)

66. Επειδή από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι στον Πίνακα Κατανάλωσης Χημικών που υπέβαλε ο προσφεύγων με την τεχνική του προσφορά του δεν περιλαμβάνεται αναφορά σε κατανάλωση μεταδιθειώδους νατρίου, όπως επισημαίνεται στον Πίνακα 1 του υπ' αριθμ. 1

Αριθμός απόφασης: 403/2019

Πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού και αποδέχεται ο προσφεύγων. Δεδομένου ότι στον Πίνακα Κατανάλωσης Χημικών του Παραρτήματος II ρητώς ορίζεται ότι για τις δηλωθείσες ποσότητες χημικών οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να προσκομίσουν υπεύθυνη δήλωση με την οποία θα τις εγγυώνται, η από 11.07.2018 σχετική υπεύθυνη δήλωση του προσφεύγοντος δεν περιλαμβάνει εγγυημένη ποσότητα κατανάλωσης μεταδιθειώδους νατρίου. Ως εκ τούτου, η έλλειψη αυτή δεν μπορεί να συμπληρωθεί εκ των υστέρων κατ' επίκληση του άρθρου 310 του ν.4412/2016 και άρα συντρέχει νόμιμος λόγος αποκλεισμού του προσφεύγοντος, απορριπτομένου ως αβάσιμου του σχετικού λόγου της προσφυγής.

67. Επειδή, επικουρικώς ο προσφεύγων επικαλούμενος την διατυπωθείσα στο υπ' αριθμ. 1 Πρακτικό άποψη της μειοψηφίας ισχυρίζεται ότι οι ελλείψεις της τεχνικής του προσφοράς όπως αποτυπώνονται στον Πίνακα 1 του εν λόγω Πρακτικού θα μπορούσαν να συμπληρωθούν κατ' εφαρμογήν του άρθρου 102 (εν προκειμένω 310) καθώς είναι επουσιώδεις και δεν θα επέλθει σε περίπτωση διευκρίνισής τους ουσιώδης μεταβολή στην προσφορά του.

68. Επειδή, βάσει των προαναφερθέντων κατά την εξέταση των επιμέρους λόγων της προσφυγής και σύμφωνα με τα εκτεθέντα υπό σκέψεις 40-43, οι ελλείψεις της τεχνικής προσφοράς του προσφεύγοντος που αναφέρονται στον πέμπτο, έκτο και όγδοο λόγο της προσφυγής αποτελούν ουσιώδεις πλημμέλειες και άρα τυχόν διόρθωση ή συμπλήρωση αυτών θα επιφέρει ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς του, κατά παράβαση της παρ. 5 του άρθρου 310 του ν.4412/2016. Συνεπώς, δεδομένων των προαναφερθέντων στον πέμπτο, έκτο και όγδοο λόγο της προσφυγής πλημμελειών της τεχνικής προσφοράς του προσφεύγοντος νομίμως ο αναθέτων φορέας αποφάσισε τον αποκλεισμό του προσφεύγοντος δίχως την κλήση του προς παροχή διευκρινίσεων. Τουναντίον, ο αναθέτων φορέας θα μπορούσε να καλέσει τον προσφεύγοντα να συμπληρώσει τις ελλείψεις της προσφοράς που διαπιστώθηκαν στον τέταρτο λόγο της προσφυγής, η συμπλήρωση των οποίων δεν συνεπάγεται υποβολή νέας προσφοράς από

Αριθμός απόφασης: 403/2019

τον προσφεύγοντα. Ως εκ τούτου, ο τελευταίος λόγος της προσφυγής κρίνεται εν μέρει δεκτός ως βάσιμος.

69. Επειδή γίνεται δεκτή εν όλω η εισήγηση.

70. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί

71.Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων πρέπει να καταπέσει (άρθρο 363 του ν.4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου

Για τους λόγους αυτούς

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 26 Μαρτίου 2019 και εκδόθηκε την 11 Απριλίου 2019 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ Χ. ΚΑΝΑΒΑ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΡΗΣ